

Wytyczne

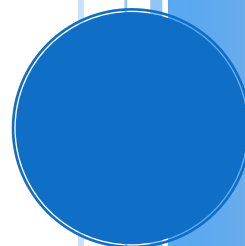
Rozporządzenie w sprawie akredytacji i weryfikacji – wytyczne i objaśnienia

Tłumaczenie robocze

Analiza tłumaczenia i wprowadzenie poprawek do tekstu:

Tomasz Karpiński, Jacek Kołoczek, Justyna Tomczyk

WARSZAWA, STYCZEŃ 2015

Przedstawiony materiał pomocniczy stanowi robocze tłumaczenie dokumentu Komisji Europejskiej „The Accreditation and Verification Regulation – Explanatory Guidance”, opublikowanego w celu ułatwienia w dostosowaniu się do wymogów rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Niniejsze tłumaczenie przygotowano w oparciu o roboczy tekst dokumentu przygotowany przez tłumaczy Komisji Europejskiej oraz uwzględnia uwagi i poprawki pracowników KOBIZE do tłumaczenia.

W razie jakichkolwiek wątpliwości, do momentu publikacji oficjalnego tłumaczenia, rozstrzygająca jest wersja anglojęzyczna tłumaczonego dokumentu opublikowana pod następującym adresem internetowym
http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/docs/exp_guidance_1_en.pdf

Materiał przedstawia poglądy autorów i nie odzwierciedla stanowiska Ministerstwa Środowiska oraz innych organów administracji rządowej.

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBIZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

KOMISJA EUROPEJSKA

DYREKCJA GENERALNA

ds. Działań w dziedzinie Klimatu (CLIMA)

Dyrekcja A – Strategia Międzynarodowa i Klimatyczna

CLIMA.A.3 - Monitorowanie, Sprawozdawczość, Weryfikacja

Wytyczne

Rozporządzenie w sprawie akredytacji i weryfikacji - wytyczne i objaśnienia

Wytyczne i objaśnienia dotyczące rozporządzenia w sprawie akredytacji i weryfikacji (EGD I), wersja z dnia 19 września 2012 r.

Niniejszy dokument jest częścią serii dokumentów i formularzy sporządzonych przez służby Komisji w celu wsparcia procesu wdrażania rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

Niniejsze wytyczne przedstawiają poglądy służb Komisji w chwili publikacji niniejszego dokumentu. Nie mają one mocy prawnej.

W niniejszych wytycznych uwzględniono dyskusje prowadzone podczas posiedzeń nieformalnej Technicznej Grupy Roboczej ds. Rozporządzenia w Sprawie Akredytacji i Weryfikacji w ramach III Grupy Roboczej Komitetu ds. Zmian Klimatu, a także pisemne uwagi otrzymane od zainteresowanych stron i ekspertów z państw członkowskich.

Niniejsze wytyczne zostały jednogłośnie zatwierdzone przez przedstawicieli państw członkowskich podczas posiedzenia Komitetu ds. Zmian Klimatu dnia 19 września 2012 r.

Wszystkie wytyczne i formularze można pobrać w sekcji z dokumentacją na stronie internetowej Komisji pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/index_en.htm.

Spis treści

<u>1</u>	<u>Wprowadzenie</u>	6
<u>2</u>	<u>Instrukcja użytkownika dotycząca pojęć i wytycznych w zakresie AVR</u>	9
<u>3</u>	<u>Weryfikacja</u>	19
<u>3.1.</u>	<u>OGÓLNE ZASADY I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE WERYFIKACJI</u>	19
<u>3.1.1.</u>	<u>Wiarygodność weryfikacji</u>	19
<u>3.1.2.</u>	<u>Niezależność weryfikatora</u>	20
<u>3.1.3.</u>	<u>Profesjonalny sceptycyzm</u>	20
<u>3.1.4.</u>	<u>Wystarczający poziom pewności</u>	20
<u>3.1.5.</u>	<u>Istotność</u>	19
<u>3.1.6.</u>	<u>Zakres weryfikacji</u>	22
<u>3.2.</u>	<u>PROCES WERYFIKACJI</u>	22
<u>3.2.1</u>	<u>Etap poprzedzający zawarcie umowy</u>	23
<u>3.2.2</u>	<u>Informacje od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego</u>	25
<u>3.2.3</u>	<u>Analiza strategiczna</u>	25
<u>3.2.4</u>	<u>Analiza ryzyka</u>	28
<u>3.2.5</u>	<u>Plan weryfikacji</u>	28
<u>3.2.6</u>	<u>Analiza procesu (szczegółowa weryfikacja)</u>	29
<u>3.2.7</u>	<u>Inspekcja na miejscu</u>	31
<u>3.2.8</u>	<u>Postępowanie w przypadku nieprawidłowości i niezgodności</u>	31
<u>3.2.9</u>	<u>Ocena istotnego wpływu nieprawidłowości i niezgodności</u>	32
<u>3.2.10</u>	<u>Podsumowanie ustaleń weryfikacji</u>	34
<u>3.2.11</u>	<u>Niezależny przegląd</u>	34
<u>3.2.12</u>	<u>Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji</u>	36
<u>3.2.13</u>	<u>Sprawozdanie z weryfikacji</u>	36
<u>3.3</u>	<u>POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEUREGULOWANYCH KWESTII W SPRAWOZDANIU Z WERYFIKACJI</u> .	37
<u>4</u>	<u>Weryfikacja prostych i małych instalacji</u>	40
<u>5</u>	<u>Wymogi dotyczące weryfikatorów</u>	45
<u>6</u>	<u>Akredytacja</u>	51
<u>7</u>	<u>Wymogi dotyczące KJA</u>	62
<u>8</u>	<u>Ocena wzajemna i działania naprawcze podejmowane przez państwo członkowskie</u> ..	65
<u>9</u>	<u>Wzajemne uznawanie weryfikatorów</u>	67
<u>10</u>	<u>Wymiana informacji</u>	69
	<u>Załącznik I. Harmonogram weryfikacji</u>	76
	<u>Załącznik II. Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji</u>	78
	<u>Załącznik III. Szczegółowa instrukcja użytkownika dotycząca wytycznych</u>	80

<u>Załącznik IV. Stosowne prawodawstwo oraz wytyczne dotyczące MRR.....</u>	<u>83</u>
<u>Załącznik V. Akronimy.....</u>	<u>85</u>

Wprowadzenie

W art. 15 dyrektywy w sprawie EU ETS¹ zaleca się, aby Komisja Europejska opracowała rozporządzenie w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów, akredytacji weryfikatorów oraz nadzoru nad tą akredytacją. W dniu 12 lipca 2012 r. w Dzienniku Urzędowym opublikowano rozporządzenie w sprawie akredytacji i weryfikacji² (AVR). Wraz z rozporządzeniem w sprawie monitorowania i raportowania³ (MRR), które opublikowano tego samego dnia, te dwa rozporządzenia zastępują wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości z 2007 r.⁴. MRR i AVR będą miały zastosowanie do monitorowania, raportowania i weryfikacji danych dotyczących emisji gazów cieplarnianych i tonokilometrów począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r.

Niniejsze wytyczne objaśniające są częścią kompletu wytycznych opracowanych przez służby Komisji, służących objaśnieniu wymogów zawartych w rozporządzeniu w sprawie akredytacji i weryfikacji w odniesieniu do EU ETS. Komplet wytycznych ułatwia państwom członkowskim zharmonizowaną interpretację wymogów i składa się z:

- wytycznych objaśniających dotyczących artykułów AVR (EGD I), w tym instrukcję użytkownika zawierającą przegląd wytycznych i ich powiązań z odpowiednimi aktami prawnymi;
- kluczowych wytycznych (KGN II) dotyczących szczegółowych kwestii związanych z weryfikacją i akredytacją;
- szczegółowych wytycznych (GD III) dotyczących weryfikacji raportów operatora statku powietrznego;
- formularzy sprawozdań z weryfikacji i wymogów w zakresie wymiany informacji;
- wzorów dokumentów obejmujących wypełnione formularze, listy kontrolne bądź konkretne przykłady w wytycznych objaśniających lub kluczowych wytycznych;
- najczęściej zadawanych pytań.

W niniejszych wytycznych (EGD I) przedstawiono objaśnienie kolejnych artykułów, aby pomóc stosującym je podmiotom, na przykład weryfikatorom, właściwym organom, jednostkom akredytującym, organom krajowym oraz innym odpowiednim podmiotom, w rozumieniu wymogów określonych w rozporządzeniu. W przypadku gdy poszczególne artykuły rozporządzenia są ze sobą powiązane, jest to wskazane w wytycznych. Niniejsze wytyczne odzwierciedlają poglądy służb Komisji w chwili publikacji dokumentu. Nie mają one mocy prawnej.

W przypadku gdy służy to zrozumieniu i wyjaśnieniu pojęć i wymogów, w tekście wprowadzono przykłady lub dołączono je w formie załącznika. W całym dokumencie stosowane są hipertęcza w celu ułatwienia czytelnikom lektury całego dokumentu oraz szybkiego przekierowywania ich do konkretnego przykładu lub bardziej szczegółowego tekstu w załącznikach.

¹ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2003<rd>L0087:20090625:PL:PDF>.

² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE z dnia 12 lipca 2012 r., L181/1.

³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE z dnia 12 lipca 2012 r., L181/30.

⁴ Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. ustanawiająca wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE z dnia 31 sierpnia 2007 r., L229/1.

W przypadku kilku kwestii przywołuje się poszczególne kluczowe wytyczne zawierające bardziej wnikliwie objaśnienie danego tematu.

W przypadku weryfikacji operatorów statków powietrznych opracowano oddzielne wytyczne. O ile nie stwierdza się inaczej, sekcja 3.2 ma zastosowanie do weryfikacji prowadzących instalacje oraz operatorów statków powietrznych. Jednak w celu przedstawienia wyjaśnień różne etapy procesu weryfikacji oraz kwestie i przykłady dotyczące tych etapów specyficzne dla sektora lotniczego objaśniono w szczegółowych wytycznych dotyczących weryfikacji w sektorze lotniczym. Weryfikatorom działającym w sektorze lotniczym zaleca się raczej zapoznanie się z sekcjami dotyczącymi procesu weryfikacji w wytycznych dotyczących sektora lotniczego. Rozdział 4 odnosi się jedynie do weryfikacji prowadzących instalacje, natomiast sekcje 3.1 i 3.3 w rozdziale 3 oraz pozostałe rozdziały w niniejszych wytycznych mają zastosowanie do prowadzących instalacje i operatorów statków powietrznych.

Proszę zwrócić uwagę, że:

- w przypadku gdy w rozdziałach 1 i 2, sekcji 3.1 i 3.3 rozdziału 3 oraz w rozdziałach 5-10 wytycznych używa się terminu „**raport prowadzącego instalację**”, odnosi się on do raportów prowadzącego instalację na temat wielkości emisji, raportów operatora statków powietrznych na temat wielkości emisji oraz raportów dotyczących tonokilometrów;
- w przypadku gdy w rozdziałach 1 i 2, sekcji 3.1 i 3.3 rozdziału 3 oraz w rozdziałach 5-10 wytycznych używa się terminu „**prowadzący instalację**”, oznacza to, że wyrażenie takie ma również zastosowanie do operatorów statków powietrznych, chyba że w wytycznych określono inaczej.

Jak należy czytać niniejsze wytyczne objaśniające?

Niniejsze wytyczne są uporządkowane w następujący sposób:

W **rozdziale 2** wyjaśnia się cele i główne pojęcia ujęte w rozporządzeniu. Przedstawia się w zarysie również role i obowiązki różnych podmiotów zaangażowanych w EU ETS oraz opisuje się związek między AVR a innymi aktami prawnymi, normami zharmonizowanymi oraz kompletem wytycznych. Zawarto w nim również instrukcję użytkownika w odniesieniu do wszystkich wytycznych, formularzy i wzorów, opracowaną w celu ułatwienia wspólnej interpretacji.

W **rozdziale 3** zawarto objaśnienia dotyczące wymogów związanych z weryfikacją i jej główne zasady. W rozdziale tym analizuje się ponadto różne elementy procesu weryfikacji, elementy ryzyka, którymi należy zarządzać, oraz różne etapy, przez które należy przejść w procesie weryfikacji. W zarysie przedstawia się również, jakie działania należy przeprowadzić w przypadku rozpoznania podczas weryfikacji określonych problemów, których nie można rozwiązać przed wydaniem sprawozdania z weryfikacji.

Rozdział 4 zawiera objaśnienie sytuacji, w których uzasadniona jest mniej obszerna weryfikacja w przypadku małych i prostych instalacji, oraz opis, co powinna obejmować prostsza weryfikacja.

W **rozdziale 5** objaśnia się wymogi dotyczące weryfikatorów. Wyjaśnia się główne pojęcia związane z procedurą zachowania kompetencji, wymogi w zakresie kompetencji, wymogi w zakresie bezstronności i niezależności oraz wymogi w zakresie dokumentacji i procedur, jakie muszą ustalić weryfikatorzy.

Rozdział 6 zawiera objaśnienie zasad akredytacji oraz etapów, jakie przeprowadzić musi jednostka akredytująca przy udzielaniu akredytacji, a następnie monitorowaniu akredytowanego weryfikatora. W rozdziale tym zawarto również ogólne informacje o rodzajach środków administracyjnych, które jednostka akredytująca może nałożyć na weryfikatora w przypadku naruszenia wymogów i procedur wynikających z AVR.

W **rozdziale 7** zwięźle wyjaśniono wymogi dotyczące jednostek akredytujących.

W **rozdziale 8** opisano w zarysie ocenę wzajemną, która jest mechanizmem służącym do sprawdzenia, czy jednostka akredytująca spełnia wymogi określone w AVR.

Rozdział 9 zawiera wytyczne dotyczące wzajemnego uznawania weryfikatorów prowadzących weryfikacje w innych państwach członkowskich niż państwo, w którym mają siedzibę.

W **rozdziale 10** objaśnia się wymogi w zakresie wymiany informacji określone w rozdziale VI AVR.

W całym tekście niniejszych wytycznych objaśniających oraz kluczowych wytycznych wprowadzono pewne symbole celem uwydatnienia nowych pojęć lub określonych sytuacji. Zastosowano następujące symbole.

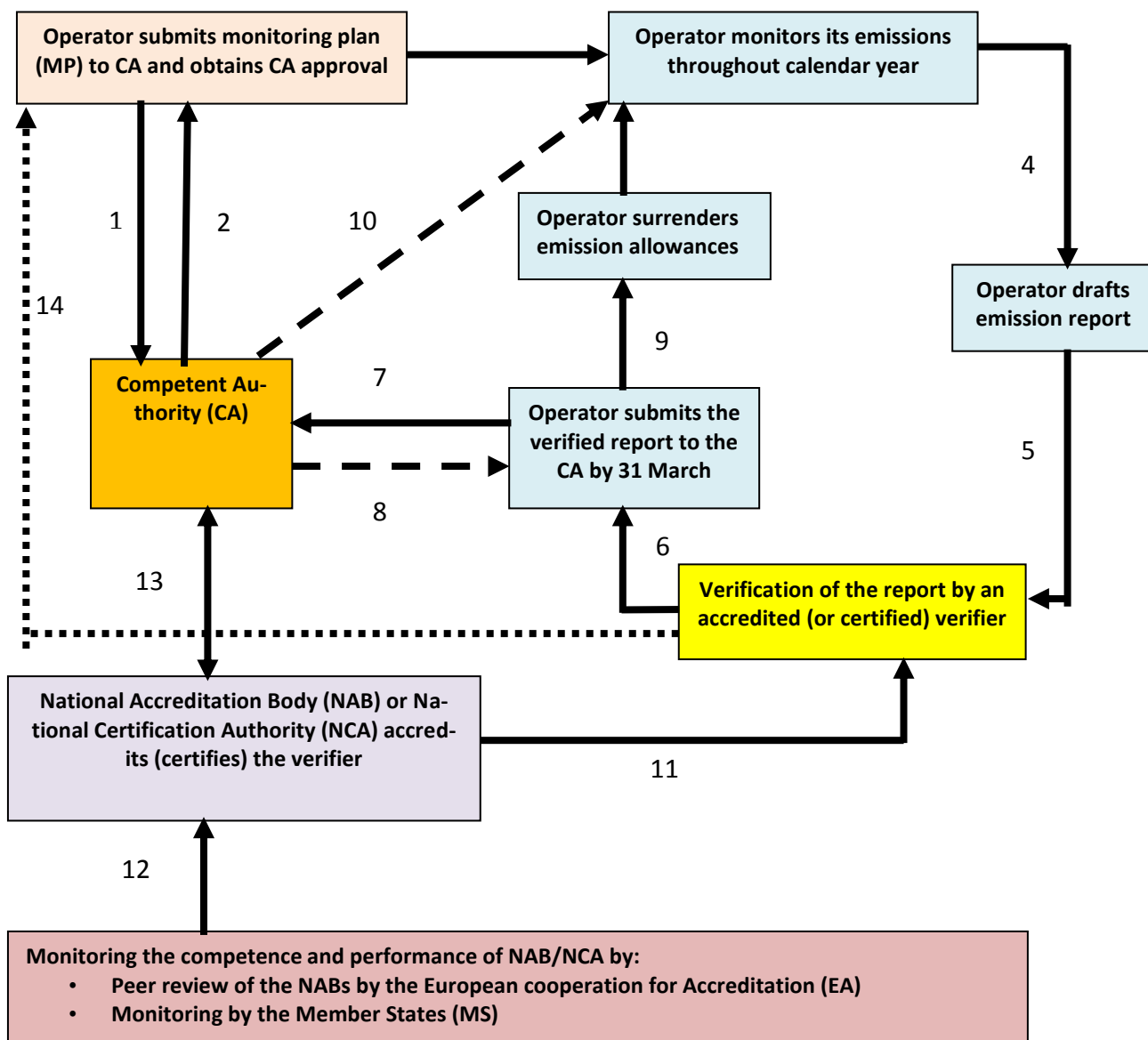
	Ten symbol oznacza, że czytelnik powinien zwrócić szczególną uwagę na wymóg lub zagadnienie przywołane w tekście.
	Ten symbol oznacza, że wymóg lub zagadnienie ma zastosowanie wyłącznie do operatorów statków powietrznych.
	Symbol ten oznacza, że tekst zamieszczony obok odnosi się do weryfikatorów indywidualnych. Weryfikator indywidualny jest przedsiębiorstwem obejmującym jedną osobę (firmą jednoosobową).
	Symbol ten oznacza, że tekst zamieszczony obok odnosi się do prowadzących instalacje.

2 Instrukcja użytkownika dotycząca pojęć i wytycznych w zakresie AVR

MRR i AVR mają bezpośredni skutek prawny w państwach członkowskich. Oznacza to, że rozporządzenia te nie wymagają transpozycji i wdrożenia w prawodawstwie krajowym, jako że ich przepisy mają bezpośrednie zastosowanie do prowadzących instalacje i operatorów statków powietrznych, weryfikatorów, jednostek akredytujących i innych podmiotów wymienionych w MRR i AVR. W nowych rozporządzeniach ściślej określono role i obowiązki wszystkich tych stron, co służy wzmocnieniu każdego elementu w łańcuchu zgodności.

2.1 Role i obowiązki stron uczestniczących w EU ETS

Łańcuch zgodności oraz role i obowiązki każdej strony uczestniczącej w EU ETS podsumowano na poniższym rysunku.

Rysunek 1: Łańcuch zgodności w ramach EU ETS oraz role zaangażowanych stron

Operator submits monitoring plan (MP) to CA and obtains CA approval – Prowadzący instalację przedkłada WO plan monitorowania (PM) i uzyskuje zatwierdzenie WO

Operator monitors its emissions throughout calendar year – Prowadzący instalację monitoruje swoje emisje przez cały rok kalendarzowy

Operator surrender emission allowances – Prowadzący instalację umarza uprawnienia do emisji

Operator drafts emission report – Prowadzący instalację sporządza raport na temat wielkości emisji

Competent authority (CA) – Właściwy organ (WO)

Operator submits the verified report to the CA by 31 March – Prowadzący instalację przedkłada WO zweryfikowany raport do dnia 31 marca

Verification of the report by an accredited (or certified) verifier – Weryfikacja raportu przez akredytowanego (lub certyfikowanego) weryfikatora

National Accreditation Body (NAB) or National Certification Authority (NCA) accredits (certifies) the verifier – Krajowa jednostka akredytująca (KJA) lub krajowy urząd certyfikacji (KUC) udziela akredytacji (certyfikacji) weryfikatorowi

Monitoring the competence and performance by: ... -

Monitorowanie kompetencji i działań KJA / KUC poprzez:

- ocenę wzajemną krajowych jednostek akredytujących w ramach Europejskiej Współpracy w Dziedzinie Akredytacji (EA),
- monitorowanie prowadzone przez państwa członkowskie (PC).

Łańcuch zgodności rozpoczyna się od złożenia przez prowadzącego instalację projektu planu monitorowania właściwemu organowi (WO) do zatwierdzenia. W przypadku instalacji taki plan monitorowania (PM) jest częścią zezwolenia, które prowadzący instalację muszą uzyskać zgodnie z dyrektywą w sprawie EU ETS. Bez takiego zezwolenia prowadzący instalację nie mogą emitować gazów cieplarnianych w wyniku działalności objętej EU ETS (**strzałka 1**)⁵. Jeżeli PM spełnia wymogi MRR, a właściwy organ jest przekonany, że prowadzący instalację będzie w stanie prowadzić monitorowanie zgodnie z PM, WO zatwierdza dany PM (**strzałka 2**). Przez cały rok kalendarzowy prowadzący instalację musi monitorować swoje emisje zgodnie z zatwierdzonym PM i MRR (**strzałka 3**). Na koniec roku kalendarzowego prowadzący instalację musi sporządzić raport na temat wielkości emisji spełniający wymogi określone w załączniku X do MRR (**strzałka 4**). Raport ten należy poddać weryfikacji (**strzałka 5**).

Weryfikacja obejmuje niezależną ocenę sposobu wdrażania PM oraz źródeł danych wykorzystanych do gromadzenia i zestawiania danych w raporcie prowadzącego instalację. Weryfikacja jest zasadniczym instrumentem pozwalającym WO i innym odpowiednim stronom uzyskać pewność, że raport przedłożony właściwemu organowi w sposób wierny, prawdziwy i rzetelny przedstawia dane dotyczące wielkości emisji lub tonokilometrów.

W art. 15 i załączniku V do dyrektywy w sprawie EU ETS oraz w AVR przewiduje się wymóg, aby weryfikację przeprowadzał **weryfikator**. Weryfikator jest:

- podmiotem prawnym lub osobą prawną akredytowanym(-ą) przez krajową jednostkę akredytującą (KJA). Weryfikatorem może być na przykład przedsiębiorstwo z wieloma

⁵ Łańcuch zgodności jest identyczny w przypadku operatorów statków powietrznych. Istnieją jednak pewne kwestie szczegółowe. Operatorzy statków powietrznych nie muszą na przykład posiadać zezwolenia. Dlatego też w wytycznych dotyczących weryfikacji raportów operatora statku powietrznego (GD III) objaśniono łańcuch zgodności z punktu widzenia ETS w sektorze lotniczym.

osobami lub działami lub przedsiębiorstwo prywatne, którego właścicielem jest jedna osoba⁶;

- osobą fizyczną certyfikowaną przez krajowy urząd certyfikacji (KUC) zgodnie z wymogami AVR, jeżeli dane państwo członkowskie podjęło decyzję o ustanowieniu systemu certyfikacji. W takim przypadku osoba fizyczna nie jest osobą prawną ani częścią osoby prawnej.

Akredytacja obejmuje niezależną dokonaną przez KJA ocenę tego, czy weryfikator posiada kompetencje do prowadzenia weryfikacji, czy może przeprowadzić weryfikację zgodnie z AVR oraz czy spełnia wymogi rozdziału III AVR (**strzałka 11**). Proces akredytacji kończy się decyzją dotyczącą tego, czy weryfikator może uzyskać akredytację i tym samym może przeprowadzać weryfikację raportów prowadzącego instalację. Po uzyskaniu akredytacji weryfikator jest stale monitorowany przez KJA w ramach rocznego nadzoru i ponownie oceniany przed wygaśnięciem certyfikatu akredytacji.

Certyfikacja obejmuje podobną niezależną ocenę weryfikatora przeprowadzoną przez KUC i jest możliwa jedynie w odniesieniu do osób fizycznych zamierzających prowadzić działania weryfikacyjne (**strzałka 11**)⁷. Podmioty prawne bądź osoby prawne nie mogą ubiegać się o certyfikację. Te same wymogi AVR, które mają zastosowanie do akredytacji i monitorowania weryfikatorów, dotyczą certyfikacji i monitorowania przez KUC weryfikatorów będących osobami fizycznymi.

Weryfikator prowadzi różne działania przewidziane w AVR w celu kontrolowania wdrażania PM i sprawdzenia danych w raporcie prowadzącego instalację. Gdy weryfikator zakończy weryfikację, wydaje prowadzącemu instalację sprawozdanie z weryfikacji, w którym stwierdza, czy raport prowadzącego instalację został zweryfikowany oraz czy jest zadowalający czy niezadowalający (**strzałka 6**). Do dnia 31 marca każdego roku prowadzący instalację musi przedłożyć właściwemu organowi raport na temat wielkości emisji oraz dotyczące go sprawozdanie z weryfikacji (**strzałka 7**)⁸.

W porównaniu z decyzją ustanawiającą wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości (MRG 2007), która ma zastosowanie w drugim okresie rozliczeniowym, wzmocniono rolę WO jako podmiotu ogólnie odpowiedzialnego za dobre funkcjonowanie łańcucha zgodności EU ETS (**strzałka 8**). Jeżeli raport prowadzącego instalację nie został zweryfikowany jako zadowalający, WO musi podjąć działania (tj. przyjęć ostrożny szacunek danych dotyczących emisji oraz podjąć działania w zakresie egzekwowania przepisów). Wymóg, aby WO ostrożnie oszacował wielkość emisji, ma również zastosowanie, jeżeli nie ma zweryfikowanego raportu na temat wielkości emisji lub kontrole wrywkowe przeprowadzone przez WO w odniesieniu do raportu na temat wielkości emisji wykazują, że raport na temat wielkości emisji nie został zweryfikowany przez należycie akredytowanego lub certyfikowanego weryfikatora lub jeżeli weryfikacja nie została przeprowadzona zgodnie z AVR. W dużym stopniu

⁶ Prawo krajowe państwa członkowskiego, w którym osoba prawna lub podmiot prawny ma siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności, zawiera informacje o tym, kim jest osoba prawna lub podmiot prawny.

⁷ Zgodnie z art. 54 ust. 2 AVR państwo członkowskie może podjąć decyzję o umożliwieniu certyfikacji osób fizycznych chcących prowadzić działalność weryfikatorów w ramach EU ETS. Do prerogatyw danego państwa członkowskiego należy, czy ustanowi ono taki system certyfikacji na swoim terytorium.

⁸ Właściwe organy mogą wymagać od prowadzących instalacje lub operatorów statków powietrznych przedłożenia zweryfikowanego raportu na temat wielkości emisji wcześniej niż do dnia 31 marca, ale nie wcześniej niż do dnia 28 lutego (art. 67 MRR).

od państwa członkowskiego zależy, jak i przez jaki okres będą przeprowadzane wspomniane kontrole wyrwykowe w odniesieniu do raportów na temat wielkości emisji⁹.

Do dnia 30 kwietnia każdego roku prowadzący instalację musi umorzyć co najmniej ilość uprawnień do emisji odpowiadającą zweryfikowanym zgłoszonym emisjom wpisanym do rejestru (**strzałka 9**). Umorzenie uprawnień do emisji nie oznacza, że w tym momencie ustają role i obowiązki różnych zaangażowanych stron. WO może przeprowadzać inspekcje w odniesieniu do prowadzącego instalację celem zapewnienia jego zgodności z MRR (**strzałka 10**). Ponadto MRR zawiera wyraźne wymagania, aby prowadzący instalacje stale poprawiali swoje metody monitorowania oraz aby rozwiązywali nierozstrzygnięte kwestie rozpoznane przez weryfikatora (**strzałka 14**). Następnie te nierozstrzygnięte kwestie są ujmowane w sprawozdaniu dotyczącym udoskonaleń, które prowadzący instalację musi przedłożyć właściwemu organowi do zatwierdzenia. Sprawozdanie musi zawierać plany rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii.

Ponadto w AVR sformułowano nowe wymagania w zakresie wymiany informacji, aby zachęcić WO i KJA lub KUC do wymiany informacji między sobą i umożliwić im taką wymianę oraz aby podmioty te mogły się nawzajem informować o swoich działaniach (**strzałka 13**). Na przykład jeżeli WO zauważy istotne błędy w zweryfikowanych raportach na temat wielkości emisji, które zostały niesłusznie przeoczone przez weryfikatora, należy o tym poinformować KJA. Z drugiej strony, jeżeli KJA zawiesza weryfikatora, należy o tym poinformować WO. Te nowe wymagania w zakresie wymiany informacji między różnymi stronami w łańcuchu zgodności pomogą każdej z nich wykonywać swoje zadania w sposób bardziej efektywny i skuteczny.

Aby zagwarantować, że krajowe jednostki akredytujące realizują swoje działania zgodnie z AVR i przestrzegają jakościowych wymogów w zakresie akredytacji, tak aby utrzymać również wysoką jakość weryfikacji, w AVR zawarto wymóg monitorowania kompetencji i działań KJA lub KUC (**strzałka 12**). Monitorowanie to jest prowadzone przez państwo członkowskie (PC), które powołało KJA lub KUC. Dodatkowo w ramach Europejskiej Współpracy w Dziedzinie Akredytacji (EA)¹⁰ organizuje się regularną i niezależną ocenę wzajemną w celu monitorowania kompetencji i działań KJA. W tym procesie oceny wzajemnej eksperci EA, krajowych jednostek akredytujących i innych podmiotów oceniają, czy KJA poddana ocenie wzajemnej spełnia wymagania określone w AVR.

Wszystkie elementy łańcucha zgodności wymienione powyżej są uregulowane w MRR i AVR. Oba rozporządzenia są ze sobą powiązane w kilku punktach. Niniejsze wytyczne objaśniające stanowią wyjaśnienie wymogów określonych w AVR i ich powiązania z MRR w poszczególnych kwestiach.

2.2 Związek między rozporządzeniami, normami zharmonizowanymi i wytycznymi

Dyrektywa w sprawie EU ETS stanowi podstawę prawną MRR i AVR. Aby zapewnić wspólną interpretację i jednakowe stosowanie wymogów określonych w tych rozporządzeniach, służby Komisji Europejskiej przygotowały dwa oddzielne komplety wytycznych: jeden komplet wytycznych pomaga w interpretacji MRR, a drugi komplet wytycznych odnosi się do AVR. In-

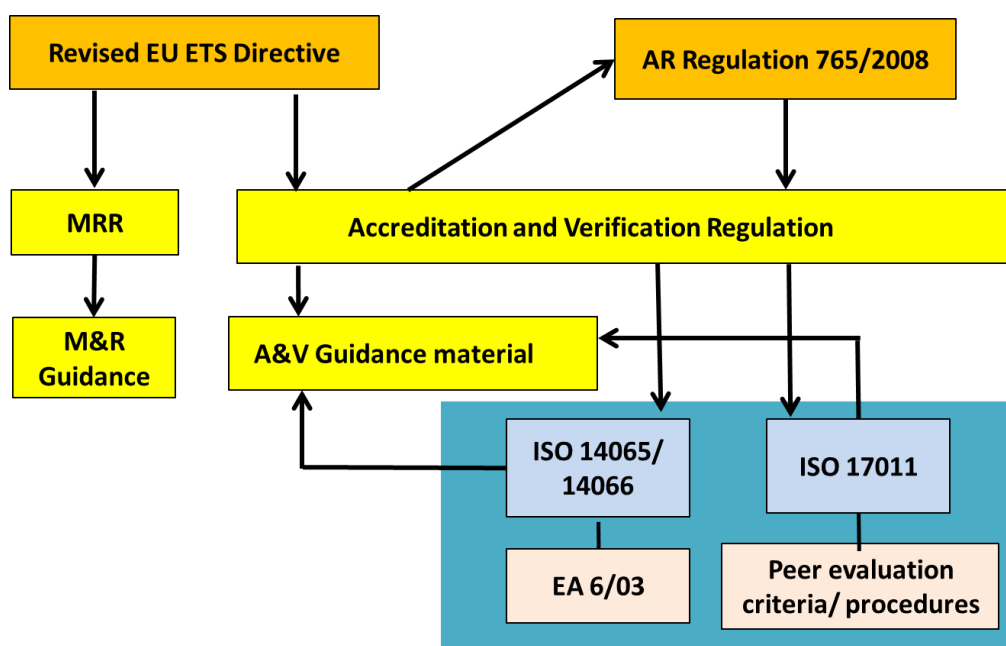
⁹ Niektóre państwa członkowskie stosują podejście oparte na ryzyku i wybierają do kontroli określony odsetek raportów na temat wielkości emisji. Inne państwa członkowskie sprawdzają wszystkie raporty lub stosują inną metodę kontroli określonej części raportów na temat wielkości emisji.

¹⁰ Europejska Współpraca w Dziedzinie Akredytacji (EA) jest regionalnym organem będącym członkiem Międzynarodowego Forum Akredytacji. Zgodnie z art. 54 ust. 4 AVR krajowa jednostka akredytująca musi być członkiem EA.

formacje o komplecie wytycznych dotyczących MRR znajdują się w załączniku IV. Zarys wytycznych dotyczących AVR przedstawiono w sekcji 2.3.

Samo AVR jest ściśle powiązane z ogólnym rozporządzeniem ramowym regulującym akredytację działalności w zakresie oceny zgodności. Synergia między obydwoma rozporządzeniami powstaje poprzez stwierdzenie w AVR, że ogólne wymogi rozporządzenia w sprawie akredytacji (AR) 765/2008 mają zastosowanie, jeżeli nie są one ujęte w AVR. Ponadto niektóre przepisy ogólne określone w rozporządzeniu AR 765/2008 uszczegółowiono w odniesieniu do EU ETS w AVR (na przykład wymogi w zakresie kompetencji personelu KJA).

Poniższy rysunek przedstawia w zarysie związek między różnymi rodzajami przepisów, norm i wytycznych.

Rysunek 2: Ramy prawne dotyczące weryfikacji i akredytacji w odniesieniu do EU ETS

Revised EU ETS Directive – Zmieniona dyrektywa w sprawie EU ETS

AR Regulation 765/2008 – Rozporządzenie AR 765/2008

MRR – MRR

Accreditation and Verification Regulation – Rozporządzenie w sprawie akredytacji i weryfikacji

M&R Guidance – Wytyczne dotyczące monitorowania i raportowania

A&V Guidance material – Wytyczne dotyczące akredytacji i weryfikacji

ISO 14065/14066 – ISO 14065/14066

ISO 17011 – ISO 17011

EA 6/03 - EA 6/03

Peer evaluation criteria / procedures - Kryteria / procedury oceny wzajemnej

W AVR zaleca się stosowanie normy zharmonizowanej w odniesieniu do akredytacji weryfikatorów oraz oceny ich kompetencji, tj. EN ISO 14065, która jest neutralna w odniesieniu do programów dotyczących gazów cieplarnianych. Krajowe jednostki akredytujące i krajowe urzędy certyfikacji muszą stosować tę normę oraz wymogi odnoszące się do EU ETS określone w AVR w zakresie weryfikacji, kompetencji, bezstronności oraz procedur oceny kompetencji i działań weryfikatorów. Analogicznie w odniesieniu do KJA zaleca się normę zharmonizowaną, tj. EN ISO/IEC 17011. KJA musi spełniać wymogi określone w tej normie oraz wy-

mogą odnosić się do EU ETS określone w AVR. Zgodność z tymi wymogami jest regularnie monitorowana przez państwo członkowskie oraz w ramach ocen wzajemnych. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące związku między AVR a obiema normami opisano w zarysie w:

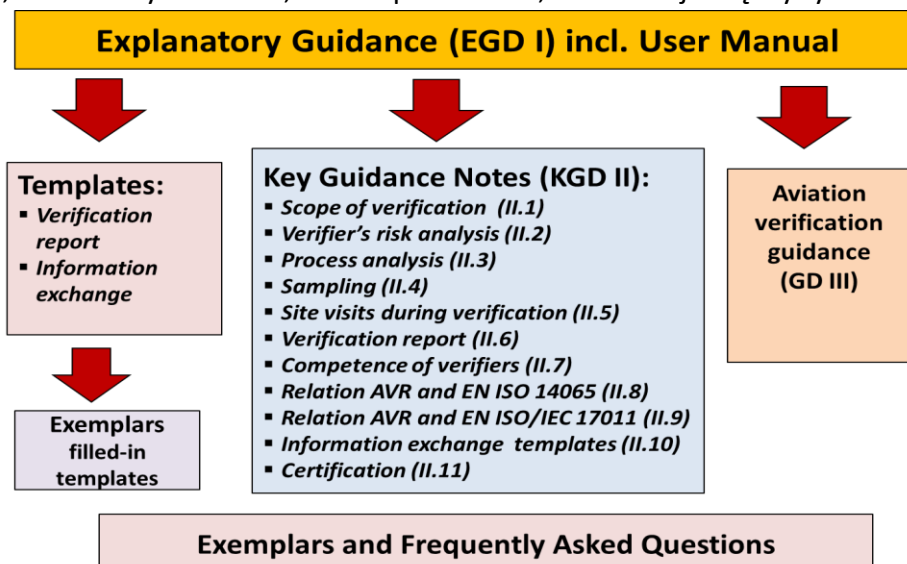
- kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a EN ISO 14065 (KGD II.8); oraz
- kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a EN ISO/IEC 17011 (KGD II.9).

Oprócz kompletu wytycznych sporządzonych przez służby Komisji ważną rolę odgrywają wytyczne przygotowane przez Europejską Współpracę w Dziedzinie Akredytacji. Jako że krajowe jednostki akredytujące prowadzące akredytację w ramach EU ETS muszą być członkami EA, oznacza to, że krajowe jednostki akredytujące przestrzegają wytycznych i procedur ustanowionych przez EA. Szczególne znaczenie mają tu dwa dokumenty:

- EA 6/03 (dokument EA dotyczący wzajemnego uznawania weryfikatorów na podstawie dyrektywy w sprawie EU ETS). Wytyczne te są już stosowane w drugim okresie rozliczeniowym w państwach członkowskich, które stosują procedury akredytacyjne EA. Dokument zostanie zaktualizowany na trzeci okres rozliczeniowy celem zachowania zgodności z nowym AVR i EN ISO 14065 oraz celem uzupełnienia kompletu wytycznych opracowanych przez Komisję w zakresie interpretacji AVR. Celem EA 6/03 jest pomoc KJA w ocenie zgodności weryfikatora z wymogami określonymi w EN ISO 14065 i AVR. Dlatego też EA 6/03 i komplet wytycznych opracowanych przez Komisję uzupełniają się;
- kryteria i procedury oceny wzajemnej opracowane przez EA (zob. rozdział 8).

2.3 Instrukcja dla użytkownika wytycznych

Komplet wytycznych opracowanych przez służby Komisji składa się z kilku rodzajów dokumentów. Wytyczne objaśniające są wytycznymi ogólnymi, w których zawarto objaśnienie każdego artykułu AVR. Kluczowe wytyczne opracowano w celu odniesienia się do szczegółowych kwestii związanych z weryfikacją i akredytacją, które wymagają dogłębnego i bardziej szczegółowego wyjaśnienia. Na rysunku poniżej znajduje się zestawienie różnych wytycznych, formularzy i wzorów, które opracowano, oraz relacji między tymi dokumentami.

Rysunek 3: Komplet wytycznych służących wspólnej interpretacji AVR

Wytyczne objaśniające (EGD I), w tym instrukcja dla użytkownika		
Formularze: • Sprawozdanie z weryfikacji • Wymiana informacji	Kluczowe wytyczne (KGD II) • Zakres weryfikacji (II.1) • Analiza ryzyka weryfikatora (II.2) • Analiza procesu (II.3) • Pobieranie próbek (II.4) • Inspekcje na miejscu w czasie weryfikacji (II.5) • Sprawozdanie z weryfikacji (II.6) • Kompetencje weryfikatorów (II.7) • Związek między AVR a EN ISO 14065 (II.8) • Związek między AVR a EN ISO/IEC 17011 (II.9) • Formularze wymiany informacji (II.10) • Certyfikacja (II.11)	Wytyczne dotyczące weryfikacji w sektorze lotniczym (GD III)
Wzory wypełnione formularze		
Wzory i najczęściej zadawane pytania		

<p>Uwaga: W wytycznych dotyczących weryfikacji w sektorze lotniczym (GD III) ujęto kwestie specyficzne dla sektora lotniczego związane z weryfikacją raportów operatora statku powietrznego oraz akredytacją weryfikatorów prowadzących taką weryfikację. W wytycznych wyjaśnia się, które z kluczowych wytycznych i które sekcje wytycznych objaśniających mają zastosowanie do EU ETS w sektorze lotniczym.</p>	
--	---

Na rysunku 4 pokazano, gdzie w komplecie wytycznych znajdują się wskazówki lub narzędzia. Przedstawiono przegląd rozdziałów II-VI AVR oraz wytycznych odnoszących się do tych rozdziałów, jak również objaśnienia różnych tematów opisanych w poszczególnych kluczowych wytycznych. W załączniku III zawarto szczegółowy przegląd, w którym każdy artykuł AVR powiązany z wytycznymi.

Prowadzącym instalacje, którzy chcą dowiedzieć się więcej na temat dotyczących ich wymogów, zaleca się przeczytanie rozdziału 3, rozdziału 4 i sekcji 5.1 i 5.2 niniejszych wytycznych. Do kwestii, które mogą ich szczególnie zainteresować, należą wytyczne dotyczące:

- etapu poprzedzającego zawarcie umowy, szczególnie czasu realizacji i informacji, które należy udostępnić w tej fazie (sekcja 3.2.1);
- informacji, które należy podać podczas weryfikacji (sekcja 3.2.2);
- różnych etapów procesu weryfikacji i związanych z nimi wymogów, w tym harmonogramu weryfikacji (sekcja 3.2 i załącznik I);
- inspekcji na miejscu i warunków, po spełnieniu których można zrezygnować z inspekcji na miejscu (3.2.7);

- wymogu, aby prowadzący instalacje zajmowali się nieprawidłowościami i niezgodnościami, oraz wskazówek, jak oceniać, czy te nieprawidłowości i niezgodności mają istotne skutki (sekcja 3.2.8-3.2.9);
- sprawozdania z weryfikacji i różnych wniosków z weryfikacji (sekcja 3.2.13);
- rozwiązywania nierozstrzygniętych kwestii po weryfikacji (sekcja 3.3);
- weryfikacji małych i prostych instalacji (rozdział 4);
- kompetencji i bezstronności weryfikatora (sekcja 5.1 i 5.2).

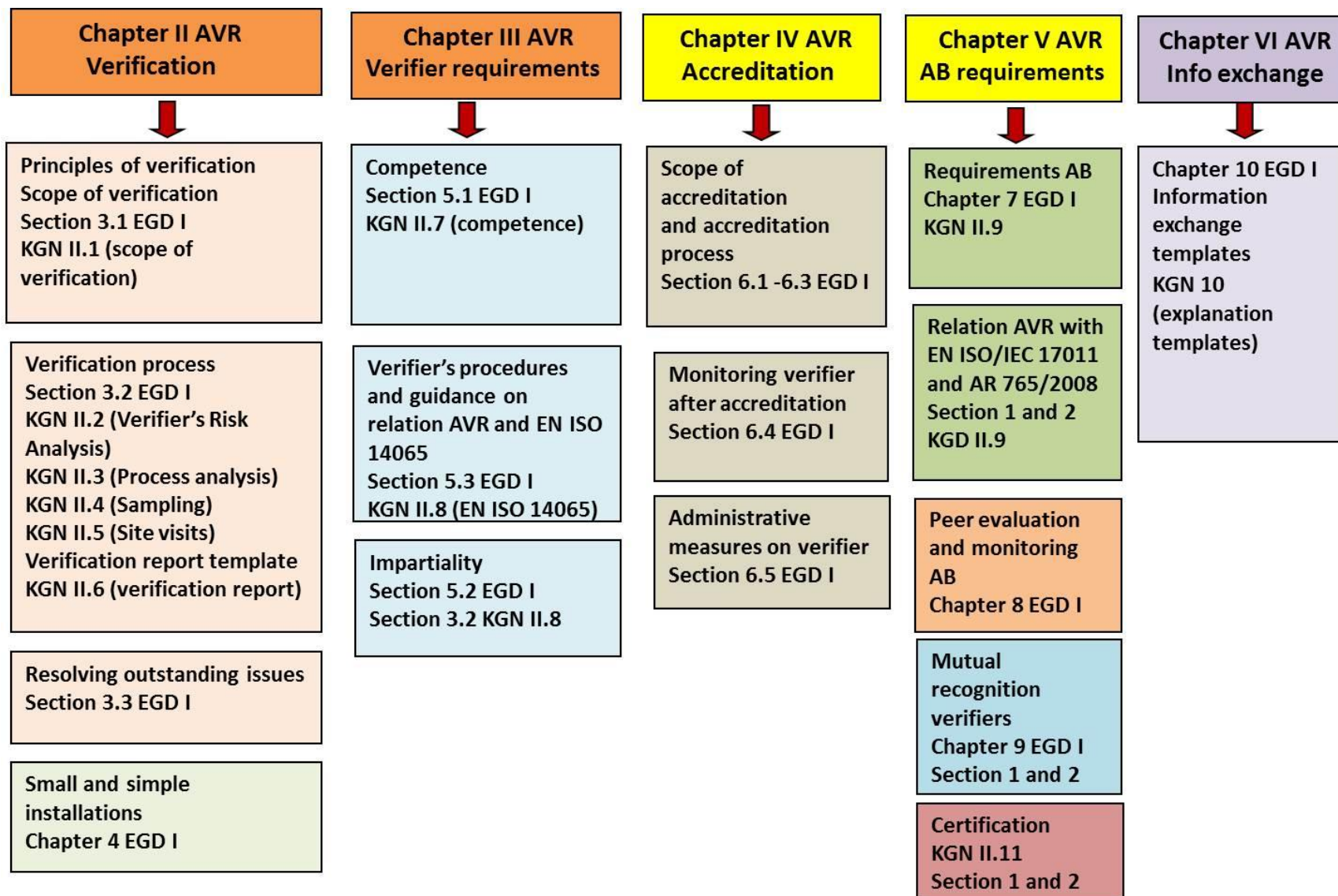

Figure 4: User manual to the guidance documents and templates

Rozdział II AVR Weryfikacja	Rozdział III AVR Wymogi dotyczące weryfikatorów	Rozdział IV AVR Akredytacja	Rozdział V AVR Wymogi dotyczące jednostek akredytujących	Rozdział VI AVR Wymiana informacji
Zasady weryfikacji Zakres weryfikacji Seksja 3.1 EGD I KGN II.1 (zakres weryfikacji)	Kompetencje Seksja 5.1 EGD I KGN II.7 (kompetencje)	Zakres akredytacji i proces akredytacji Seksja 6.1-6.3 EGD I	Wymogi dotyczące jednostek akredytujących Rozdział 7 EGD I KGN II.9	Rozdział 10 EGD I Formularze wymiany informacji KGN 10 (formularze objaśnień)
Proces weryfikacji Seksja 3.2 EGD I KGN II.2 (analiza ryzyka weryfikatora) KGN II.3 (analiza procesu) KGN II.4 (pobieranie próbek) KGN II.5 (inspekcje na miejscu) KGN II.6 (sprawozdanie z weryfikacji)	Procedury weryfikatora i wytyczne dotyczące związku między AVR a EN ISO 14065 Seksja 5.3 EGD I KGN II.8 (EN ISO 14065)	Monitorowanie weryfikatora po akredytacji Seksja 6.4 EGD I	Związek AVR z EN ISO/IEC 17011 i AR 765/2008 Seksja 1 i 2 KGD II.9	
Rozwiązywanie nierozstrzygniętych kwestii Seksja 3.3 EGD I	Bezstronność Seksja 5.2 EGD I Seksja 3.2 KGN II.8	Środki administracyjne dotyczące weryfikatora Seksja 6.5 EGD I	Ocena wzajemna i monitorowanie jednostek akredytujących Rozdział 8 EGD I	
Małe i proste instalacje Rozdział 4 EGD I			Wzajemne uznawanie weryfikatorów Rozdział 9 EGD I Seksja 1 i 2	
			Certyfikacja KGN II.11 Seksja 1 i 2	
Rysunek 4: Instrukcja dla użytkownika dotycząca wytycznych i formularzy				

Weryfikacja

Celem weryfikacji jest zagwarantowanie, aby dane dotyczące emisji i tonokilometrów były monitorowane zgodnie z MRR oraz aby przekazywano wiarygodne i poprawne dane dotyczące emisji i tonokilometrów. Podstawą realizacji tego celu są ogólne zasady i obowiązki w zakresie weryfikacji określone w art. 6 i 7 AVR.

3.1 Ogólne zasady i obowiązki w zakresie weryfikacji

Aby osiągnąć cel weryfikacji oraz zapewnić wystarczającą wiarygodność i wysoką jakość weryfikacji, weryfikator musi sprawdzić, czy zachowano szereg podstawowych zasad określonych w MRR i AVR, tj. zasad wiarygodności i wierności, kompletności, spójności, porównywalności, dokładności, rzetelności metodyki i stałego doskonalenia¹¹.

3.1.1 Wiarygodność weryfikacji

Podstawową zasadą jest wymóg, aby zweryfikowany raport prowadzącego instalację był **wiarygodny dla użytkowników** (tj. aby wiernie przedstawiał rzeczywistość), do których należą lub mogą należeć właściwe organy (WO), prowadzący instalacje, weryfikatorzy, jednostki akredytujące, ogół społeczeństwa lub inne strony.

art. 6
AVR

Znaczenie tej zasady można wyjaśnić poprzez jej związek z opinią weryfikatora, że dane dotyczące emisji i tonokilometrów są prawidłowe i pozbawione istotnych nieprawidłowości. Aby raport prowadzącego instalację wiernie przedstawiał fakty i tym samym był wiarygodny, nie może on zawierać istotnych nieprawidłowości. Istotne kwestie są ustalane na podstawie rezultatów oceny pozostałych zasad – czy raport lub dane potwierdzające są kompletne, spójne, dokładne, rzetelnie poparte i porównywalne w czasie? Lub czy istnieją istotne problemy związane z którąkolwiek z tych zasad lub wszystkimi z nich?

Nieprzestrzeganie wszystkich powyższych zasad lub którejkolwiek z nich może mieć wpływ na przekazywane dane; może prowadzić do istotnej (istotnych) nieprawidłowości i wskutek tego do niezgodności z kluczową zasadą wiarygodności określoną w art. 6 AVR.

Podczas gdy zasady te mają istotne znaczenie dla oceny, czy raport należycie przedstawia dane dotyczące emisji i tonokilometrów, mniej prawdopodobne jest, że zasada przejrzystości może mieć bezpośredni istotny wpływ na dane. Nie oznacza to jednak, że zasada ta ma mniejsze znaczenie niż pozostałe zasady w zakresie monitorowania i sprawozdawczości. W przypadku gdy prowadzący instalację nie zachowa przejrzystości przy pozyskiwaniu, rejestrowaniu, kompilowaniu, analizowaniu i dokumentowaniu danych, może to też wpływać na wiarygodność raportu sporządzonego przez prowadzącego instalację; jeżeli tak jest, weryfikator musi wykonać znacznie więcej pracy celem upewnienia się, że wystarczająco szczegółowo i dokładnie poznał sposób funkcjonowania stosowanego przez prowadzącego instalację systemu monitorowania i sprawozdawczości, aby móc przeprowadzać działania weryfikacyjne konieczne do ustalenia zgodności z pozostałymi zasadami. Podobnie stałe doskonalenie stosowanego przez prowadzącego instalację systemu monitorowania i sprawozdawczości jest ważną zasadą pomocniczą: jeżeli weryfikator lub prowadzący instalację zauważy możli-

¹¹ Zasady kompletności, spójności, porównywalności, dokładności, rzetelności metodyki, przejrzystości i stałego doskonalenia określono w art. 5-9 MRR. Jeżeli podczas weryfikacji weryfikator zauważy, że któraś z tych zasad nie jest przestrzegana, na przykład strumienie materiałów wsadowych nie są kompletne, weryfikator zgłasza to w sprawozdaniu z weryfikacji (zob. kluczowe wytyczne dotyczące sprawozdania z weryfikacji - KGD II.6).

wości ulepszenia systemu i zwiększenia jego solidności, należy taką możliwość wykorzystać, aby zmniejszyć możliwość wystąpienia nieprawidłowości, niezgodności lub nieprzestrzegania MRR.

3.1.2 Niezależność weryfikatora

Niezależność i bezstronność weryfikatora jest wymogiem kluczowym. Aby WO miał pewność co do dokładności zgłoszonych danych i zweryfikowanych danych dotyczących emisji i tonokilometrów, zasadnicze znaczenie ma, aby weryfikator był niezależny od prowadzącego instalację. Oznacza to, że weryfikator nie tylko nie może być prowadzącym instalację, ale też nie może mieć żadnych związków z prowadzącym instalację, jeżeli to ma wpływ na jego bezstronność i niezależność. Dodatkowo weryfikator musi być niezależny od WO odpowiedzialnego za wdrażanie i zgodność EU ETS. Weryfikator nie może być w sytuacji konfliktu interesów w odniesieniu do WO. W art. 42 AVR zawarto szczegółowe wymogi w zakresie bezstronności i niezależności weryfikatora, które służą sprecyzowaniu kluczowych wymogów określonych w art. 7 ust. 3 AVR. Więcej informacji o tych szczegółowych wymogach znajduje się w sekcji 5.2 niniejszych wytycznych i sekcji 3.2 kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a EN ISO 14065 (KGD II.8).

art. 7 ust.
3
i art. 42
AVR

3.1.3 Profesjonalny sceptycyzm

W załączniku V do dyrektywy w sprawie EU ETS oraz w AVR ujęto wymóg, aby weryfikator wykonywał swoje czynności w sposób rzetelny i profesjonalnie obiektywny. Podejście profesjonalnego sceptycyzmu oraz należyty profesjonalizm muszą być kluczowymi cechami weryfikatora. Oznacza to na przykład, że weryfikator nie powinien automatycznie akceptować dowodów uzyskanych podczas weryfikacji, ale powinien gruntownie przeanalizować te dowody z zachowaniem wymaganego poziomu pewności. Przez cały czas weryfikator musi mieć świadomość możliwości wystąpienia okoliczności sprawiających, że informacje zwarte w raporcie na temat wielkości emisji lub raporcie dotyczącym tonokilometrów zawierają istotne nieprawidłowości.

art. 7
ust. 2
AVR

3.1.4 Wystarczający poziom pewności

Weryfikacja ma podstawowe znaczenie dla osiągnięcia pewności na temat dokładności danych w raporcie prowadzącego instalację. Stopień pewności, który weryfikator podaje w swoich wnioskach dotyczących dokładności danych, odnosi się do zakresu i szczegółowości weryfikacji. W powiązanych usługach atestacyjnych uwzględnić można dwa poziomy pewności¹²:

- wystarczający poziom pewności oznaczający wysoki, ale nie absolutny poziom pewności, że przedmiot badania spełnia wymagane kryteriami we wszystkich istotnych aspektach;
- ograniczony poziom pewności oznaczający umiarkowany poziom pewności, że przedmiot badania jest wiarygodny w danych okolicznościach.

Każdy poziom pewności ma inny wpływ na charakter, harmonogram, szczegółowość i zakres działań weryfikacyjnych. Poziom pewności uzyskany w ramach zlecenia zakładającego ograniczony poziom pewności jest znacznie niższy niż w ramach zlecenia zakładającego wystarczający poziom pewności. Zakres działań weryfikacyjnych prowadzonych w celu spełnienia wymogów zlecenia o ograniczonej pewności jest zatem mniej szczegółowy niż w przypadku gdy wymaga się zapewnienia wystarczającego poziomu pewności. W przypadku ograniczonej

¹² Międzynarodowy standard usług atestacyjnych ISAE 3410, usługi atestacyjne w odniesieniu do oświadczeń dotyczących emisji gazów cieplarnianych, grudzień 2011 r.

pewności zakres i dogłębność działań audytowych są mniejsze, co oznacza, że ryzyko wystąpienia nieprawidłowości jest wyższe. Na przykład w ramach zlecenia zakładającego wystarczający poziom pewności, aby ocenić ryzyko nieprawidłowości, weryfikator sprawdzi przepływ danych oraz działania kontrolne realizowane przez prowadzącą instalację; ograniczony poziom pewności nie wymagałby sprawdzenia działań kontrolnych.

Różnicę między poziomami pewności odzwierciedla również sposób sformułowania wniosków z weryfikacji. Podczas gdy wniosek o wystarczającym poziomie pewności jest sformułowany w sposób pozytywny¹³, wniosek wyrażający ograniczoną pewność zawiera negatywne sformułowanie¹⁴.

W AVR zawarto wymóg, aby poziom pewności w odniesieniu do weryfikacji w ramach EU ETS był wystarczający. Oznacza to, że weryfikator musi zaplanować i przeprowadzić weryfikację w taki sposób, aby mógł stwierdzić z wystarczającą pewnością, że raport na temat wielkości emisji lub raport dotyczący tonokilometrów jest pozbawiony istotnych nieprawidłowości. Weryfikator musi dołożyć znacznych starań, aby stwierdzić z wystarczającą pewnością, że wielkości emisji ustalono z wysokim stopniem pewności. Aby móc sformułować taki wniosek, weryfikator musi uzyskać wystarczające dowody w trakcie procesu weryfikacji¹⁵. Takie dowody można zebrać na przykład poprzez:

- odpowiednie zapoznanie się z informacjami wymienionymi w art. 10 AVR;
- ciągłą ocenę ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości i odpowiednie dostosowanie działań i procedur weryfikacyjnych;
- ustalenie charakteru, harmonogramu i zakresu dalszych działań weryfikacyjnych, takich jak badanie, pobieranie próbek, weryfikacja danych i inne procedury weryfikacyjne;
- prowadzenie działań w zakresie analizy procesu, takich jak weryfikacja danych i procedury analityczne.

W kluczowych wytycznych dotyczących pobierania próbek i badania działań kontrolnych (KGD II.4) wyjaśniono, w jaki sposób wystarczający poziom pewności będzie wpływał na zakres pobierania próbek i badania działań kontrolnych.

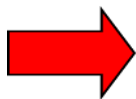
3.1.5 Istotność

Istotność jest kluczowym elementem weryfikacji: jest ona ważna z dwóch powodów. Samo to pojęcie jest ważne, gdy weryfikator określa charakter, harmonogram i zakres działań weryfikacyjnych: planowanie i konstrukcja tych działań opierają się na ocenie ryzyka wystąpienia nieprawidłowości i niezgodności oraz wszelkich możliwych istotnych skutków, jakie mogą one mieć na zgłaszane dane. Po drugie istotność ma zasadnicze znaczenie dla określenia, czy raport na temat wielkości emisji można zweryfikować jako zadowalający. Za zadowalające można uznać jedynie raporty, które są pozbawione istotnych nieprawidłowości.

¹³ Oświadczenie o emisjach gazów cieplarnianych jest wolne od istotnych nieprawidłowości i sporządzone, we wszystkich jego istotnych aspektach, zgodnie z obowiązującymi kryteriami.

¹⁴ Audytor nie zauważył żadnych elementów, które skłaniałyby go do sądzenia na podstawie przeprowadzonych procedur, że oświadczenie o emisjach gazów cieplarnianych nie jest sporządzone, we wszystkich jego istotnych aspektach, zgodnie z obowiązującymi kryteriami.

¹⁵ Wystarczająca pewność nie jest pewnością absolutną. Ograniczenie ryzyka weryfikacyjnego do zera nie jest osiągalne ani korzystne kosztowo, z powodu na przykład selektywnego zastosowania badania, nieodłącznego ograniczenia działań kontrolnych, faktu, iż duża część dowodów dostępnych weryfikatorowi ma raczej charakter argumentacyjny, a nie rozstrzygający, oraz faktu, iż w ramach gromadzenia i oceny dowodów oraz formułowania wniosków opartych na tych dowodach stosuje się osąd.

Należy mieć na uwadze, że istotność nie jest przedziałem tolerancji: prowadzący instalację musi skorygować każdy zidentyfikowany przypadek nieprawidłowości i niezgodności. Istotność jest tylko narzędziem, które ma pomóc weryfikatorowi w dokonaniu oceny i podjęciu decyzji oraz sformułowaniu wniosków z weryfikacji.

sekcja
3.2.8
EGD I

W sekcji 3.2.9 przedstawiono dalsze wytyczne dotyczące sytuacji, w których nieprawidłowości należy uznać za istotne. W kluczowych wytycznych dotyczących pobierania próbek (KGN II.4) podaje się objaśnienie roli istotności w pobieraniu próbek i badaniu działań kontrolnych, jak również w planowaniu innych działań weryfikacyjnych.

sekcja
3.2.9
EGD I

3.1.6 Zakres weryfikacji

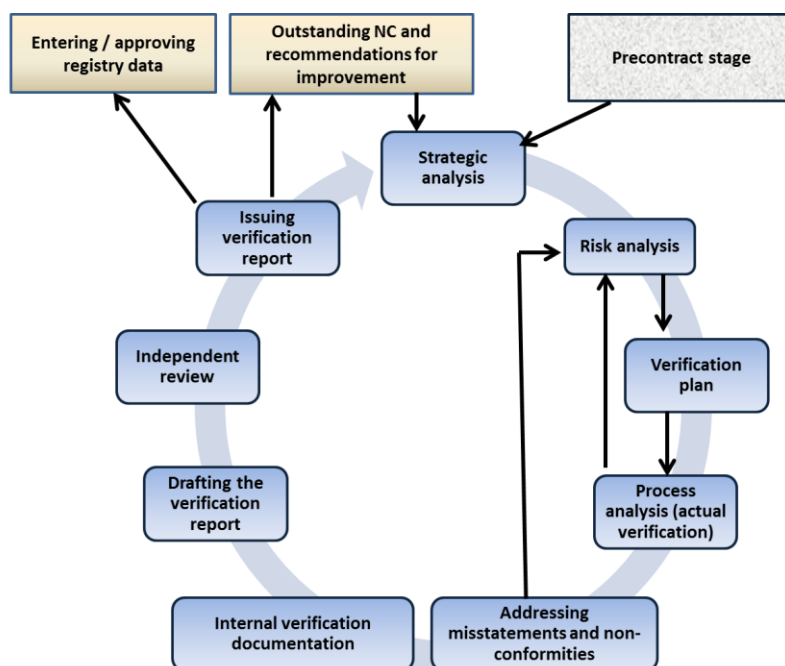
Zakres weryfikacji jest określony zadaniami, które weryfikator musi wykonać, aby osiągnąć cel weryfikacji, tj. aby zagwarantować, że dane dotyczące emisji lub tonokilometrów były monitorowane zgodnie z MRR oraz że zgłoszono wiarygodne i prawidłowe dane dotyczące emisji lub dane dotyczące tonokilometrów. Kluczowe wytyczne dotyczące zakresu weryfikacji (KGD II.1) zawierają szczegółowe wytyczne dotyczące:

art. 7 ust. 4,
5 i 6
AVR

- elementów, jakie weryfikator musi ocenić podczas weryfikacji;
- zakresu, w jakim weryfikator musi sprawdzić zgodność z MRR;
- działań, które weryfikator musi podjąć, gdy nie ma zatwierdzonego PM; jeżeli PM nie został zaktualizowany; lub jeżeli PM nie odzwierciedla faktycznej sytuacji prowadzącego instalację; oraz
- działań, które weryfikator musi podjąć, jeżeli stwierdził nieprzestrzeganie MRR.

3.2 Proces weryfikacji

Proces weryfikacji składa się z szeregu powiązanych ze sobą i współzależnych etapów obowiązkowych. Oznacza to, że ustalenia w procesie weryfikacji mogą skutkować potrzebą ponownego rozważenia jednego lub więcej etapów zrealizowanych wcześniej w procesie weryfikacji, a następnie skorygowania tych etapów. Etapy procesu weryfikacji nakreślone w AVR przedstawiono na rysunku poniżej:

Rysunek 5: Etapy procesu weryfikacji

Entering / approving registry data – Wprowadzanie / zatwierdzanie danych rejestrowych
Outstanding NC and recommendations for improvements – Nierozstrzygnięte przypadki niezgodności oraz zalecenia dotyczące udoskonaleń
Precontract stage – Etap poprzedzający zawarcie umowy
Strategic analysis – Analiza strategiczna
Risk analysis – Analiza ryzyka
Verification plan – Plan weryfikacji
Process analysis (actual verification) – Analiza procesu (właściwa weryfikacja)
Addressing misstatements and non-conformities – Usuwanie nieprawidłowości i niezgodności
Internal verification documentation – Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji
Drafting verification report – Sporządzenie sprawozdania z weryfikacji
Independent review – Niezależny przegląd
Issuing verification report – Wydanie sprawozdania z weryfikacji

Do dnia 31 marca¹⁶ każdego roku prowadzący instalację musi przedłożyć właściwemu organowi zweryfikowany raport wraz z odpowiadającym mu sprawozdaniem z weryfikacji. W celu dotrzymania terminu istotne jest, aby prowadzący instalacje rozpoczynali proces raportowania, a weryfikatorzy rozpoczynali weryfikację odpowiednio wcześniej, tak aby unikać wprowadzania zmian w ostatniej chwili oraz pisania sprawozdania z weryfikacji pod koniec lutego i w marcu, kiedy to znaczne wymagania wobec prowadzących instalacje, weryfikatorów i właściwych organów mogą opóźnić sporządzenie ostatecznego raportu prowadzącego instalację oraz sprawozdania z weryfikacji.

art. 67
MRR
art. 27 ust.
2 AVR

Ponadto zaleca się, aby proces weryfikacji rozpoczął się w roku sprawozdawczym, a nie po zakończeniu tego roku, gdyż ułatwia to sprawdzenie spójności i zgodności, terminowego zarządzania problemami oraz zajmowania się ewentualnymi lukami w danych, nieprawidłowościami i niezgodnościami stwierdzonymi w trakcie weryfikacji. Jednak do zainicjowania tego procesu niezbędne są wystarczające dane, a wszelkie kolejne zmiany w systemach prowadzącego instalację należy uwzględnić odpowiednio wcześniej, aby zweryfikowany raport mógł być przedłożony do 31 marca¹⁷. Do końca weryfikacji muszą być zweryfikowane dane za cały rok sprawozdawczy. W załączniku I przedstawiono wykres etapów i działań w procesie weryfikacji w zestawieniu z proponowanym harmonogramem.

3.2.1 Etap poprzedzający zawarcie umowy

Etap poprzedzający zawarcie umowy jest bardzo ważną fazą początkową, która poprzedza proces weryfikacji. Przed przyjęciem zlecenia weryfikacji weryfikator ocenia, czy może podjąć się weryfikacji dla tego konkretnego prowadzącego instalację. Oznacza to, że weryfikator wykonuje następujące zadania:

Wymóg AVR	Objaśnienie
art. 8 ust. 1 lit. a)	Ocena ryzyka związanego z podjęciem się weryfikacji. Weryfikator powinien w szczególności wziąć pod uwagę: <ul style="list-style-type: none">PM prowadzącego instalację oraz raport prowadzącego instalację w celu

¹⁶ Właściwe organy mogą jednak wymagać od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego przedłożenia zweryfikowanego raportu na temat wielkości emisji wcześniej niż do dnia 31 marca, ale nie wcześniej niż do dnia 28 lutego (art. 67 MRR).

¹⁷ Zob. przypis powyżej.

Wymóg AVR	Objaśnienie
	<p>ustalenia, jakie ryzyko wiąże się z przyjęciem zlecenia weryfikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potencjalne ryzyko dla bezstronności i niezależności weryfikatora ▪ ryzyko związane z czasem wyznaczonym na realizację zlecenia weryfikacji <p>Ocena ta winna być w pełni udokumentowana w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji i powinna wskazywać, w jaki sposób weryfikator uwzględnił te elementy ryzyka działalności w umowie z prowadzącym instalację oraz jak to ryzyko zostało zminimalizowane: na przykład poprzez określenie w razie potrzeby dłuższego czasu realizacji na konkretne zlecenie weryfikacji, poprzez opracowanie jasnych i przejrzystych warunków w umowie.</p>
art. 8 ust. 1 lit. b)	<p>Dokonanie przeglądu informacji przekazanych przez prowadzącego instalację. W rozporządzeniu AV wymaga się, aby prowadzący instalację przedstawił weryfikatorowi odpowiednie informacje w celu umożliwienia mu wykonania czynności w ramach etapu poprzedzającego zawarcie umowy. Odpowiednie informacje obejmują, na przykład, raport prowadzącego instalację z poprzedniego roku, jak również PM oraz zezwolenie prowadzącego instalację.</p>
art. 8 ust. 1 lit. c)	<p>Ocena, czy zlecenie mieści się w zakresie akredytacji weryfikatora. Weryfikator może wystawić prowadzącemu instalację sprawozdanie z weryfikacji jedynie wówczas gdy posiada akredytację dotyczącą sektora tego prowadzącego instalację (zob. sekcja 6.1).</p>
art. 8 ust. 1 lit. d) i e)	<p>Ocena, czy dysponuje kompetencjami, personelem i zasobami niezbędnymi do utworzenia zespołu weryfikacyjnego dla tego konkretnego zlecenia weryfikacji, a także czy jest w stanie ukończyć działania weryfikacyjne w wymaganych terminach. Ocena ta jest w dużej mierze zależna od typu prowadzącego instalację oraz rodzaju działalności prowadzącego instalację. Na przykład weryfikacja raportu rafinerii wymaga włączenia do zespołu weryfikacyjnego audytorów ETS mających odpowiednie kompetencje i wiedzę na temat sektora. Dlatego też weryfikator powinien dysponować wystarczającym personelem w ramach swojej organizacji lub w ramach zleceń zewnętrznych, aby spełnić wymogi kompetencyjne w zakresie różnych sektorów, w odniesieniu do których jest akredytowany.</p> <p>W przypadku każdego konkretnego zlecenia weryfikator tworzy zespół weryfikacyjny i sprawdza, czy osoby wchodzące w skład tego zespołu posiadają wszelkie kompetencje wymagane w rozporządzeniu. Taka ocena może skutkować dołączeniem do zespołu ekspertów technicznych lub audytorów EU ETS, jak również dodaniem personelu pomocniczego. Więcej informacji na temat wymogów dotyczących kompetencji i zespołu weryfikacyjnego znajduje się w sekcji 5.1 oraz kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7).</p>
art. 8 ust. 1 lit. d) i f)	<p>Określenie czasu realizacji potrzebnego do należytego przeprowadzenia weryfikacji. Weryfikator powinien dopilnować, aby zakres weryfikacji oraz czas realizacji określony w umowie odpowiadały rozpoznanym zagrożeniom. Nie można zastosować niewystarczającego zakontraktowanego czasu celem ograniczenia pracy koniecznej, aby zadowalająco ukończyć weryfikację z uwzględnieniem zagrożeń.</p>

art. 8 ust. 2
AVR

Czas realizacji

W art. 9 ust. 1 AVR opisano w zarysie, które czynniki należy wziąć pod uwagę przy określaniu czasu realizacji. W zależności od typu i wielkości instalacji lub operacji statku powietrznego weryfikator skupia się na specyfice i właściwościach elementów wymienionych w art. 9 AVR.

art. 9
ust. 1
AVR

Oceniając PM, weryfikator na przykład zwraca uwagę na szczegóły metod monitorowania w celu uzyskania niezbędnej wiedzy o procesach księgowych prowadzącego instalację. Określony czas realizacji nie jest stałą liczbą. Jeżeli w trakcie szczegółowej weryfikacji weryfikator stwierdzi, że potrzebny jest dodatkowy czas w celu właściwego wykonania niezbędnych działań weryfikacyjnych, czas realizacji określony w umowie musi zostać stosownie skorygowany. Umowa musi przewidywać taką korektę.

art. 9
ust. 2
AVR

3.2.2 Informacje od prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego

Prowadzący instalacje muszą przedstawić weryfikatorowi wystarczające informacje, tak aby mógł on zaplanować i przeprowadzić weryfikację. W AVR określono, które informacje muszą być przekazane, zanim weryfikator będzie mógł rozpocząć swoją analizę strategiczną, oraz na innych etapach weryfikacji. Należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

art. 10 ust.
1 AVR

Wymóg AVR	Objaśnienie
art. 10 ust. 1 lit. b)	Dotyczy to wszystkich wersji zatwierdzonego PM odpowiednich dla okresu sprawozdawczego oraz do dokonania oceny danych w tym okresie.
art. 10 ust. 1 lit. e)	Ujmuje się tu wszystkie procedury wymienione w odniesieniu do danego prowadzącego instalację w jego zatwierdzonym PM. Należy zwrócić uwagę, że zatwierdzony plan zawiera jedynie przegląd tych procedur. Rzeczywistą dokumentację dotyczącą procedur należy uzyskać od prowadzącego instalację.
art. 10 ust. 1 lit. i)	Obejmuje to raport dotyczący udoskonaleń z poprzedniego roku, który prowadzący instalację musiał przekazać do dnia 30 czerwca, jeżeli sprawozdanie z weryfikacji z poprzedniego roku zawierało przypadki nieuregulowanej niezgodności z wymogami oraz zalecenia dotyczące udoskonaleń (art. 69 ust. 4 MRR).
art. 10 ust. 1 lit. l)	Dotyczy to nie tylko informacji o wewnętrznych źródłach danych, takich jak faktury za paliwo i świadectwa wzorcowania, ale również zewnętrznych źródeł danych i baz danych, takich jak dane dotyczące paliwa od dostawców paliwa, dane organizacji Eurocontrol, raporty laboratoryjne i wyniki analiz oraz wzorcowania miernika.
art. 10 ust. 1 lit. o)	Przykładem informacji wymaganej w tym punkcie może być dowód, który prowadzący instalację przedstawił właściwemu organowi, wskazujący, że prowadzący instalację stosuje się do progów niepewności odnoszących się do danych dotyczących działalności i współczynników obliczeniowych.

Ponieważ analiza strategiczna będzie zwykle przeprowadzana w okresie sprawozdawczym (wrzesień/październik), ostateczny raport na temat wielkości emisji nie będzie jeszcze dostępny. Jednak weryfikacja nie może być ukończona, a sprawozdanie z weryfikacji nie może być wydane, zanim weryfikator nie otrzyma i nie zatwierdzi ostatecznego, autoryzowanego i wewnętrznie walidowanego raportu, którego dotyczą jego wnioski.

art. 10 ust.
2 AVR

3.2.3 Analiza strategiczna

Na początku weryfikacji weryfikator przeprowadza analizę strategiczną wszystkich istotnych działań prowadzącego instalację. Analiza ta umożliwi weryfikatorowi zrozumienie działań prowadzącego instalację oraz ocenę prawdopodobnego charakteru, skali i złożoności zadań weryfikacyjnych, które należy wykonać. Zapewnia ona również materiał do kolejnego etapu weryfikacji, tj. analizy ryzyka. Celem analizy strategicznej jest zrozumienie działań gospodarczych i księgowych prowadzącego instalację: należy uwzględnić co najmniej elementy okre-

art. 11
AVR

art. 11 ust.
3 AVR

ślone w art. 11 ust. 3 AVR. Przykłady w tabeli poniżej wskazują na ewentualne czynniki, które mogą mieć znaczenie przy uwzględnianiu tych elementów.

Element w art. 11 ust. 3 AVR	Przykład kwestii, które mogą mieć znaczenie dla analizy strategicznej
<p><i>Kategoria instalacji (lit. a))</i> Kategoria instalacji jest dla weryfikatora ogólnym informacją o skali prowadzącego instalację oraz o rodzaju i zakresie działań weryfikacyjnych, które będą prawdopodobnie niezbędne. Dlatego weryfikator sprawdza, czy instalacja jest małą instalacją o niskim poziomie emisji, instalacją kategorii A, B czy C.</p>	<p>Jeżeli na przykład instalacja emituje poniżej 25 kiloton CO_{2(e)} rocznie, można zastosować uproszczoną metodykę monitorowania: wymaga to innego rodzaju weryfikacji niż w przypadku, gdy instalacja jest instalacją złożoną bądź obejmuje złożoną metodykę monitorowania lub złożony proces księgowania.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że nie wszystkie instalacje emitujące mniej niż 25 kiloton CO_{2(e)} rocznie są instalacjami prostymi.</p>
<p><i>Plan monitorowania (lit. c))</i> PM daje pogląd na temat złożoności instalacji i procesu księgowania, a zatem na temat rodzaju i rozmiaru zadań weryfikacyjnych niezbędnych do przeprowadzenia weryfikacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ogólna organizacja instalacji oraz lokalizacje, w których przechowywana jest dokumentacja i w których wykonywane są działania w zakresie monitorowania i sprawozdawczości; ▪ granice instalacji, w tym źródła emisji i strumienie materiałów wsadowych; ▪ rodzaj procedur opisanych w zatwierdzonym PM, zawierającym analizę ich niezawodności pod względem kontrolowania procesów księgowania i zagrożeń.
<p><i>Szczegółowe informacje dotyczące metodyki monitorowania i stosowanych urzędzeń do monitorowania (lit. d))</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ czy prowadzący instalację stosuje metodykę opartą na obliczeniach czy metodykę opartą na pomiarach; ▪ czy prowadzący instalację stosuje metodykę rezerwową zgodnie z art. 22 MRR; ▪ czy dane dotyczące działalności określa się z bezpośrednich odczytów z systemów pomiarowych (automatycznych lub ręcznych), czy dane dotyczące działalności opierają się na danych z faktur za paliwo czy dane te są określane przez systemy pomiarowe pod kontrolą prowadzącego instalację; ▪ czy stosuje się domyślne współczynniki emisji lub współczynniki określone za pomocą analizy laboratoryjnej lub analizy <i>on-line</i>; ▪ czy CO₂ jest przenoszony; ▪ czy do określania danych dotyczących działalności stosowane są przyrządy pomiarowe oraz czy te przyrządy pomiarowe są ujęte w krajowym prawodawstwie w zakresie prawnej kontroli metrologicznej.
<p><i>Przepływ danych,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ droga, którą dane ze źródła pierwotnego trafiają do raportu na temat

Element w art. 11 ust. 3 AVR	Przykład kwestii, które mogą mieć znaczenie dla analizy strategicznej
<i>system kontroli i środowisko kontroli (lit. e))</i>	<p>wielkości emisji (obejmująca na przykład przetwarzanie, agregację, zestawienie itp.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jak utworzono i jak funkcjonuje system zarządzania danymi; ▪ sposób, w jaki raport na temat wielkości emisji jest pobierany z systemu zarządzania danymi; ▪ częstotliwość i rodzaj wzorcowania przyrządów pomiarowych oraz ich przydatność na podstawie pierwotnego projektu i instalacji; ▪ rodzaj kontroli jakości stosowanych do minimalizacji ryzyka w zakresie danych, na przykład podwójne kontrole wykonane przez inną osobę, kontrole wiarygodności wykonane przez prowadzącego instalację lub stosowanie automatycznych kontroli; ▪ czy część działań w zakresie monitorowania w ramach instalacji zlecono podmiotowi zewnętrznemu oraz rodzaj zastosowanych działań kontrolnych w celu zapewnienia jakości działań zleconych podmiotowi zewnętrznemu; ▪ rodzaj i jakość kontroli rejestrowania i przekazywania danych do systemów informatycznych oraz kontrola baz danych czarnych skrzynek, archiwów oraz danych źródłowych w innych systemach informatycznych.

Aby poznać elementy wymienione w art. 11 ust. 3 AVR, weryfikator gromadzi i poddaje przeglądowi informacje, o których mowa w art. 10 ust. 1 oraz uwzględnia obowiązujący poziom istotności.

art. 11 ust.
2 AVR

Jeżeli weryfikator przeprowadzał weryfikacje w odniesieniu do poprzedniego roku (poprzednich lat) dla tej samej instalacji lub danego operatora statku powietrznego, musi uwzględnić informacje z tej wcześniejszej (tych wcześniejszych) weryfikacji. Istotne odchylenia w stosunku do wcześniejszych weryfikacji powinny zwrócić uwagę weryfikatora. Pomimo że analiza strategiczna zajmie mniej czasu w sytuacji, w której ze względu na wcześniejsze weryfikacje instalacja jest już znana weryfikatorowi, nie wyklucza to ponownego przeprowadzenia tej analizy przez weryfikatora dla celów bieżącego zlecenia.

W ramach analizy strategicznej weryfikator sprawdza:

- czy PM został zatwierdzony;
- czy w PM nastąpiły zmiany oraz czy zmiany te zostały zatwierdzone przez właściwy organ (jeżeli te zmiany w PM są istotne w myśl art. 15 MRR);
- czy zmiany te nie są istotne lub są tymczasowe, czy został o nich powiadomiony właściwy organ.

art. 11 ust.
4 AVR

W sekcji 5.6.1 wytycznych dotyczących MRR nr 1 (GD1) oraz w sekcji 6.5.1 wytycznych dotyczących MRR nr 2 (GD2) wyjaśniono, co stanowi istotną zmianę w PM. W trakcie tych kontroli weryfikator ocenia, czy PM jest aktualny i kompletny. Jeżeli właściwy organ nie zatwierdzi (części) PM lub istotnych zmian w PM, weryfikator kieruje prowadzącego instalację do właściwego organu celem skorygowania zaistniałej sytuacji. Zasadniczo weryfikator nie powinien kontynuować weryfikacji do momentu uzyskania takiego zatwierdzenia. Tak jest na przykład w przypadku, gdy wprowadzono nowe istotne źródło lub gdy nastąpiła zmiana z metodyki opartej na obliczeniach na metodykę opartą na pomiarach lub na odwrót.

Jednak w niektórych przypadkach weryfikator może kontynuować działania weryfikacyjne, o ile prowadzący instalację ma pełną świadomość, że może zaistnieć konieczność powtórzenia niektórych działań na podstawie ostatecznej odpowiedzi WO, jak również że odpowiedź ta może mieć wpływ na wnioski weryfikatora w miarę postępowania weryfikacji. Po zatwierdzeniu przez WO weryfikator musi, zgodnie z AVR, kontynuować, powtórzyć lub odpowiednio dostosować działania weryfikacyjne. Kluczowe wytyczne dotyczące zakresu weryfikacji (KGD II.1) zawierają wskazówki na temat przestrzegania procedur, w przypadku nie można uzyskać zatwierdzenia przez WO.

art. 7 ust.
6 AVR

Niektóre zmiany w PM mogą mieć wpływ na sposób, w jaki w przeszłości przeprowadzono monitorowanie, na przykład wprowadzenie nowych paliw, zmiana w instalacji, która nie była planowana i właściwie zgłoszona. W takich przypadkach zmiana PM jest już stosowana w praktyce, mimo że sam PM jeszcze nie został zaktualizowany ani, w przypadku istotnej zmiany w PM, zatwierdzony przez WO. Weryfikator musi uwzględnić zmienione okoliczności oraz związane z tym dane z monitorowania od momentu, gdy zmiana w PM lub w instalacji została zastosowana w praktyce, na przykład, gdy po raz pierwszy wprowadzono nowe paliwa. Oczywiście podczas weryfikacji tych danych weryfikator weźmie pod uwagę korespondencję i późniejsze decyzje właściwego organu. W przypadku istotnej zmiany w PM należy uzyskać zatwierdzenie przez właściwy organ. W niektórych przypadkach danych lub części danych nie da się określić na podstawie nowej metodyki monitorowania zatwierdzonej przez właściwy organ lub zgłoszonej właściwemu organowi, gdyż na przykład danych dotyczących nowego paliwa nie mierzono i nie można ich odtworzyć. Artykuł 18 AVR ma zastosowanie do takich sytuacji. Weryfikator sprawdza, czy metoda stosowana do określenia brakujących danych gwarantuje z wystarczającą pewnością, że wielkości emisji nie są niedoszacowane, a dane podejście nie prowadzi do istotnych nieprawidłowości.

3.2.4 Analiza ryzyka

Weryfikator musi ocenić ryzyko nieprawidłowości i niezgodności oraz istotnego wpływu tych elementów ryzyka na zgłaszane dane. Rezultaty analizy ryzyka wskazują, jak i w jakim zakresie działania weryfikacyjne powinny być projektowane, planowane i realizowane. Analiza ryzyka skupia się na identyfikowaniu, ocenianiu i ilościowym określaniu dwóch typów ryzyka, tj. ryzyka nieodłącznego i ryzyka zawodności systemów kontroli wewnętrznej. Wraz z ryzykiem niewykrycia te typy ryzyka stanowią ogólne ryzyko weryfikacyjne: tj. ryzyko, że weryfikator przedstawi niewłaściwe wnioski z weryfikacji. Więcej informacji znajduje się w wytycznych dotyczących analizy ryzyka (KGD II.2).

art. 12
AVR

Analiza ryzyka jest procesem wielokrotnym i należy ją zmienić, jeżeli szczegółowa weryfikacja w analizie procesu wskazuje, że ryzyko jest wyższe lub niższe niż to wynika z pierwotnej oceny. W tym przypadku należy również zaktualizować plan weryfikacji.

3.2.5 Plan weryfikacji

Analiza ryzyka determinuje sposób opracowania przez weryfikatora planu weryfikacji, który składa się z trzech elementów:

art. 13
AVR

- programu weryfikacji¹⁸ zawierającego opis charakteru i zakresu działań weryfikacyjnych, a także określającego czas i sposób przeprowadzenia takich działań. Obejmuje on również planowanie wszystkich działań;
- planu badań, określającego zakres i metody badania działań kontrolnych, a także procedury odnoszące się do działań kontrolnych;

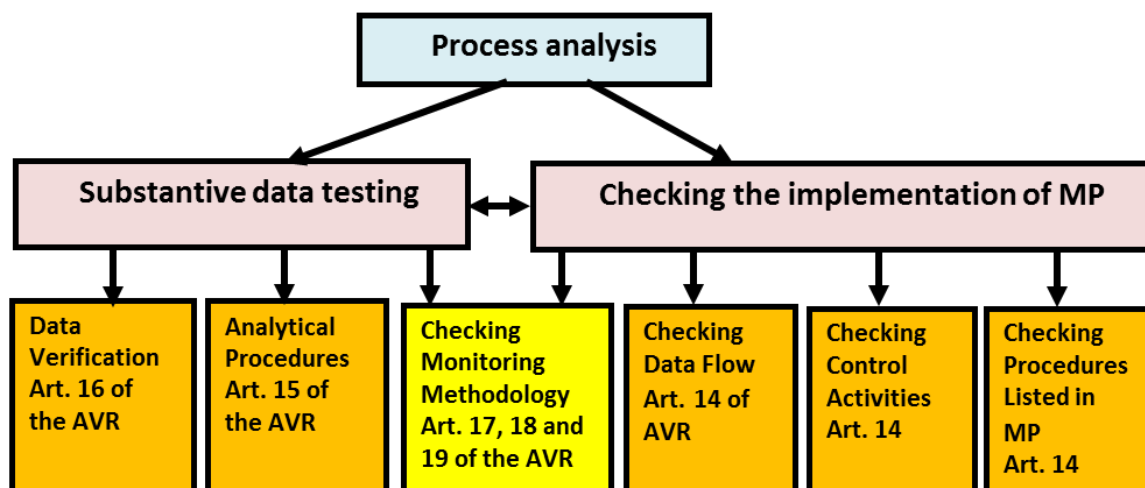
¹⁸ Program weryfikacji nie jest tylko planem inspekcji na miejscu, ale powinien przedstawiać wystarczająco szczegółowe informacje dotyczące planowanych badań i działań w celu poinformowania członków zespołu, jakie działania powinny być przeprowadzone.

- planu pobierania próbek określającego zakres i metody pobierania próbek w odniesieniu do punktów danych stanowiących podstawę określenia zagregowanej wielkości emisji. Zob. kluczowe wytyczne dotyczące analizy ryzyka (KGD II.2), w których opisano, jaki wpływ na strukturę planu weryfikacji ma analiza ryzyka.

3.2.6 Analiza procesu (szczegółowa weryfikacja)

Celem tego etapu weryfikacji jest zebranie i udokumentowanie szczegółowych dowodów, na podstawie których weryfikator może sformułować swoje wnioski z weryfikacji. W trakcie analizy procesu weryfikator musi zrealizować plan weryfikacji i wykonać działania wymienione w art. 14 AVR.

art. 14
AVR

Rysunek 6: Schemat działań w analizie procesu

Analiza procesu					
Bezpośrednie badanie danych			Sprawdzanie wdrażania PM		
Weryfikacja danych (art. 16 AVR)	Procedury analityczne (art. 15 AVR)	Sprawdzenie metodyki monitorowania (art. 17, 18 i 19 AVR)	Sprawdzenie przepływu danych (art. 14 AVR)	Sprawdzenie działań kontrolnych (art. 14 AVR)	Sprawdzenie procedur wymienionych w PM (art. 14 AVR)

Częścią analizy procesu jest bezpośrednie badanie danych. Jest to szczegółowe badanie danych, obejmujące:

- weryfikację danych poprzez stosowanie kilku metod badania, takich jak przesłедzenie danych do źródła danych pierwotnych, krzyżowa kontrola danych z wewnętrznymi i zewnętrznymi źródłami danych, ponowne obliczenie części ogólnej kalkulacji wielkości emisji w celu sprawdzenia niektórych podzbiorów i elementów (na przykład, czy współczynniki są prawidłowo obliczone na podstawie danych źródłowych);
- procedury analityczne, które oznaczają analizę fluktuacji i tendencji w zakresie danych, w tym analizę powiązań, które są niespójne z innymi odnośnymi informacjami lub odbiegają od przewidywanych wartości. Mogą one obejmować na przykład porównania wielkości emisji z tych samych źródeł na przestrzeni kilku lat, analizowanie przewidywanych

art. 16
AVR

art. 15
AVR

danych dotyczących produkcji i emisji¹⁹, dochodzenie, czy zgłoszone dane liczbowe można potwierdzić za pomocą innych środków analitycznych, na przykład krzyżowej kontroli danych dotyczących emisji z danymi dotyczącymi produkcji oraz innymi danymi operacyjnymi;

- sprawdzenie właściwego zastosowania metodyki monitorowania poprzez na przykład stosowanie technik atestacji arkuszy kalkulacyjnych, ponownego obliczania zgłaszanych danych lub wprowadzanie innych danych wejściowych do metodyki monitorowania w celu sprawdzenia jej prawidłowego zastosowania (ponowne wykonanie agregacji danych).

art. 17
AVR

Sprawdzenie realizacji PM obejmuje:

- sprawdzenie przepływu danych prowadzącego instalację poprzez przesłanie zgłaszanych danych do źródła danych pierwotnych;
- sprawdzenie, czy działania kontrolne są należycie dokumentowane, wdrażane, utrzymywane i skuteczne pod względem minimalizacji ryzyka nieodłącznego;
- sprawdzenie, czy procedury wyszczególnione w PM są skuteczne pod względem minimalizacji ryzyka nieodłącznego i ryzyka zawodności systemów kontroli wewnętrznej oraz czy takie procedury są wdrażane, wystarczająco dokumentowane i należycie utrzymywane;
- sprawdzenie poprawnego wdrażania metodyki monitorowania poprzez ocenę, czy wszystkie elementy w PM zastosowano prawidłowo oraz czy PM jest aktualny. Obejmuje to również sprawdzenie dokumentacji uzupełniającej, na przykład informacji wykorzystanych do kalkulacji oceny niepewności, planu pobierania próbek itp.

art. 14
AVR

Powyższy rysunek pokazuje, że bezpośrednie badania danych i sprawdzanie realizacji PM są wzajemnie powiązane (na przykład sprawdzenie metodyki monitorowania jest częścią obu czynności). Więcej wytycznych na temat różnych stosowanych badań i ich skutków oraz objaśnienie w formie przykładów podano w kluczowych wytycznych dotyczących analizy procesu (KGD 3).

W przypadku różnych czynności sprawdzających w ramach weryfikacji danych i procedur analitycznych oraz w przypadku sprawdzania działań kontrolnych i procedur wymienionych w PM można zastosować metody pobierania próbek właściwe dla danej instalacji. Użycie danej techniki lub metody pobierania próbek musi być uzasadnione na podstawie analizy ryzyka.

Kluczowe wytyczne dotyczące pobierania próbek zawierają objaśnienie:

- zasad pobierania próbek;
- jak identyfikacja nieprawidłowości, błędu czy niezgodności może wpłynąć na pobieranie próbek (na przykład dostosowanie do wielkości próby lub części populacji danych, z których pobierane są próbki);
- jakie czynniki wpływają na technikę pobierania próbek i dla wielkość próby (wyjaśnienie art. 13 ust. 2 i 3 AVR);
- przykłady różnych metod pobierania próbek.

art. 20
AVR

W ramach badania metodyki monitorowania weryfikator sprawdza uzasadnienie metod stosowanych do rozliczenia / uzupełnienia brakujących danych, jak również prawidłowość informacji wykorzystanych do obliczenia poziomów niepewności wymienionych w zatwierdzo-

art. 18, 19
AVR

¹⁹ W przypadku gdy istnieje związek pomiędzy zbiorami danych. Nie wszystkie instalacje wykazują jasny związek między zużyciem energii, generowaniem emisji i produkcją.

nym PM. Zob. sekcja 4.1 oraz 4.2 kluczowych wytycznych dotyczących analizy procesu (KGD II.3).

3.2.7 Inspekcja na miejscu

W odpowiednim terminie (lub terminach) w trakcie weryfikacji weryfikator musi przeprowadzić inspekcje na miejscu. Inspekcje na miejscu mają istotne znaczenie dla stwierdzenia na przykład prawidłowego działania i umiejscowienia urządzeń pomiarowych oraz adekwatności działań kontrolnych, a także dla oceny kompletności strumieni materiałowych i źródeł emisji. Jedynie w szczególnych warunkach oraz w wyjątkowych okolicznościach można zrezygnować z inspekcji na miejscu. W przypadku instalacji emitujących powyżej 25 kiloton CO_{2(e)} rocznie wymagane jest zatwierdzenie rezygnacji przez właściwy organ. Więcej informacji, w tym dotyczących warunków rezygnacji z inspekcji na miejscu, podano w kluczowych wytycznych dotyczących inspekcji na miejscu (KGD II.5). Informacje na temat inspekcji na miejscu u operatorów statków powietrznych i warunków, które mogą uzasadniać rezygnację z inspekcji na miejscu u operatorów statków powietrznych, znajdują się w wytycznych dotyczących weryfikacji w ramach EU ETS w sektorze lotniczym (GD III).

art. 21
AVR

art. 31
AVR

3.2.8 Postępowanie w przypadku nieprawidłowości i niezgodności

Jeśli weryfikator stwierdzi nieprawidłowości lub niezgodności, musi w odpowiednim terminie poinformować o nich prowadzącego instalację.

art. 22 ust.
1 AVR

Pojęcia i przykłady nieprawidłowości i niezgodności	Wymóg AVR
<p>Nieprawidłowość oznacza pominięcie, podanie niereprezentatywnych lub błędnych danych przez prowadzącego instalację. Nie uwzględnia się tu niepewności dopuszczalnej na mocy MRR (tj. niepewności związanej z poziomami dokładności).</p> <p>Niepewność jest nieprawidłowością, jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ urządzenia pomiarowe nie spełniają wymaganego poziomu niepewności zgodnie z zatwierdzonym PM lub MRR, ▪ urządzenia pomiarowe nie są właściwie zainstalowane lub nie działają poprawnie, ▪ urządzenia i systemy pomiarowe nie są (poprawnie) utrzymane lub wzorcowane. <p>W tych przypadkach weryfikator powinien uznać niepewność za element nieprawidłowości, jeżeli ma to wpływ na dane; na przykład jeżeli całkowita niepewność wykracza poza wymagany zakres poziomu dokładności, dodatkową niepewność uznaje się za błąd²⁰.</p>	art. 3 ust. 27
<p>Niezgodność oznacza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w przypadku instalacji: każde działanie lub brak działania ze strony prowadzącego instalację, sprzeczne z zezwoleniem na emisję gazów cieplarnianych oraz z wymogami zawartymi w PM zatwierdzonym przez WO; ▪ w przypadku operatorów statków powietrznych: każde działanie lub brak działania ze strony operatora statku powietrznego, sprzeczne z wymogami zawartymi w PM zatwierdzonym przez WO. 	art. 3 ust. 12 lit. a) i b)

²⁰ W niektórych przypadkach trudno będzie określić ilościowo tę dodatkową niepewność. Jeżeli na przykład nie przeprowadzono wzorcowania urządzeń pomiarowych, odchylenie można wówczas określić jedynie po zapoznaniu się z nowymi wynikami wzorcowania. W niektórych przypadkach nie jest możliwe przeprowadzenie nowego wzorcowania przed wydaniem sprawozdania z weryfikacji. To prawdopodobnie spowoduje niepewność weryfikatora co do tego, czy w danych nie ma istotnej nieprawidłowości i czy mają one wpływ na wnioski z weryfikacji.

<p>Przykłady niezgodności: Liczniki nie były wzorcowane zgodnie z wymogami w PM; strumieni materiałów wsadowych instalacji nie uwzględniono w PM; nie zastosowano poziomu dokładności zgodnie z wykazem w PM; zmiana w PM.</p> <p>Jeżeli niezgodność skutkuje pominięciem, podaniem niereprezentatywnych lub błędnych danych, uznaje się ją również za nieprawidłowość.</p>	
---	--

Prowadzący instalację musi **skorygować każdą zidentyfikowaną** nieprawidłowość i niezgodność.

Jeżeli prowadzący instalację usunął nieprawidłowości i niezgodności, weryfikator musi je uwzględnić w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji i oznaczyć jako wyeliminowane.

Jeżeli prowadzący instalację nie usunął nieprawidłowości lub niezgodności przed wydaniem sprawozdania z weryfikacji, weryfikator musi ocenić wpływ nieprawidłowości lub niezgodności oraz ich istotny wpływ na zgłoszone dane.

3.2.9 Ocena istotnego wpływu nieprawidłowości i niezgodności

Ocena istotnego wpływu nieprawidłowości i niezgodności ma aspekt ilościowy i jakościowy i uwzględniać należy oba te aspekty. Aspekt ilościowy zależy od wielkości i charakteru tego wpływu na użytkownika, tj. właściwy organ, natomiast aspekt jakościowy jest w dużej mierze zdeterminowany czynnikami, które mogą mieć wpływ na użytkownika (na przykład konkretne okoliczności; to, czy dotyczy on niezgodności).

art. 22 ust.
3 AVR

W przypadku aspektu ilościowego ważną rolę odgrywa poziom istotności. W AVR przewiduje się następujące poziomy istotności:

art. 23
AVR

Typ instalacji lub operatora statku powietrznego	Poziom istotności
Instalacje kategorii A i B Operatorzy statków powietrznych o rocznej wielkości emisji równej lub mniejszej niż 500 kiloton kopalnego CO ₂	5 % całkowitej wielkości zgłoszonych emisji w okresie sprawozdawczym objętym weryfikacją
Instalacje kategorii C Operatorzy statków powietrznych o rocznej wielkości emisji większej niż 500 kiloton kopalnego CO ₂	2 % całkowitej wielkości zgłoszonych emisji w okresie sprawozdawczym objętym weryfikacją
Raporty dotyczące tonokilometrów w przypadku operatorów statków powietrznych	5 % całkowitej wartości danych dotyczących tonokilometrów w okresie sprawozdawczym objętym weryfikacją

Pominięcie, podanie niereprezentatywnych lub błędnych danych przez prowadzącego instalację w stosunku do rzeczywistych danych ustalonych przez weryfikatora należy uwzględnić przy dokonywaniu oceny istotnego wpływu nieprawidłowości i niezgodności na zgłaszane dane. Obejmuje to odchylenia od wymaganego poziomu niepewności, których nie można wyjaśnić zatwierdzonym PM lub MRR. Poniższa metoda pokazuje, jak weryfikator może obliczyć, czy został przekroczony poziom istotności.

Pozycja	Zgłoszona wartość	Wartość weryfikatora	Różnica	Istotność?
Pozycja 1	A	B	$A - B = C$	$C/Z \%$
Pozycja 2	F	G	$F - G = H$	$H/Z \%$
Pozycje łącznie	Z	X	$Z - X = Y$	$Y/Z \%$

W przypadku gdy różnica między wartością rzeczywistą a wartością weryfikatora jest wartością ujemną, oznacza to, że pierwotna zgłoszona wartość była **niedoszacowana**; w przypadku gdy różnica jest wartością dodatnią, oznacza to, że pierwotna zgłoszona wartość była **przeszacowana**. Następnie całkowitą różnicę wartości wszystkich pozycji określa się przez zsumowanie poszczególnych pozycji, tj. uwzględnienie wartości dodatnich i ujemnych. Te dodatnie/ujemne wartości muszą następnie zostać ujęte razem w obliczeniu procentowym w celu zapewnienia prawidłowego uwzględnienia całkowitej sumy różnic i liczbę tę weryfikator bierze pod uwagę, oceniając, czy suma błędnych danych i różnic stanowi istotne przeszacowanie czy niedoszacowanie.

Istotne przeszacowanie wielkości emisji będzie skutkowało sytuacją, w której prowadzący instalację umorzy więcej uprawnień niż musi. Ale ważniejsze jest istotne niedoszacowanie, które będzie skutkowało tym, że prowadzący instalację umorzy mniej uprawnień niż musi, co doprowadzi do niezgodności i w konsekwencji kary wynikającej z przepisów w zakresie umarzenia uprawnień.

Powyższy przykład pokazuje, że różne poszczególne wartości różnicy, zidentyfikowane przez weryfikatora, zostaną wpięrow zsumowane, przy czym wartości dodatnie zostaną skompensowane wartościami ujemnymi; ta całkowita różnica zostanie następnie porównana z progiem istotności właściwym dla instalacji lub operatorów statków powietrznych. Dlatego też może zdarzyć się tak, że w ujęciu bezwzględnym w przypadku danego strumienia materiałów wsadowych wartość różnicy może przekraczać właściwy próg istotności, ale przy zsumowaniu, tj. po skompensowaniu wartości dodatnich różnic wartościami ujemnych różnic, bilans może wynosić poniżej wartości progowej. Nie uprawnia to jednak do pobłażliwości. Weryfikator musi nadal przyglądać się każdej pozycji i oceniać znaczenie wartości różnicy dla tej pozycji w odniesieniu do progu istotności tego źródła emisji, strumienia materiałów wsadowych lub instalacji.

Aspekt ilościowy, a tym samym poziom istotności, sam w sobie nie jest jedynym czynnikiem determinującym ocenę, czy nieprawidłowość lub niezgodność ma istotny wpływ. Należy również uwzględnić aspekt jakościowy. Kluczową kwestią dla oceny aspektu jakościowego jest to, czy nieprawidłowość lub niezgodność (pojedynczo lub łącznie) może mieć wpływ na decyzję właściwego organu. Będzie to zależało od wielkości i charakteru nieprawidłowości i niezgodności oraz od konkretnych okoliczności ich wystąpienia.

art. 22
ust. 3
AVR

Należy zauważyć, że nieprawidłowości i niezgodności mogą również mieć istotny

wpływ na zgłaszane dane, nawet jeżeli poziom istotności nie jest przekroczony.

Czynniki, które mogą mieć znaczenie przy określaniu, czy nieprawidłowość lub niezgodność ma istotny wpływ, mogą być następujące:

- czy nieprawidłowości i niezgodności można usunąć;
- czy prowadzący instalację odmawia skorygowania zidentyfikowanej nieprawidłowości lub niezgodności;
- jakie jest prawdopodobieństwo ponownego wystąpienia nieprawidłowości lub niezgodności;
- jaki jest czas trwania nieprawidłowości lub niezgodności;
- czy nieprawidłowości i niezgodności są wynikiem zamierzonego czy niezamierzonego działania;
- czy kwestia ta dotyczy niezgodności z MRR?

3.2.10 Podsumowanie ustaleń weryfikacji

Kończąc weryfikację i analizując dowody zgromadzone w jej trakcie, weryfikator jest zobowiązany wykonać działania wymienione w art. 24 AVR. Kluczowym aspektem tego etapu jest to, że weryfikator musi zagwarantować, iż zgromadził wystarczające dowody na poparcie wniosków z weryfikacji.

art. 24
AVR

Na wystarczający charakter dowodów wpływ ma ryzyko, że raport prowadzącego instalację będzie zawierał istotne nieprawidłowości: im większe ryzyko istotnej nieprawidłowości, tym prawdopodobnie wymagane będą bardziej szczegółowe działania weryfikacyjne i więcej dowodów. Ponadto jakość dowodów również ma znaczenie (im lepsza jakość dowodów, tym mniej ważna stanie się ilość dowodów). Natomiast samo uzyskanie większej ilości dowodów nie zawsze może rekompensować ich niską jakość²¹.

Na wiarygodność dowodów wpływ ma ich źródło oraz ich charakter oraz zależy ona od konkretnych okoliczności, w jakich się je uzyskuje. Na przykład:

- jeżeli dowody uzyskuje się z zewnętrznych, niezależnych i fachowych źródeł (na przykład w ramach analizy zewnętrznego laboratorium), mogą one być bardziej wiarygodne niż źródła wewnętrzne w przedsiębiorstwie.
- dowody, które są gromadzone wewnętrznie są bardziej wiarygodne, gdy związane z nimi działania kontrolne są skuteczne lub jeżeli zespół weryfikacyjny uzyskał te dowody bezpośrednio (na przykład obserwując, jak prowadzący instalację wykonuje ręczną kontrolę krzyżową danych, a nie pytając, czy prowadzący instalację przeprowadził taką kontrolę).

Na ogół weryfikator uzyskuje większą pewność ze spójnych dowodów uzyskanych z różnych źródeł lub z dowodów o różnym charakterze niż z dowodów rozpatrywanych indywidualnie. Gdy dowody uzyskane z jednego źródła są niespójne z tymi uzyskanymi z innego źródła, weryfikator określa, jakie dodatkowe działania weryfikacyjne, o których mowa w analizie procesu, są niezbędne do rozstrzygnięcia niespójności.

3.2.11 Niezależny przegląd

Przed przekazaniem sprawozdania z weryfikacji wewnętrzną dokumentację weryfikacji oraz sprawozdanie z weryfikacji należy poddać niezależnemu przeglądowi. Celem tego przeglądu

art. 25

²¹ ISO 14066:2009: Gazy cieplarniane: Wymogi w zakresie kompetencji dotyczące zespołów prowadzących walidację emisji gazów cieplarnianych i zespołów prowadzących weryfikację emisji gazów cieplarnianych.

jest zapewnienie:

AVR

- funkcji przeglądu jakości oraz poszukiwanie technicznych błędnych danych lub pominięć;
- ostatecznej kontroli, czy w procesie weryfikacji wykazano należyłą dbałość zawodową i trafną ocenę sytuacji, na przykład czy zakres pracy jest spójny z działaniami prowadzącego instalację i czy osiągnięto wystarczający poziom pewności;
- ostatecznej kontroli w celu potwierdzenia, że zespół weryfikacyjny przeprowadził weryfikację zgodnie z AVR oraz że procedury w zakresie działań weryfikacyjnych zostały prawidłowo zastosowane;
- oceny, czy zgromadzone dowody są wystarczające dla poparcia wniosków zawartych w sprawozdaniu z weryfikacji;
- funkcji korekty, na przykład w celu usunięcia prostych błędów w danych, błędów i pominięć typograficznych.

Jeżeli osoba dokonująca niezależnego przeglądu zidentyfikowała błędy lub stwierdza, że zgromadzono niewystarczające dowody, audytor wiodący musi skorygować te błędy i uzyskać brakujące dowody lub potwierdzenie. W przypadku zmian, które weryfikator wprowadza w sprawozdaniu z weryfikacji po niezależnym przeglądzie, osoba dokonująca niezależnego przeglądu dokonuje również przeglądu takich zmian i odnoszących się do nich dowodów. Niezależny przegląd obejmuje wszystkie kroki w procesie weryfikacji i dotyczy głównie następujących elementów:

art. 25 ust.
4 AVR

Niewyczerpująca lista kwestii, które należy poddać przeglądowi w trakcie niezależnego przeglądu

- wybór zespołu weryfikacyjnego (na przykład sprawdzenie, czy zespół weryfikacyjny posiada wymagane kompetencje);
- jak weryfikator ocenił elementy ryzyka związane z podjęciem tego konkretnego zlecenia weryfikacji (na przykład, ile czasu przewidziano na realizację weryfikacji, jakie warunki uwzględniono w umowie z prowadzącym instalację);
- analiza strategiczna, analiza ryzyka i plan weryfikacji, w tym zmiany analizy ryzyka i planu;
- działania wykonywane w trakcie analizy procesu, zebrane dowody, jak również zmiany w planowanych i wykonanych działaniach weryfikacyjnych;
- sposób sporządzenia przez zespół weryfikacyjny wewnętrznej dokumentacji weryfikacji oraz spójność między wewnętrzną dokumentacją weryfikacji a sprawozdaniem z weryfikacji;
- wszelkie kwestie podniesione przez weryfikatora, w szczególności te związane z wnioskami z weryfikacji;
- nieprawidłowości i niezgodności przekazane prowadzącemu instalację; czy prowadzący instalację podjął w ich sprawie działanie oraz jak zostały wyeliminowane i zgłoszone w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji;
- przegląd wszelkich nieusuniętych nieprawidłowości i niezgodności; oraz tego, w jaki sposób weryfikator określił ich istotny wpływ na zgłoszone dane;
- uzasadnienie wniosków w sprawozdaniu z weryfikacji.

Ważnym wymogiem jest powierzenie niezależnego przeglądu, która nie prowadziła żadnych działań weryfikacyjnych podlegających przeglądowi. Oznacza to, że osoba dokonująca niezależnego przeglądu nie może być w składzie zespołu weryfikacyjnego ani angażować się w żadne działania weryfikacyjne dla tej konkretnej instalacji czy operatora statku powietrznego. W rozdziale 5 niniejszych wytycznych i sekcji 7 kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7) podano informacje dotyczące kompetencji wymaganych od osoby dokonującej niezależnego przeglądu.

art. 25 ust.
2 AVR

3.2.12 Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji

Weryfikator musi sporządzić wewnętrzną dokumentację weryfikacji, zawierającą kompletną ścieżkę ocen i decyzji, które umożliwiły weryfikatorowi sporządzenie swoich wniosków z zachowaniem wystarczającej pewności. W załączniku II podano listę niezbędnych elementów, które należy uwzględnić w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji musi być przejrzysta i sporządzona w taki sposób, aby osoba dokonująca niezależnego przeglądu i krajowa jednostka akredytująca (KJA) mogły ocenić, czy weryfikację przeprowadzono zgodnie z AVR. Muszą one być w stanie prześledzić kompletną ścieżkę dokumentów i danych oraz ocenić decyzje i kwestie o zasadniczym znaczeniu, które wystąpiły w trakcie procesu weryfikacji.

Obowiązkiem KJA jest dokonanie oceny wewnętrznej dokumentacji weryfikacji sporządzonej przez weryfikatora w ramach prowadzonej przez KJA oceny weryfikatora.

Ponadto właściwy organ może zwrócić się do weryfikatora o dostęp do jego wewnętrznej dokumentacji weryfikacji. Należy zwrócić uwagę, że art. 26 ust. 3 AVR nie stanowi wymogu dla właściwego organu.

art. 26 ust.
3 AVR

Główna odpowiedzialność za sprawdzenie wewnętrznej dokumentacji weryfikacji spoczywa na KJA.

3.2.13 Sprawozdanie z weryfikacji

Weryfikator wydaje prowadzącemu instalację w celu dalszego przekazania właściwemu organowi sprawozdanie z weryfikacji każdego raportu prowadzącego instalację, który zweryfikował. W art. 27 AVR ujęto wymogi dotyczące zawartości sprawozdania z weryfikacji, które wyjaśniono w kluczowych wytycznych dotyczących sprawozdania z weryfikacji (KGD II.6) w odniesieniu do formularza opracowanego przez Komisję.

art. 27
AVR

Możliwe są dwa rodzaje wniosków z weryfikacji (raport zweryfikowany jako zadowolający oraz raport zweryfikowany jako niezadowolający) oraz różne uzasadnienia. Każdy z tych wniosków i uzasadnień ma swoje skutki i cechy.

art. 27 ust.
10 AVR

Wymóg AVR	Objaśnienie	
Raport jest wolny od istotnych nieprawidłowości i tym samym zweryfikowany jako zadowolający .	Raport może mimo to zawierać: <ul style="list-style-type: none">▪ nieistotne nieprawidłowości,▪ niezgodności, które nie mają istotnego wpływu na zgłoszone dane,▪ zalecenia dotyczące udoskonaleń. Należy zająć się tymi kwestiami (zob. sekcja 3.3)	art. 27 ust. 1 lit. a) AVR
Raport zawiera istotne nieprawidłowości, których nie usunięto przed przekazaniem sprawozdania z weryfikacji. Raport prowadzącego instalację zweryfikowano jako niezadowolający .	Zob. sekcja 3.2.9 i sekcja 3.3	art. 27 ust. 1 lit. b) AVR

Wymóg AVR	Objaśnienie
<p>Zakres weryfikacji jest zbyt ograniczony.</p> <p>Raport prowadzącego instalację zweryfikowano jako niezadawalający.</p>	<p>Ograniczenie zakresu weryfikacji może wynikać z następujących sytuacji (art. 28 AVR):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brakuje danych, co uniemożliwia weryfikatorowi uzyskanie dowodów wymaganych do ograniczenia ryzyka weryfikacyjnego do poziomu potrzebnego do osiągnięcia wystarczającego poziomu pewności, na przykład brakuje niektórych lub wszystkich danych ze źródeł pierwotnych, a dane są dostępne jedynie na poziomie zagregowanym; ▪ PM nie został zatwierdzony przez właściwy organ i tym samym nie stanowi odpowiedniego dokumentu odniesienia, na podstawie którego weryfikator mógłby sprawdzić raport; ▪ PM nie ma wystarczającego zakresu lub nie jest na tyle jasny, aby sformułować wnioski z weryfikacji, na przykład częściowo metodyka monitorowania nie jest odpowiednio opisana w PM; ▪ prowadzący instalację nie udostępnił weryfikatorowi informacji wystarczających do przeprowadzenia weryfikacji; na przykład prowadzący instalację nie przedstawił weryfikatorowi: <ul style="list-style-type: none"> – ostatniej wersji PM; – danych ze źródeł pierwotnych niezbędnych do sprawdzenia dokładności zgłoszonych danych, na przykład wymaganych faktur za paliwo lub wyników pomiarów <i>on-line</i>; – informacji dotyczących urządzeń pomiarowych oraz ich gwarancji jakości (informacji producenta, ewidencji wzorcowania, informacji dotyczących konserwacji).
<p>Niezgodności, indywidualnie lub w połączeniu z innymi niezgodnościami, nie gwarantują wystarczającej jasności i uniemożliwiają weryfikatorowi stwierdzenie z wystarczającą pewnością, że raport jest wolny od istotnych nieprawidłowości.</p> <p>Raport prowadzącego instalację zweryfikowano jako niezadawalający.</p>	<p>Zwykle ujawnienie niezgodności w procesie weryfikacji ma wpływ na analizę ryzyka i planowane działania weryfikacyjne. W szczególności jeżeli niezgodności te zwiększają ryzyko nieprawidłowości i stwarzają niepewność co do dokładności danych, działania weryfikacyjne muszą być bardziej szczegółowe i wymagane są dalsze badania i kontrole w celu uzyskania większej pewności i wiarygodności danych.</p> <p>Jeżeli na przykład wdrożono niewystarczające działania kontrolne (na przykład brak wzorcowania, brak procedur zapewniających kompletność strumieni materiałów wsadowych, brak odpowiedniego interfejsu informatycznego wykorzystywanego do agregacji danych), weryfikator przeprowadza bardziej bezpośrednie badania, aby ocenić dokładność danych. Jednak dalsze badania nie zawsze zapewniają weryfikatorowi wiarygodność danych.</p> <p>W niektórych przypadkach te niezgodności (indywidualnie lub w połączeniu z innymi niezgodnościami) powodują zbyt dużą niepewność weryfikatora, aby mógł on pozytywnie stwierdzić z wystarczającą pewnością, że raport prowadzącego instalację jest wolny od istotnych nieprawidłowości. Może się tak zdarzyć na przykład, jeżeli prowadzący instalację nie przeprowadza wzorcowania urządzeń pomiarowych, niezgodność pozostaje ciągle nieskorygowana bądź nie są dostępne wyniki wzorcowanych pomiarów, co powoduje, że weryfikator nie jest pewny, czy zgłoszone dane są wolne od istotnych nieprawidłowości.</p>

art. 27
ust. 1 lit.
c) AVR

art. 27 ust.
1 lit. d)
AVR

3.3 Postępowanie w przypadku nieuregulowanych kwestii w sprawozdaniu z weryfikacji

Prowadzący instalację musi podjąć działania w przypadkach nieuregulowanych nieprawidłowości, niezgodności oraz nieprzestrzegania MRR oraz zaleceń dotyczących udoskonaleń, które wymieniono w sprawozdaniu z weryfikacji.

art. 69
i 70
AVR

Może wystąpić kilka sytuacji:

Rodzaj nieuregulowanych kwestii	Sposób postępowania	
Sprawozdanie z weryfikacji nie zawiera żadnych przypadków nieuregulowanych nieprawidłowości, niezgodności, nieprzestrzegania MRR czy zaleceń dotyczących udoskonaleń	Nie wymaga się żadnego działania.	
Sprawozdanie z weryfikacji zawiera nieistotne nieprawidłowości	WO ocenia takie nieprawidłowości i dokonuje zachowawczego oszacowania emisji pochodzących z instalacji, gdy uzna takie oszacowanie za stosowne ²² . WO informuje prowadzącego instalację, czy i jakie korekty są wymagane w raporcie prowadzącego instalację. Prowadzący instalację udostępnia taką informację weryfikatorowi.	art. 70 ust. 2 MRR
Sprawozdanie z weryfikacji przedstawia nieprawidłowości, które nie skutkują niezadowalającym sprawozdaniem	<p>Prowadzący instalację musi do dnia 30 czerwca przedłożyć raport, w którym opisuje się, w jaki sposób i kiedy prowadzący instalację naprawił lub planuje naprawić niezgodności zidentyfikowane przez weryfikatora. Właściwy organ musi zatwierdzić to sprawozdanie dotyczące udoskonaleń.</p> <p>Weryfikator ocenia w trakcie kolejnej weryfikacji, czy usunięto te niezgodności. Jeżeli ich nie usunięto, weryfikator musi rozważyć, czy zwiększa to lub może zwiększyć ryzyko nieprawidłowości. To z kolei będzie miało wpływ na planowanie weryfikacji oraz szczegóły działań weryfikacyjnych (na przykład dalsze badania). W trakcie procesu weryfikacji weryfikator poleca prowadzącemu instalację usunięcie tych niezgodności. Jeżeli prowadzący instalację nadal nie usunie niezgodności, fakt ten będzie jednym z czynników, który należy wziąć pod uwagę przy ocenie istotności nieprawidłowości i niezgodności ujawnionych w trakcie weryfikacji. Ciągłe nieusuwanie niezgodności może prowadzić do eskalacji drobnych problemów do problemów istotnych w kolejnych cyklach weryfikacyjnych.</p> <p>Instalacje o niskim poziomie emisji nie muszą przedkładać sprawozdania dotyczącego udoskonaleń, jeżeli sprawozdanie z weryfikacji zawiera jedynie zalecenia weryfikatora dotyczące udoskonaleń. Jednak instalacje takie muszą przedłożyć sprawozdanie, jeżeli w sprawozdaniu z weryfikacji wymienia się nieuregulowane niezgodności.</p>	art. 69 ust. 4 MRR art. 29 AVR art. 47 ust. 3 MRR
Sprawozdanie z weryfikacji zawiera problemy związane z nieprzestrzeganiem MRR	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jeżeli nieprzestrzeganie doprowadziło do nieistotnej nieprawidłowości, WO ocenia taką nieprawidłowość i w stosownych przypadkach dokonuje zachowawczego oszacowania emisji. WO wprowadza te dane do rejestru zgodnie z art. 32 ust. 6 rozporządzenia w sprawie rejestru. ▪ Jeżeli nieprzestrzeganie doprowadziło do istotnej nieprawidłowości, WO 	art. 70 ust. 2 MRR

²² Nie oznacza to, że raport na temat wielkości emisji nie jest zadowalający. Zadowalający raport może wciąż zawierać nieistotne nieprawidłowości, pod warunkiem że są one zgłoszone w sprawozdaniu z weryfikacji (zob. kluczowe wytyczne dotyczące sprawozdania z weryfikacji (KGD II.6)). Wielkości emisji podlegające zgłoszeniu są w takim przypadku zweryfikowanymi danymi na temat wielkości emisji, natomiast nieuregulowane nieusunięte nieistotne nieprawidłowości zgłasza się oddzielnie w sprawozdaniu z weryfikacji. Jednak w takiej sytuacji właściwy organ ma prawo dokonać zachowawczego oszacowania zgodnie z art. 70 ust. 2 MRR.

Rodzaj nieuregulowanych kwestii	Sposób postępowania	
	<p>dokonyje zachowawczego oszacowania danych dotyczących wielkości emisji zgodnie z art. 70 ust. 1 MRR i wprowadza poprawione dane do rejestru zgodnie z art. 32 ust. 6 rozporządzenia w sprawie rejestru.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jeżeli nieprzestrzeganie nie prowadzi do nieprawidłowości, WO może zwrócić się do prowadzącego instalację o zmianę PM lub rozważyć egzekwowanie przepisów. 	art. 70 ust. 1 MRR
W sprawozdaniu z weryfikacji stwierdza się, że raportu prowadzącego instalację nie można zweryfikować jako zadawalającego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ WO dokonuje stosownie zachowawczego oszacowania danych dotyczących wielkości emisji i wprowadza oszacowane dane do rejestru zgodnie z art. 32 ust. 6 rozporządzenia w sprawie rejestru. ▪ Weryfikator nie wprowadza ani nie zatwierdza wartości dotyczącej wielkości emisji w rejestrze. 	art. 70 ust. 1 MRR
Sprawozdanie z weryfikacji zawiera zalecenia dotyczące udoskonaleń	<p>Z wyjątkiem przypadku gdy prowadzący instalację ma niski poziom emisji²³, musi on, do dnia 30 czerwca, przedłożyć raport, w którym opisuje się, w jaki sposób i kiedy prowadzący instalację naprawił niezgodności lub zamierza wdrożyć zalecenia dotyczące udoskonaleń określonych przez weryfikatora²⁴.</p> <p>Zalecenia dotyczące udoskonaleń mogą obejmować szeroki zakres tematów. Obejmują nie tylko sugerowane udoskonalenia w ocenie ryzyka, przepływie danych, działaniach kontrolnych i procedurach prowadzącego instalację, ale dotyczą również zaleceń w zakresie monitorowania i zgłaszania emisji, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zalecenia dotyczące osiągnięcia wyższego poziomu dokładności; ▪ przypadki, gdy weryfikator uważa, że jest technicznie możliwe zastosowanie przez instalację bardziej dokładnych współczynników emisji, wartości opałowych, danych dotyczących składu, współczynników konwersji i współczynników utleniania, umożliwiających jej przejście do wyższego poziomu dokładności; ▪ zalecenia dotyczące udoskonalenia systemów wzorcowania; ▪ zalecenia dotyczące udoskonalenia systemów pobierania próbek. <p>W kolejnym roku podlegającym weryfikacji weryfikator sprawdza, czy prowadzący instalację wdrożył zalecenia dotyczące udoskonaleń oraz sposób, w jakim tego dokonano. Jeżeli zaleceń tych nie wdrożono, weryfikator musi rozważyć, czy zwiększa to lub może zwiększyć ryzyko nieprawidłowości i niezgodności. To z kolei będzie miało wpływ na planowanie weryfikacji i szczegóły działań weryfikacyjnych (na przykład dalsze badania).</p>	art. 69 ust. 4 MRR

²³ Instalacje o niskim poziomie emisji to instalacje, w których średnia roczna zweryfikowana wielkość emisji zgłoszona w okresie rozliczeniowym bezpośrednio poprzedzającym aktualny okres rozliczeniowy wynosiła mniej niż 25 000 ton CO_{2(e)} rocznie. Te instalacje nie muszą przedkładać sprawozdania dotyczącego udoskonaleń, które odnosi się do zaleceń dotyczących udoskonaleń sformułowanych przez weryfikatora w sprawozdaniu z weryfikacji.

²⁴ Jednak chociaż weryfikator powinien w ramach zaleceń zidentyfikować uchybienia w działaniach kontrolnych i poinformować prowadzącego instalację, dlaczego są one uznane za uchybienia, weryfikator nie przekazuje w żaden sposób, jak prowadzący instalację powinien usunąć dane uchybienie, gdyż to stawiałoby weryfikatora w roli doradcy i podważałoby jego niezależność.

4 Weryfikacja prostych i małych instalacji

Zasady weryfikacji oraz etapy, które należy przeprowadzić w ramach procesu weryfikacji, opisane w rozdziale 3 niniejszych wytycznych mają zastosowanie również do weryfikacji małych i prostych instalacji. Jedynie zakres i szczegółowość działań weryfikacyjnych mogą być w tym przypadku inne. W niniejszym rozdziale objaśniono sposób przeprowadzania weryfikacji w przypadku małych i prostych instalacji. Nie ujęto w nim weryfikacji raportów operatora statku powietrznego na temat wielkości emisji ani raportów dotyczących tonokilometrów. Informacje o weryfikacji operatorów statków powietrznych o niskim poziomie emisji znajdują się w wytycznych dotyczących weryfikacji w ramach EU ETS w sektorze lotniczym (GD III).

4.1 Małe i proste instalacje

Instalacje o niskim poziomie emisji określone w art. 47 ust. 2 MRR są „małymi instalacjami”. W odniesieniu do tych instalacji w MRR przewiduje się zastosowanie uproszczonych metod monitorowania. Ponadto małe instalacje są wyłączone z konieczności stosowania niektórych wymogów określonych w MRR.

Wymóg MRR	Wytyczne MRR (GD I) ²⁵	
<p>Instalacje o niskim poziomie emisji to instalacje, w których średnia roczna wielkość emisji z danej instalacji²⁶ zgłoszona w zweryfikowanym raporcie na temat wielkości emisji w okresie rozliczeniowym bezpośrednio poprzedzającym aktualny okres rozliczeniowy wynosiła mniej niż 25 tys. t CO_{2(e)} rocznie²⁷.</p> <p>Jeśli dane dotyczące średniej rocznej wielkości emisji nie są dostępne lub nie mają już zastosowania ze względu na zmiany granic instalacji lub zmiany w warunkach działania instalacji, wtedy średnia roczna wielkość emisji oparta jest na oszacowaniu zachowawczym emisji przez następne pięć lat.</p>	Sekcja 4.4.2	<p>art. 47 ust. 2 AVR</p> <p>art. 47 ust. 2 lit. b) MRR</p>
<p>W odniesieniu do małych instalacji zastosowanie mają specjalne wymogi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Państwo członkowskie może stosować uproszczone plany monitorowania. ▪ Można zastosować uproszczone metody monitorowania (na przykład można wykorzystać niższe poziomy dokładności lub wyznaczyć ilość paliwa, wykorzystując rejestry zakupów). ▪ Od prowadzących instalacje nie wymaga się przedłożenia dokumentów uzupełniających dotyczących oceny niepewności i oceny ryzyka sporządzonej przez prowadzącego instalację. ▪ Prowadzący instalacje są zwolnieni z konieczności składania sprawozdania dotyczącego udoskonaleń i sposobu wdrażania zaleceń w zakresie udoskonaleń zawartych przez weryfikatora w sprawozdaniu z weryfikacji. Muszą oni jednak przedłożyć raport, jeżeli w sprawozdaniu z weryfikacji przedstawiono nieuregulowane niezgodności. ▪ WO musi opracować uproszczoną ocenę ryzyka dla prostej instalacji, jeśli państwo członkowskie zezwoliło prowadzącemu taką instalacji na przedłożenie uproszczonego planu monitorowania. 	Sekcja 7.1	<p>art. 47 ust. 3 pkt 8 MRR</p> <p>art. 13 ust. 2 MRR</p>

²⁵ Wytyczne MRR nr 1 (GD I).

²⁶ Wyłączając CO₂ pochodzący z biomasy i przed odjęciem przenoszono CO₂.

²⁷ W trzecim okresie rozliczeniowym 2013-2020 wielkość ta obejmowałaby średnią z drugiego okresu 2008-2012.

Nie wszystkie „małe instalacje” można uznać za instalacje proste. Niektóre instalacje będą same określały swój współczynnik obliczeniowy, stosując tym samym wyższy poziom dokładności zamiast wykorzystywać możliwość zastosowania niższego poziomu dokładności i współczynników domyślnych, ponieważ wolą stosować dokładniejszą metodykę monitorowania. Metodyka monitorowania może w takim przypadku być dość złożona i wymagać na przykład przeprowadzenia analizy laboratoryjnej. Ponadto w przypadku małych instalacji stosowane są czasami słabsze systemy kontroli, na które składają się niewystarczająco rzetelne działania kontrolne, co może stwarzać problemy z zastosowaniem metod monitorowania i skutkować błędami w zgłaszanych danych. Może to mieć wpływ na ilość pracy weryfikacyjnej do wykonania.

Z drugiej strony niektóre instalacje emitujące ponad 25 tys. ton CO_{2(e)} rocznie można uznać za instalacje proste. Przykłady takich instalacji są wymienione w części 7.2.2.2 wytycznych MRR nr 1 (GD I): instalacje kategorii A i B, których jedynym strumieniem materiałów wsadowych jest gaz ziemny, lub instalacje, które wykorzystują tylko znormalizowane paliwa handlowe bez emisji z procesów technologicznych. W przypadku tych instalacji można wykorzystywać proste metody monitorowania (na przykład pomiar rozliczeniowy lub ilość paliwa na podstawie danych z faktur i domyślnych współczynników obliczeniowych).

4.2 Rola analizy ryzyka w odniesieniu do małych i prostych instalacji

Prowadzona przez weryfikatora ocena ryzyka określa zakres i szczegółowość działań weryfikacyjnych²⁸. Jeśli ryzyko nieodłączne i ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej są wysokie, analiza ryzyka wykonana przez weryfikatora wskaże, że wymagana jest szczegółowa weryfikacja danych i obszerne badanie przepływu danych i działań kontrolnych.

Jednak w przypadku małych i prostych instalacji stosuje się zwykle dość proste metody monitorowania i prosty przepływ danych niepodlegający znacznym zmianom. W takich przypadkach ryzyko nieodłączne może być niskie, a działania kontrolne wymagane do minimalizacji ryzyka nieodłącznego zwykle nie są złożone, co oznacza, że weryfikator może je łatwiej zbadać.

W przypadku gdy ryzyko nieodłączne i ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej są niskie, analiza ryzyka weryfikatora wykaże, że prace weryfikacyjne mogą być zogniskowane i potrzebne są mniej rozległe działania weryfikacyjne. Skutkiem tego plan weryfikacji, wewnętrzna dokumentacja weryfikacji i niezależny przegląd mogą być prostsze, co przedstawiono w poniższej tabeli.

<p>Należy zwrócić uwagę, że czasami małe instalacje mają wysokie ryzyko nieodłączne i wysokie ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej. Czasami instalacje takie nie mają odpowiedniej dokumentacji bądź procedur, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia istotnych nieprawidłowości w zgłoszonych danych. W takich przypadkach działania w zakresie weryfikacji muszą być bardziej szczegółowe.</p>	
--	---

Podejścia uproszczone	Objaśnienie i przykłady
Mniej obszerna weryfikacja	Weryfikator nadal musi przeprowadzić działania wymagane w analizie procesu, aby móc stwierdzić z wystarczającą pewnością, że zgłoszone dane są wolne od

art. 14-

²⁸ Zob. kluczowe wytyczne dot. analizy ryzyka weryfikatora (KGN II.2).

Podejścia uproszczone	Objaśnienie i przykłady
oparta na analizie ryzyka	<p>istotnych nieprawidłowości. Elementy wymagane w analizie procesu mogą obejmować mniej obszerne badanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Sprawdzenie przepływu danych</u>: zwykle w małych i prostych instalacjach przepływ danych i system zarządzania danymi nie są złożone, co ułatwia weryfikatorowi prześledzenie ścieżki danych od danych zgłoszonych do pierwotnego źródła. ▪ <u>Sprawdzenie działań kontrolnych</u>: zwykle działania kontrolne nie są złożone, liczba kontrolowanych elementów nie jest zbyt duża lub pewne działania kontrolne nie są ważne, ponieważ istnieje małe prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości. Oznacza to na ogół, że działania kontrolne można łatwiej zbadać. ▪ <u>Kontrola uruchomienia, wdrożenia i dokumentacji procedur</u>: w przypadku prostych instalacji procedury mogą być proste, co powoduje, że ich sprawdzenie będzie raczej nieskomplikowaną czynnością²⁹. ▪ <u>Procedury analityczne</u>: sprawdzanie wiarygodności i kontrole krzyżowe zgłoszonych danych z innymi danymi zajmują mniej czasu, jeżeli zbiór danych nie będzie zbyt duży, a liczba zewnętrznych źródeł, z którymi dane zostaną porównane krzyżowo (na przykład dane z firmy gazowniczej) będzie ograniczona. ▪ <u>Weryfikacja danych</u>: sprawdzenie kompletności strumieni materiałów wsadowych i źródeł emisji lub przeprowadzenie kontroli wiarygodności w odniesieniu do dokładności danych jest proste, jeżeli istnieje tylko kilka strumieni materiałów wsadowych. ▪ <u>Kontrola metodyki monitorowania</u>: jeżeli metodyka monitorowania jest prosta (na przykład obejmuje pomiar rozliczeniowy i współczynniki domyślne), łatwiej jest ją skontrolować. ▪ <u>Weryfikacja metod stosowanych w przypadku brakujących danych</u>: przepis ten stosuje się do małych i prostych instalacji. ▪ <u>Ocena niepewności</u>: w niektórych przypadkach prowadzący instalację nie musi przeprowadzać oceny niepewności ani dostarczać dokumentów uzupełniających dotyczących oceny niepewności. Jeżeli łączy się to z kwestią pomiaru, weryfikator zwykle będzie sprawdzał świadectwa wzorcowania lub inne dowody gwarantujące, że urządzenia pomiarowe działają prawidłowo, a wymogi w zakresie niepewności zostały spełnione. ▪ <u>Pobieranie próbek</u>: ponieważ dane i liczba działań kontrolnych są ograniczone, weryfikator może chcieć sprawdzić wszystkie dane i właściwe wdrożenie działań i procedur kontrolnych. W takiej sytuacji sprawdzenie całego zbioru zajmie mniej czasu niż pobieranie próbek, a rozwiązanie takie jest też dokładniejsze.
Uproszczony plan weryfikacji oparty na analizie ryzyka	<p>Ponieważ działania weryfikacyjne są mniej obszerne, plan weryfikacji może być prostszy. Plan nadal obejmuje te same elementy, ale jest mniej szczegółowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Program weryfikacji zawierający opis charakteru i zakresu działań weryfikacyjnych oraz określający czas i sposób przeprowadzenia takich działań. ▪ Plan badań określający zakres i metody badania działań kontrolnych. ▪ Plan pobierania próbek, jeżeli zastosowano pobieranie próbki. W większości

20 AVR

art. 13
i 33
AVR

²⁹ Należy jednak zauważyć, że jeśli procedury przeprowadza jedna osoba, a osoba ta zachoruje i nie ma dla niej zastępstwa, sprawdzenie procedur może okazać się trudniejsze.

Podejścia uproszczone	Objaśnienie i przykłady	
	<p>przypadków weryfikator wybierze pełną kontrolę danych, ponieważ zajmuje ona mniej czasu niż pobieranie próbek.</p> <p>Jeśli zastosowano uproszczony plan weryfikacji, weryfikator musi uwzględnić uzasadnienie zastosowania takiego planu w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji (art. 33 AVR).</p>	
Uproszczona wewnętrzna dokumentacja weryfikacji oparta na analizie ryzyka	<p>Mniej obszerne działania weryfikacyjne oznaczają, że dokumentacja tych działań i zgromadzone dowody są bardziej klarowne i nie wiążą się ze sporządzaniem drobiazgowej dokumentacji.</p> <p>Należy jednak zadbać o to, aby wewnętrzna dokumentacja weryfikacji zawierała informacje wystarczające do oceny procesu weryfikacji i uzasadnienia konkluzji wyrażonych we wnioskach z weryfikacji.</p>	art. 26 AVR
Uproszczony niezależny przegląd oparty na analizie ryzyka	<p>Niezależny przegląd musi dotyczyć całego procesu weryfikacji. Ponieważ weryfikacja prostej instalacji wymaga mniej pracy, osobie dokonującej niezależnego przeglądu łatwiej będzie potwierdzić, czy weryfikator spełnił wymogi określone w AVR.</p>	art. 25 AVR
Rezygnacja z inspekcji na miejscu	<p>Pod pewnymi warunkami i w przypadku określonych typów instalacji można zrezygnować z inspekcji na miejscu. Zob. kluczowe wytyczne dotyczące inspekcji na miejscu (KGD II.5).</p>	art. 31 AVR

4.3 Wymogi w zakresie weryfikacji małych i prostych instalacji

Pomimo że niektóre działania weryfikacyjne mogą być mniej obszerne, nie zwalnia to weryfikatora z przeprowadzenia tych samych etapów procesu weryfikacji. Weryfikator nadal musi:

- przeprowadzić analizę strategiczną i analizę ryzyka;
- opracować i wdrożyć plan weryfikacji;
- przeprowadzić różne działania w ramach analizy procesu;
- zidentyfikować nieprawidłowości i niezgodności oraz poprosić prowadzących instalacje o ich skorygowanie;
- ocenić istotny wpływ nieprawidłowości i niezgodności na ostatecznie zgłoszone dane;
- opracować wewnętrzną dokumentację weryfikacji i przeprowadzić niezależny przegląd;
- dokończyć i podsumować weryfikację;
- sporządzić sprawozdanie z weryfikacji. Weryfikator ma obowiązek wypełnić te same pola danych w sprawozdaniu z weryfikacji i przekazać wszystkie szczegółowe informacje zgodnie z wymogami określonymi w art. 27 AVR;
- weryfikator musi również podać w sprawozdaniu z weryfikacji zalecenia dotyczące udoskonaleń, jeżeli zidentyfikował obszary możliwych udoskonaleń. Jednak instalacje o niskim poziomie emisji są zwolnione z obowiązku przedkładania właściwemu organowi sprawozdania dotyczącego udoskonaleń, jeżeli sprawozdania z weryfikacji zawierają jedynie zalecenia dotyczące udoskonaleń, które nie dotyczą nieuregulowanych nieprawidłowości lub niezgodności. WO podejmuje decyzję, czy wymagane będzie podjęcie działań na podstawie zaleceń wskazanych przez weryfikatora³⁰.

art. 47 ust. 3 MRR

³⁰ Małe instalacje muszą przedkładać sprawozdanie dotyczące udoskonaleń, jeżeli sprawozdanie z weryfikacji wskazuje nieuregulowane niezgodności. W takim przypadku w sprawozdaniu dotyczącym udoskonaleń opisuje się plany traktowania i korygowania tych niezgodności. Takie sprawozdanie dotyczące udoskonaleń musi zostać zatwierdzone przez WO.

Weryfikatorzy, którzy weryfikują małe i proste instalacje, muszą spełniać te same wymagania określone w rozdziale III AVR, które obowiązują weryfikatorów weryfikujących złożone instalacje.

5 Wymogi dotyczące weryfikatorów

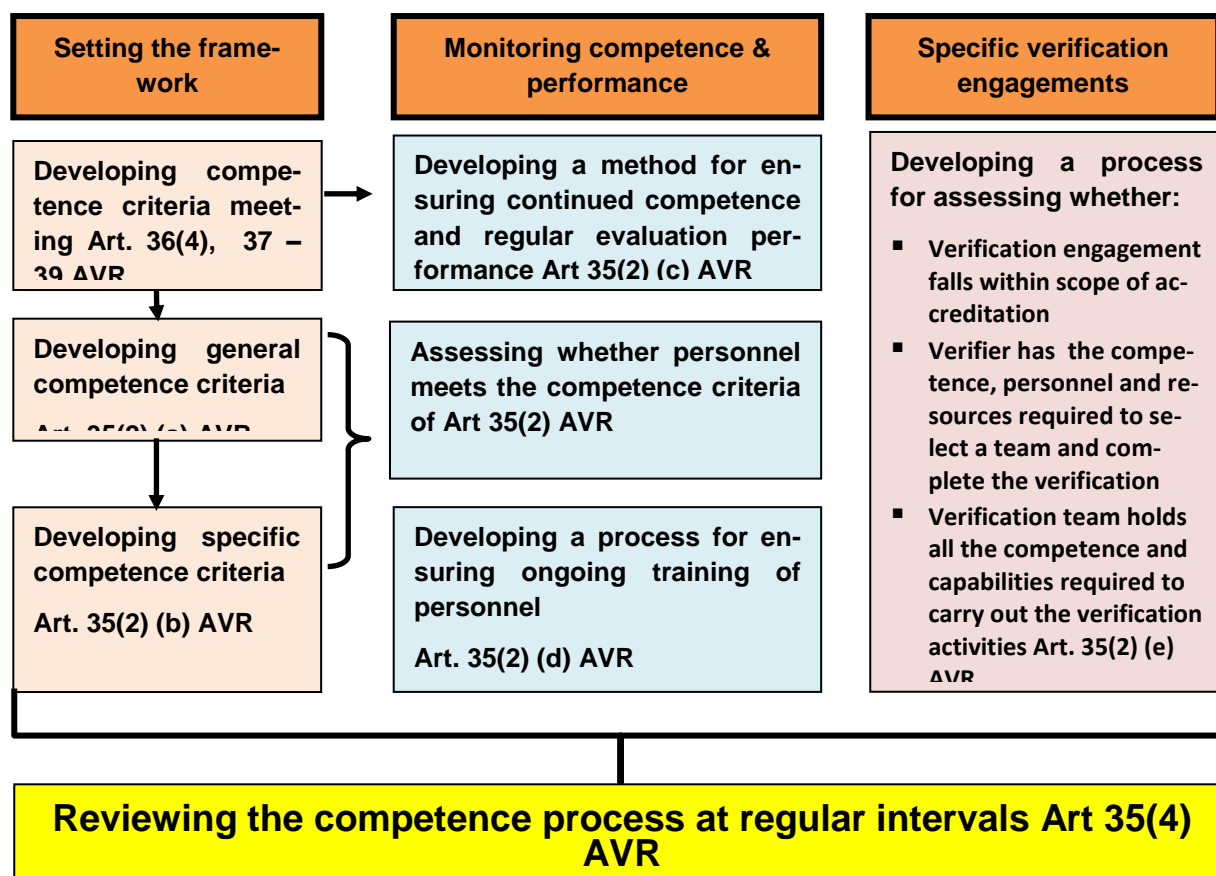
W rozdziale III AVR nakłada się na weryfikatorów szczegółowe wymogi w zakresie EU ETS, jednocześnie odnosząc się w niektórych kwestiach do wymogów określonych w EN ISO 14065. W kluczowych wytycznych KGD II.8 wyjaśniono, jaki jest związek między EN ISO 14065 a AVR.

5.1 Procedura zachowania kompetencji

Weryfikator musi ustanowić, udokumentować, wdrożyć i utrzymywać procedurę zachowania kompetencji w celu zagwarantowania, aby cały personel zajmujący się weryfikacją dysponował kompetencjami do wykonania powierzonych mu zadań. Personel obejmuje nie tylko audytora EU ETS bądź audytora wiodącego EU ETS, ale również ekspertów technicznych, osoby prowadzące niezależny przegląd, pracowników pomocniczych, którzy pomagają w przygotowaniu weryfikacji: w zasadzie wszystkie osoby, które są zaangażowane w działania weryfikacyjne.

art. 35
AVR

Procedura zachowania kompetencji składa się z kilku elementów:

Rysunek 7: Schemat procesu zachowania kompetencji

Ustalenie ram	Monitorowanie kompetencji i działań	Konkretne zlecenia weryfikacji
Opracowanie kryteriów w zakresie kompetencji zgodnych z	Opracowanie metody zapewnienia zachowania kompetencji	Opracowanie procedury oceny, czy:

art. 36 ust. 4, art. 37-39 AVR	i regularnej oceny działań zgodnie z art. 35 ust. 2 lit. c) AVR	I. zlecenie weryfikacji mieści się w zakresie akredytacji. II. weryfikator ma wymagane kompetencje, personel i zasoby potrzebne do utworzenia zespołu i wykonania weryfikacji. III. zespół weryfikacyjny posiada wszystkie kompetencje.
Opracowanie ogólnych kryteriów w zakresie kompetencji	Ocena, czy personel spełnia kryteria w zakresie kompetencji określone w art. 35 ust. 2 AVR	
Opracowanie szczegółowych kryteriów w zakresie kompetencji art. 35 ust. 2 lit. b) AVR	Opracowanie procedury zapewniającej stałe szkolenie personelu art. 35 ust. 2 lit. d) AVR	
Dokonywanie przeglądu procedury zachowania kompetencji w regularnych odstępach czasu (art. 35 ust. 4 AVR)		

Weryfikator musi mieć system rejestracji działań prowadzonych w ramach procedury zachowania kompetencji oraz wyników ocen w ramach procedury zachowania kompetencji w odniesieniu do wszystkich członków personelu prowadzących działania weryfikacyjne.

art. 35 ust.
5
AVR

Ustalenie ram

Weryfikator ustala ramy kompetencji, opracowując:

- ogólne kryteria w zakresie kompetencji całego personelu podejmującego działania weryfikacyjne (na przykład pracowników prowadzących sprzedaż, planistów, audytorów EU ETS, audytorów wiodących EU ETS, osób prowadzących niezależny przegląd, ekspertów technicznych itp.);
- na podstawie tych ogólnych kryteriów w zakresie kompetencji – szczegółowe kryteria w zakresie kompetencji w odniesieniu do wszystkich funkcji wykonywanych przez weryfikatora podejmującego działania weryfikacyjne, w szczególności audytorów EU ETS, audytorów wiodących EU ETS, osób prowadzących niezależny przegląd i ekspertów technicznych. Opracowując te szczegółowe kryteria w zakresie kompetencji, weryfikator uwzględnia szczegółowe kwestie techniczne i organizacyjne, w tym państwa i zakres akredytacji, w ramach których działa weryfikator.

Wspomniane kryteria w zakresie kompetencji muszą spełniać wymogi określone w art. 36 ust. 4 i 5 oraz art. 37-39 AVR. Wskazówki dotyczące wymogów w zakresie kompetencji określonych w tych artykułach znajdują się w kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7).

Ocena i monitorowanie kompetencji i działań

Przede wszystkim weryfikator musi dysponować metodą zapewnienia zachowania kompetencji i regularnej oceny działań personelu zaangażowanego w weryfikację oraz stosować procedurę zapewniającą stałe szkolenie. W ramach tej metody weryfikator ocenia kompetencje każdego członka personelu podejmującego działania weryfikacyjne pod kątem ogólnych i szczegółowych kryteriów w zakresie kompetencji. Weryfikator stosuje kombinację metod oceny kompetencji (na przykład szkolenie, praktyki, egzaminy, doradztwo, obserwacja i ocena).

Należy zwrócić uwagę, że praktyki i szkolenia nie dowodzą, że dana osoba jest kompetentna, ale zapewniają strukturę zdobywania kompetencji. Zdanie egzaminu lub nabycie kwalifikacji może potwierdzać wiedzę, a same w sobie czynności te nie są wystarczające do wykazania pełnej kompetencji personelu.

Cały personel podejmujący działania weryfikacyjne musi być regularnie monitorowany pod kątem kompetencji i działań. Weryfikator ustala odpowiednie środki monitorowania. W przypadku audytora EU ETS i audytora wiodącego EU ETS czynności te musi przeprowadzać wystarczająco wykwalifikowany ewaluator, który monitoruje kompetencje i działania wspomnianych audytorów podczas weryfikacji oraz ocenia, czy spełnione zostały kryteria w zakresie kompetencji opracowane w ramach procedury zachowania kompetencji. W tym celu m.in. towarzyszy im w obiekcie, w którym znajduje się instalacja lub w obiekcie operatora statku powietrznego. Kompetentny ewaluator może być osobą pracującą u weryfikatora. Osoba ta musi być wystarczająco wykwalifikowana, aby móc przeprowadzać taką ocenę.

art. 35 ust. 3
AVR

art. 35 ust. 6
AVR

Jeżeli członek personelu nie wykaże, że całkowicie spełnia kryteria w zakresie kompetencji konieczne do realizacji powierzonego mu zadania, weryfikator określa i organizuje dodatkowe szkolenia lub nadzorowane praktyki. Dana osoba musi być monitorowana do czasu aż wykaże w sposób zadawalający dla weryfikatora, że spełnia ona kryteria w zakresie kompetencji.

art. 35 ust. 7
AVR

Ocena kompetencji w odniesieniu do określonego zlecenia weryfikacji

W przypadku określonych zleceń weryfikacji weryfikator musi sprawdzić kompetencje personelu i dostępne zasoby. Weryfikator wybiera zespół, który spełnia wszystkie wymogi w zakresie kompetencji. Weryfikator musi opracować, udokumentować, wdrożyć i utrzymywać procedurę tej oceny i selekcji.

5.2 Bezstronność i niezależność

Zagrożeniami dla bezstronności są źródła potencjalnego ryzyka, które mogą ograniczać lub w przypadku których istnieje uzasadnione podejrzenie, że ograniczą zdolność weryfikatora do podejmowania bezstronnych decyzji. Mogą to być następujące zagrożenia:

- źródło przychodów: zagrożenia związane z płaceniem przez prowadzącego instalację za weryfikację raportu prowadzącego instalację;
- korzyść własna: zagrożenia ze strony osoby lub organu działającej(-ego) we własnym interesie, na przykład związane z własną korzyścią finansową;
- przegląd własnej pracy: ryzyko, że osoba lub organ dokonuje przeglądu własnej pracy; tego typu ryzyko stanowi ocena działań weryfikacyjnych klienta, na rzecz którego weryfikator świadczył doradztwo;
- znajomość (lub zaufanie): ryzyko związane ze znajomością stanowią zagrożenia ze strony osoby lub podmiotu zbyt dobrze znającej(-go) prowadzącego instalację lub polegającej(-go) na osądach lub opinii innych osób, a nie na samodzielnie poszukiwanych dowodach z weryfikacji;
- zastraszenie: zagrożenie, że osoba lub organ jest poddawana(-y) otwartej lub ukrytej presji, lub spostrzeżenie, że taka sytuacja ma miejsce, stanowią ryzyko, które należy uwzględnić lub zgłosić podmiotowi nadzorującemu.

AVR zawiera pewne szczegółowe przepisy w odniesieniu do EU ETS dotyczące bezstronności i niezależności weryfikatora i jego personelu podejmującego działania weryfikacyjne. Przepisy te obejmują ograniczenia i zakazy dotyczące weryfikatora lub personelu.

Weryfikator musi być niezależny od prowadzącego instalację i jednostek prowadzących handel uprawnieniami do emisji.

Wymóg AVR	Objaśnienie i przykłady
Weryfikator ani żadna część tego samego podmiotu prawnego nie może być prowadzącym instalację ani właścicielem prowadzącego instalację.	Oznacza to, że spółka dominująca weryfikatora ani dział spółki, do której należy weryfikator, nie może być prowadzącym instalację ani właścicielem prowadzącego instalację bądź operatora statku powietrznego. Dotyczy to również przypadku, gdy dział podmiotu prawnego, do którego należy weryfikator, nie ma żadnych powiązań z weryfikatorem. Żadna część podmiotu prawnego, do którego należy weryfikator, w żadnym razie nie może być prowadzącym instalację ani właścicielem prowadzącego instalację bądź operatora statku powietrznego.
Prowadzący instalację nie może być właścicielem weryfikatora ani żadnej części tego samego podmiotu prawnego.	Działy i podmioty opisane powyżej nie mogą też być własnością prowadzącego instalację. Jeżeli prowadzący instalację ma na przykład 30-procentowy udział we własności weryfikatora, w ujęciu prawnym weryfikator nie jest własnością prowadzącego instalację. Jednak takie powiązanie z prowadzącym instalację stanowi niemożliwe do przyjęcia zagrożenie dla bezstronności weryfikatora i jest niedopuszczalne (zob. pozycja poniżej).
Weryfikator nie może mieć z prowadzącym instalację powiązań, które mogłyby zagrażać jego niezależności i bezstronności.	Sytuacje stanowiące co najmniej konflikt interesów w relacjach między weryfikatorem a prowadzącym instalację są uregulowane w art. 42 ust. 4 AVR. Konflikt interesów powstaje w przypadku gdy przynajmniej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ powiązanie między weryfikatorem a prowadzącym instalację opiera się na posiadaniu wspólnego właściciela, wspólnym zarządzaniu³¹, wspólnym kierownictwie lub personelu, współdzielonych zasobach, wspólnych finansach, wspólnych umowach lub marketingu; ▪ prowadzący instalację korzysta z usług konsultacyjnych lub z pomocy technicznej w zakresie monitorowania i sprawozdawczości, o których mowa w art. 42 ust. 3 AVR, ze strony organizacji posiadającej powiązania z weryfikatorem zagrażające bezstronności weryfikatora. Bezstronność weryfikatora jest zagrożona, jeżeli powiązania między tą organizacją a weryfikatorem opierają się na posiadaniu wspólnego właściciela, wspólnym zarządzaniu, wspólnym kierownictwie lub personelu, współdzielonych zasobach, wspólnych finansach, wspólnych umowach lub marketingu oraz wspólnej płatności prowizji od sprzedaży bądź innej zachęty³² do rekomendowania usług nowym klientom.
Weryfikator musi być niezależny od jednostek zajmujących się handlem uprawnieniami do emisji	Oznacza to, że weryfikator nie może być jednostką, która zajmuje się handlem uprawnieniami do emisji, właścicielem takiej jednostki ani własnością takiej jednostki. Weryfikator nie może też mieć powiązań z jednostką zajmującą się handlem uprawnieniami do emisji, ponieważ zagrażałoby to bezstronności weryfikatora: na przykład nie może świadczyć usług konsultacyjnych związanych z handlem uprawnieniami do emisji i kwestiami dotyczącymi prowadzącego instalację.

art. 42 ust. 4 AVR

art. 42 ust. 4 AVR

art. 42 ust. 1 AVR

³¹ Tak jest na przykład, jeżeli personel prowadzącego instalację jest w radzie dyrektorów lub prowadzi codzienny zarząd weryfikatora.

³² Na przykład płatności nagrody za pozyskanie nowych klientów.

Weryfikator nie może prowadzić działań weryfikacyjnych na rzecz prowadzącego instalację stwarzających niedopuszczalne zagrożenie dla jego bezstronności lub stawiających go w sytuacji konfliktu interesów. Taki konflikt interesów powstaje w przypadku gdy przynajmniej:

art. 42 ust. 3 AVR

- weryfikator lub dowolna część tego samego podmiotu prawnego świadczy usługi konsultacyjne w związku z opracowaniem części procedury monitorowania i sprawozdawczości opisanej w zatwierdzonym planie monitorowania, w tym w związku z opracowaniem metodyki monitorowania, sporządzeniem raportu prowadzącego instalację oraz sporządzeniem planu monitorowania. Dotyczy to doradztwa w zakresie dowolnego elementu zatwierzonego planu monitorowania, w tym usług konsultacyjnych w zakresie opracowywania działań i procedur kontrolnych wymienionych w planie monitorowania;
- weryfikator lub dowolna część tego samego podmiotu prawnego zapewnia pomoc techniczną w opracowaniu lub utrzymaniu systemu wdrożonego do celów monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji lub danych dotyczących tonokilometrów.

Wyżej wymienione elementy nie są wyczerpujące. Oznacza to, że inne zagrożenia mogą również prowadzić do niedopuszczalnego zagrożenia dla bezstronności. Mogą to być na przykład następujące sytuacje: członek zespołu weryfikacyjnego ma udziały w przedsiębiorstwie weryfikowanym przez zespół, członek zespołu pracował w przedsiębiorstwie prowadzącym instalację w ostatnim roku, audytor wiodący pracował uprzednio dla firmy doradczej, która wdrożyła system monitorowania w instalacji poddanej weryfikacji.

Weryfikator nie może wykorzystywać personelu ani pracowników kontraktowych, na przykład ekspertów technicznych, w weryfikacji raportu prowadzącego instalację, wiążącej się z rzeczywistym lub potencjalnym konfliktem interesów. W normie EN ISO 14065 ujęto wymóg, aby weryfikator instruował personel i pracowników kontraktowych, że muszą oni ujawniać weryfikatorowi wszelkie sytuacje, które mogą stanowić zagrożenie dla bezstronności weryfikatora. Weryfikator wykorzystuje te informacje do oceny zagrożeń dla bezstronności oraz pod kątem odpowiednich działań, które powinien podjąć (na przykład wykluczenie członków zespołu z określonego zlecenia weryfikacji).

art. 42 ust. 3 AVR

Ponadto weryfikator musi zagwarantować, że działania personelu lub organizacji (na przykład zewnętrznych organizacji, którym weryfikator zlecił działania weryfikacyjne, bądź organizacji mających powiązania z weryfikatorem polegające na przykład na posiadaniu wspólnego właściciela lub wspólnych zasobach) nie mają wpływu na poufność, obiektywność, niezależność i bezstronność

art. 42 ust. 3 AVR

weryfikatora. Weryfikator musi zatem wdrożyć pewne środki ochronne ograniczające zagrożenia dla bezstronności. Mogą one obejmować na przykład:

- rotację pracowników w odniesieniu do zleceń weryfikacji;
- wewnętrzną kontrolę i wewnętrzne wymogi, aby doradztwo lub inne działania prowadzone przez weryfikatora nie naruszały wymogów określonych w AVR;
- podkreślanie w szkoleniach personelu znaczenia bezstronności; specjalne programy szkoleniowe dla nowo zatrudnionych pracowników;
- dopilnowanie, aby nowi pracownicy mający doświadczenie w doradztwie w zakresie aspektów monitorowania i sprawozdawczości, nie uczestniczyli w zleceniach weryfikacji do czasu upłynięcia stosownego okresu, wynoszącego co najmniej dwa lata;
- ocenę bezstronności wszystkich wykwalifikowanych członków personelu (w tym pracowników kontraktowych), którzy będą wybrani do zespołu weryfikacyjnego, ustalenie ich wcześniejszych powiązań i kontaktów z prowadzącym instalację oraz dopilnowanie,

aby np. personel lub pracownicy kontraktowi byli wykluczani, jeżeli wcześniej świadczyli usługi doradcze na rzecz prowadzącego instalację w ściśle określonym okresie (co najmniej dwa lata);

- wyraźne rozdzielenie obowiązków między jednostkami przedsiębiorstwa, które świadczą usługi doradcze, a jednostkami przedsiębiorstwa, które oferują usługi atestacyjne;
- przejrzyste procedury i strategie służące zagwarantowaniu, aby nie angażowano personelu, który stwarza niedopuszczalne zagrożenie dla bezstronności.

Weryfikator musi ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę mającą na celu zapewnienie stałej bezstronności i niezależności:

- weryfikatora;
- części tego samego podmiotu prawnego, do którego należy weryfikator;
- organizacji, które są powiązane z weryfikatorem poprzez posiadanie wspólnego właściciela, wspólne zarządzanie, wspólne kierownictwo lub personel, współdzielone zasoby, wspólne finanse, wspólne umowy lub marketing oraz wspólną płatność prowizji od sprzedaży bądź innej zachęty do rekomendowania usług nowym klientom;
- organizacji, którym zlecane są działania weryfikacyjne;
- całego personelu i wszystkich pracowników kontraktowych uczestniczących w działaniach weryfikacyjnych.

Procedura musi obejmować mechanizm ochrony bezstronności i niezależności weryfikatora. Może on polegać na utworzeniu niezależnego komitetu, prowadzeniu monitorowania bezstronności przez niezależną osobę bądź powierzeniu funkcji ochrony bezstronności dyrektorom niewykonawczym.

5.3 Inne kwestie

W rozdziale III AVR zawarto dodatkowe wymogi dotyczące weryfikatora:

Wymóg AVR	Kluczowe wytyczne
Art. 36: kompetencje zespołu weryfikacyjnego	Sekcje 2 i 3 kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7)
Art. 37: kompetencje audytora wiodącego EU ETS i audytora EU ETS	Sekcje 4 i 5 kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7)
Art. 38: osoba dokonująca niezależnego przeglądu	Sekcja 7 kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7)
Art. 39: ekspert techniczny	Sekcja 6 kluczowych wytycznych dotyczących kompetencji (KGD II.7)
Art. 40 ust. 1: procedury	Sekcja 3.9 kluczowych wytycznych dotyczących związku między ISO 14065 a AVR (KGD II. 8)
Art. 40 ust. 2: system zarządzania	Sekcja 3.8 kluczowych wytycznych dotyczących związku między ISO 14065 a AVR (KGD II.8)
Art. 41: rejestry / komunikacja i poufność	Sekcja 3.5 kluczowych wytycznych dotyczących związku między ISO 14065 a AVR (KGD II.8)
Art. 42 ust. 5: zlecenie i zlecenie na zewnątrz	Sekcja 3.4 kluczowych wytycznych dotyczących związku między ISO 14065 a AVR (KGD II.8)

6 Akredytacja

W rozdziale IV AVR zawarto wymogi w zakresie akredytacji weryfikatorów przez krajową jednostkę akredytującą (KJA) oraz ich monitorowania, gdy są już akredytowani. Weryfikatorzy będący osobami prawnymi lub podmiotami prawnymi muszą uzyskać akredytację do czasu wydania sprawozdania z weryfikacji.

art. 43
AVR

6.1 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji decyduje o grupie działań prowadzącego instalację, odnośnie do których weryfikator może przeprowadzać weryfikację i sporządzać sprawozdania z weryfikacji.

Zakres akredytacji	Wymóg AVR
<i>Zakres akredytacji oznacza działania, o których mowa w załączniku I do AVR i w odniesieniu do których wnioskuje się o akredytację lub jej udziela.</i>	art. 3 ust. 7
<i>Weryfikator sporządzający sprawozdanie z weryfikacji dla prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego jest akredytowany w odniesieniu do rodzaju działań, o którym mowa w załączniku I i w którym weryfikator prowadzi weryfikację raportu prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego.</i>	art. 43

Działania wymienione w załączniku I do AVR odnoszą się przede wszystkim do działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy w sprawie EU ETS. Działania te zostały sklasyfikowane w różnych grupach. Każda grupa stanowi szczegółowy zakres akredytacji. Klasyfikację grup działań pod kątem zakresów akredytacji oparto na podobieństwach pod względem złożoności, rodzaju sektora, procesów i technicznych cech sektorów. Każdy zakres wymaga innych kompetencji technicznych i wiedzy fachowej zaangażowanego zespołu weryfikacyjnego.

Na przykład weryfikator z akredytacją w zakresie rodzaju działań nr 4 może weryfikować raporty na temat wielkości emisji prowadzących instalacje, którzy prowadzą produkcję lub obróbkę metali żelaznych, produkcję wtórnego aluminium oraz produkcję i obróbkę metali nieżelaznych, w tym stopów. Zespół weryfikacyjny zajmujący się weryfikacją raportów na temat wielkości emisji pochodzących z tych instalacji przemysłowych musi mieć wystarczające kompetencje techniczne w zakresie procesów w tym sektorze przemysłu, tak aby ocenić techniczne aspekty monitorowania instalacji produkujących takie metale i substancje.

Weryfikator może być akredytowany w odniesieniu do więcej niż jednego zakresu działań.

6.2 Cele akredytacji

W art. 44 AVR wskazano cele akredytacji. KJA ocenia, czy weryfikator i jego personel podejmujący działania weryfikacyjne:

- dysponują kompetencjami niezbędnymi do przeprowadzenia weryfikacji;
- prowadzą weryfikację zgodnie z AVR;
- spełniają wymogi określone w rozdziale III AVR, które obejmują kompetencje, bezstronność, procedury, dokumentację i dalsze wymogi określone w EN ISO 14065.

Od KJA nie tylko wymaga się oceny tych elementów w trakcie początkowej procedury akredytacji, ale również w ramach nadzoru, ponownej oceny, ocen specjalnych oraz gdy wnioskuje się o rozszerzenie zakresu akredytacji.

art. 44
AVR

6.3 Proces akredytacji

Proces akredytacji składa się z kilku etapów, które są ze sobą powiązane i wzajemnie od siebie zależne. Na poniższym rysunku przedstawiono kolejność tych etapów i relacje między nimi.

Rysunek 8: Proces akredytacji i monitorowanie akredytacji

Wniosek aplikacyjny	Czy wniosek jest dopuszczalny?	Czy skorygowano braki?
Przegląd wniosku	Czy stwierdzono braki?	Czy usunięto niezgodności?
Przygotowanie do oceny	Dalsze działania ze strony we-	Weryfikator podejmuje działa-

	ryfikatora lub wizyta kontrolna i dalsza ocena ze strony KJA	nia naprawcze, a KJA dokonuje przeglądu działań naprawczych
Ocena	Czy stwierdzono niezgodności?	
Sprawozdanie z oceny		
Przeгляд wewnętrzny i decyzja w sprawie akredytacji		
Certyfikat akredytacji w przypadku decyzji pozytywnej		
Coroczny nadzór		
Ponowna ocena przed wygaśnięciem certyfikatu akredytacji (po maksymalnie 5 latach)		
Yes – Tak No – Nie		

Po zakończeniu procesu akredytacji i wydaniu certyfikatu akredytacji kompetencje i rzeczywiste działania weryfikatora są monitorowane w ramach corocznego nadzoru. Przed wygaśnięciem certyfikatu akredytacji przeprowadzana jest ponowna ocena weryfikatora. Strzałki na rysunku powyżej wskazują, na którym etapie procesu rozpoczynają się te działania w zakresie nadzoru i ponownej oceny.

Aby zagwarantować, że weryfikatorzy zostają akredytowani, zanim wydadzą sprawozdania z weryfikacji, weryfikatorzy powinni złożyć wnioski o akredytację wystarczająco wcześniej, aby umożliwić KJA ukończenie całego procesu na czas. Oznacza to, że weryfikator może zawrzeć umowę dotyczącą weryfikacji z prowadzącym instalację, zanim wydany zostanie certyfikat akredytacji, pod warunkiem że wniosek o akredytację został złożony, a akredytacja zostanie pomyślnie ukończona do czasu wydania sprawozdania z weryfikacji. Proces akredytacji dotyczący nowych weryfikatorów zajmuje zazwyczaj od 6 do 12 miesięcy i w znacznym zakresie zależy od stopnia przygotowania weryfikatora do oceny oraz od:

- złożoności wnioskowanego przez weryfikatora zakresu akredytacji oraz jakości procedur i systemu zarządzania weryfikatora;
- stopnia, w jakim weryfikator już wprowadził odpowiednią dokumentację i odpowiednie procedury;
- obciążenia pracą KJA i jej doświadczenia: nowo utworzona KJA lub KJA rozpoczynająca świadczenie usług akredytacyjnych w ramach EU ETS może potrzebować więcej czasu na akredytację weryfikatora.

Dlatego też zaleca się, aby weryfikatorzy składali swoje wnioski o akredytację do KJA najpóźniej we wrześniu. Należy zwrócić uwagę, że w odniesieniu do trzeciego okresu rozliczeniowego weryfikatorzy, którzy są już akredytowani, muszą zostać ocenieni i akredytowani pod kątem nowych wymogów określonych w AVR. Może to dotyczyć też rozszerzenia zakresu akredytacji, jako że w trzecim okresie rozliczeniowym uwzględnia się więcej działań i sektorów. Jeżeli weryfikator jest już akredytowany oraz ma odpowiednią dokumentację i stosuje odpowiednie procedury, proces ten będzie łatwiejszy.

6.3.1 Wniosek o akredytację

Wniosek o akredytację musi zawierać co najmniej następujące informacje:³³

- ogólne cechy weryfikatora, w tym jednostkę prawną, nazwę, adres(y), stan prawny oraz zasoby kadrowe i techniczne;
- ogólne informacje dotyczące weryfikatora, w tym jego działania, w stosownych przypadkach jego powiązania z większym podmiotem prawnym oraz adresy jego wszystkich fizycznych lokalizacji, które mają być objęte wnioskowanym zakresem akredytacji;
- wyraźnie określony wniosek o zakres akredytacji;
- pisemne zobowiązanie do spełnienia wymogów określonych w AVR, w tym wymogów EN ISO 14065 i innych wymogów, które KJA nakłada na weryfikatorów³⁴.

art. 45 ust. 1
AVR

Dodatkowo weryfikator wnioskujący o akredytację musi udostępnić krajowej jednostce akredytującej informacje wymienione w art. 45 ust. 2 AVR. Niektóre z tych wymogów objaśniono w tabeli poniżej.

art. 45 ust.
2
AVR

Wymóg AVR	Objaśnienie
art. 45 ust. 2 lit. b)	<p>Procedury i procesy wymienione w tym punkcie obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ procedury dotyczące działań weryfikacyjnych (tj. etapy procesu weryfikacji) ▪ procedury i procesy wymienione w EN ISO 14065, dotyczące na przykład skarg, odwołań i działań naprawczych. <p>Weryfikator musi udostępnić KJA wszystkie te procedury i związane z nimi dokumenty (zob. sekcja 3.9 kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a ISO 14065 (KGD II.8)).</p> <p>Weryfikator ustanawia, dokumentuje, wdraża i utrzymuje system zarządzania stworzony w taki sposób, aby był on w stanie wspomagać i demonstrować spójne spełnianie wymogów określonych w AVR i EN ISO 14065. Dokumentacja związana z systemem zarządzania jakością obejmuje na przykład instrukcję systemu zarządzania (zob. sekcja 3.8 kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a ISO 14065 (KGD II.8)).</p>
art. 45 ust. 2 lit. c)	<p>Dotyczy to dokumentacji ogólnych i szczegółowych kryteriów w zakresie kompetencji, wyników procedury zachowania kompetencji i pozostałej stosowanej dokumentacji dotyczącej kompetencji personelu zaangażowanego w weryfikację (na przykład dokumentacji dotyczącej szkoleń, egzaminów, certyfikatów, życiorysów).</p>
art. 45 ust. 2 lit. d)	<p>Przepis obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ informacje dotyczące procedury ustanowionej i wdrożonej w celu zapewnienia stałej bezstronności i niezależności weryfikatora, części tego samego podmiotu prawnego, do którego należy weryfikator, organizacji związanych z weryfikatorem i wymienionych w sekcji 5.2, personelu i pracowników kontraktowych weryfikatora; ▪ informacje dotyczące mechanizmu wprowadzonego w celu ochrony bezstronności i niezależności; ▪ rejestry dotyczące bezstronności i niezależności weryfikatora i jego persone-

³³ EN ISO/IEC 17011

³⁴ Norma EN ISO/IEC 17011 zawiera wymóg, aby KJA zapewniała spełnienie przez weryfikatora określonych wymogów. Dotyczy to na przykład nałożonych na weryfikatora wymogów w zakresie:

- dostosowań i współpracy celem umożliwienia KJA oceny zgodności z AVR;
- udostępnienia KJA odpowiednich informacji, dokumentów i rejestrów;
- zorganizowania obserwacji weryfikacji, gdy wnosi o to KJA;
- występowania jedynie jako akredytowany weryfikator w zakresie przyznanej akredytacji dopiero po udzieleniu akredytacji.

Wymóg AVR	Objaśnienie
	lu zaangażowanego w weryfikację.
art. 45 ust. 2 lit. g)	Pozostałymi istotnymi rejestrami mogą być na przykład rejestry dotyczące sposobu oceny ryzyka prowadzenia działalności w ramach procesu weryfikacji i sposobu jego raportowania; rejestry dotyczące tego, czy wprowadzono zmiany w procedurach i systemie zarządzania; bądź rejestry dotyczące kompetencji pracowników kontraktowych itp.

KJA dokonuje przeglądu wniosku weryfikatora o akredytację i przedłożonych dokumentów. Jeżeli informacje i dokumenty nie są kompletne lub nie zostały przekazane, wniosek zostanie uznany za niedopuszczalny. W każdym razie KJA może zażądać od weryfikatora przekazania dodatkowych informacji.

6.3.2 Przygotowanie do oceny

Po dokonaniu przeglądu wniosku KJA zaczyna przygotowywać się do oceny i czyni niezbędne ustalenia. Ta faza przygotowań obejmuje między innymi:

- przygotowanie planu oceny, w którym opisuje się działania do przeprowadzenia w czasie oceny, w tym plan tych działań;
- wybór zespołu oceniającego spełniającego wymogi w zakresie kompetencji określone w AVR, który jest w stanie działać w sposób bezstronny i niedyskryminacyjny w odniesieniu do konkretnego zlecenia;
- ustanowienie procedur pobierania próbek, w przypadku gdy wnioskowany zakres akredytacji obejmuje różnorodne szczegółowe usługi weryfikacyjne. Procedury te należy stworzyć w taki sposób, aby zespół oceniający oceniał reprezentatywną liczbę przykładów, co umożliwi odpowiednią ocenę kompetencji i działań weryfikatora.

art. 46
AVR

Faza przygotowania może obejmować inspekcję w pomieszczeniach weryfikatora w celu dokonania przeglądu udokumentowanego systemu zarządzania i ustaleń w zakresie kompetencji (na przykład kryteriów i procedur w zakresie szkoleń i kompetencji). W przypadku gdy w fazie przygotowania wykryte zostaną poważne mankamenty w tych systemach i kompetencjach, należy je skorygować, zanim KJA przystąpi do oceny.

Sporządzając plan oceny i przygotowując ocenę, KJA musi uwzględnić czynniki wymienione w art. 46 ust. 1 AVR. Czynniki te mają również znaczenie dla pobierania próbek w czasie oceny, co gwarantuje, że ocenie poddana jest reprezentatywna część działań weryfikacyjnych, dokumentów i pracowników weryfikatora.

Czynniki do uwzględnienia	Objaśnienie
Złożoność zakresu akredytacji	Bardziej złożony zakres akredytacji wymaga na przykład zespołu oceniającego, w którym są pracownicy posiadający kompetencje techniczne i rozumiejący działania weryfikacyjne, które weryfikator musi przeprowadzić w odniesieniu do instalacji lub operatora statku powietrznego objętych zakresem akredytacji. Złożoność tych elementów może również mieć wpływ na planowanie działań do przeprowadzenia.
Złożoność systemu zarządzania jakością	
Złożoność procedur i procesów	
Obszary geograficzne	Jeżeli weryfikator działa w różnych państwach członkowskich lub przeprowadza weryfikację w odniesieniu do operatorów statków powietrznych mających siedzibę w innych państwach, będzie to miało wpływ na przygotowanie oceny i na

Czynniki do uwzględnienia	Objaśnienie
	samą ocenę.

W EN ISO/IEC 17011 przewiduje się wymóg, aby KJA poczyniła konieczne przygotowania praktyczne do oceny, na przykład przekazując zespołowi oceniającemu odpowiednie dokumenty i inne informacje oraz ułatwiając obserwacje w obiektach klienta.

6.3.3 Ocena

Zespół oceniający musi przeprowadzić następujące działania:

art. 47
AVR

Kluczowe działania	Objaśnienie
I. <u>Przegląd dokumentów</u>	<p>Zespół oceniający dokonuje przeglądu wszystkich udostępnionych dokumentów i informacji.</p> <p>Jeżeli w czasie przeglądu dokumentów stwierdzone zostaną przypadki niezgodności, KJA może podjąć decyzję o niekontynuowaniu oceny na miejscu. W takim przypadku niezgodności zostaną zgłoszone.</p>
II. <u>Inspekcja w pomieszczeniach weryfikatora</u>	<p>Zespół oceniający przeprowadza inspekcję w pomieszczeniach weryfikatora, aby sprawdzić reprezentatywną próbkę wewnętrznej dokumentacji weryfikacji, ocenić wdrożenie systemu zarządzania jakością oraz procedur i procesów, które weryfikator musi ustanowić i wdrożyć.</p> <p>W trakcie badania reprezentatywnej części wewnętrznej dokumentacji weryfikacji ocena uwzględni liczbę i charakter działań weryfikacyjnych (na przykład liczbę zweryfikowanych raportów prowadzącego instalację).</p> <p>Zespół oceniający sprawdza na przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ czy weryfikator prowadzi odpowiednie rejestry; ▪ czy ustanowiono, wdrożono, udokumentowano i utrzymywano procedury oraz czy są one wystarczająco skuteczne, aby ograniczyć ryzyko weryfikatora, oraz czy procedury te odpowiednio funkcjonują; ▪ czy procedury i procesy oraz związane z nimi działania spełniają wymogi określone w AVR; ▪ czy personel weryfikatora przechodzi odpowiednie szkolenia; oraz jakie są kwalifikacje i jakość usług zaangażowanych instruktorów; ▪ czy udokumentowano, ustanowiono, utrzymywano i wdrożono system zarządzania; oraz czy spełnia on wymogi określone w EN ISO 14065; ▪ czy wewnętrzna dokumentacja weryfikacji zawiera odpowiednie ścieżki danych dotyczące działań weryfikacyjnych przeprowadzonych przez weryfikatora w ramach konkretnej weryfikacji oraz czy utrzymywane są odpowiednie dowody.
III. <u>Obserwacja</u>	<p>Obserwacja jest audytem, w ramach którego zespół oceniający obserwuje, jak personel weryfikatora prowadzi działania weryfikacyjne w terenie. Polega ona na przyłączeniu się do zespołu weryfikacyjnego w czasie jego inspekcji na miejscu w obiekcie prowadzącego instalację, gdzie zespół oceniający KJA ocenia, jak zespół weryfikacyjny przeprowadza weryfikację, czy zespół weryfikacyjny jest kompetentny oraz czy zespół ten przestrzega wymogów określonych w AVR.</p> <p>Zespół oceniający KJA sprawdzi na przykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jak audytor wiodący EU ETS i audytorzy EU ETS pobierają próbki danych;

art. 47 ust.
1 lit. a)
AVR

art. 47 ust.
1 lit. b)
AVR

art. 47 ust.
1 lit. c)
AVR

Kluczowe działania	Objaśnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jak sprawdzają oni metodykę monitorowania; ▪ jak badają oni działania kontrolne i przepływ danych; ▪ jak rozmawiają oni z pracownikami prowadzącego instalację oraz czy są w stanie pracować z prowadzącym instalację.

Inspekcja w pomieszczeniach weryfikatora (kluczowe działanie II)

Inspekcja w pomieszczeniach weryfikatora oznacza wizytę w siedzibie (centrali), gdzie zarejestrowane są procedury i dokumenty, oraz wszelkich innych miejscach, gdzie podejmowane są kluczowe działania weryfikacyjne. Do kluczowych działań należą na przykład:

- formułowanie polityki oraz tworzenie procesów i procedur;
- proces wyboru zespołu weryfikacyjnego;
- ocena, czy weryfikator jest w stanie przeprowadzić weryfikację dla określonego prowadzącego instalację;
- procedura zachowania kompetencji: na przykład szkolenia, stałe monitorowanie personelu weryfikatora;
- mechanizmy ochrony bezstronności i niezależności weryfikatora i jego personelu;
- planowanie działań weryfikacyjnych;
- procedura niezależnego przeglądu.

Rozpatrując, czy kluczowe działania są przeprowadzane w obiekcie lub na miejscu, KJA powinna uwzględnić wpływ tych działań na rezultaty weryfikacji³⁵. Lokalizacje, które wywierają taki wpływ należy odwiedzić.

Obserwacja (kluczowe działanie III)

W AVR zawarto wymóg, aby zespół oceniający przeprowadził obserwację:

- reprezentatywnej części wnioskowanego zakresu akredytacji; oraz
- działań i kompetencji reprezentatywnej liczby pracowników wnioskodawcy, uczestniczących w procesie weryfikacji.

Obserwacja reprezentatywnej części wnioskowanego zakresu akredytacji oznacza, że zespół oceniający ocenia działania weryfikacyjne weryfikatora stosownie do złożoności wnioskowanego zakresu akredytacji, przy uwzględnieniu liczby i złożoności weryfikowanych prowadzących instalacje. Pobieranie próbek tych działań weryfikacyjnych należy przeprowadzić w taki sposób, aby zgromadzić wystarczające dowody w celu umożliwienia KJA podjęcia decyzji w sprawie akredytacji.

Obserwacja reprezentatywnej liczby pracowników niekoniecznie oznacza, że należy obserwować każdego audytora wiodącego EU ETS i każdego audytora EU ETS. Należy raczej dokonać selekcji reprezentatywnej liczby pracowników weryfikatora. Selekcja reprezentatywnej liczby pracowników zależy od takich czynników, jak:

- kwalifikacje i doświadczenie audytorów EU ETS oraz to, czy chodzi o nowych pracowników;
- zagrożenia i złożoność działań weryfikacyjnych (na przykład liczba weryfikowanych prowadzących instalacje); złożoność zakresu akredytacji i techniczne kompetencje konieczne w odniesieniu do danego zakresu;

³⁵ Wielostronne umowy o wzajemnym uznawaniu z IAF/ILAC w zakresie EN ISO/IEC 17011:2004.

- całkowita liczba audytorów EU ETS, audytorów wiodących EU ETS i innych pracowników zajmujących się weryfikacją;
- liczba miejsc, w których weryfikator prowadzi kluczowe działania związane z weryfikacją;
- adekwatność procedury zachowania kompetencji oraz systemu szkolenia;
- adekwatność procesu zapewnienia stałej bezstronności i niezależności weryfikatora oraz jego personelu i pracowników kontraktowych;
- skuteczność wewnętrznego monitorowania pracowników zaangażowanych w weryfikację;
- organizacyjna stabilność i świadomość ryzyka weryfikatora.

KJA może nałożyć na weryfikatora wymóg poczynienia przygotowań do obserwacji w obiekcie prowadzącego instalację; weryfikator musi również udostępnić zespołowi oceniającemu KJA wszystkie odpowiednie dokumenty oraz zaoferować pełną współpracę w czasie oceny i obserwacji.

Zanim odbędzie się obserwacja, KJA może nałożyć na weryfikatora wymóg udostępnienia odpowiednich dokumentów, na przykład analizy strategicznej i analizy ryzyka, planu weryfikacji, umowy z prowadzącym instalację, w stosownych przypadkach zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych, planu monitorowania, raportu na temat wielkości emisji oraz wszelkich innych stosownych dokumentów, których zespół oceniający może potrzebować do oceny kompetencji i działań zespołu weryfikacyjnego³⁶.

Analiza ustaleń i rozstrzygnięcie przypadków niezgodności

Zespół oceniający analizuje wszystkie dowody i ustalenia zebrane w czasie trzech etapów oceny. Ustalenia te są przekazywane weryfikatorowi podczas spotkania zamykającego ocenę oraz uwzględnione w sprawozdaniu z oceny; sprawozdanie to będzie zawierało również wszelkie rozpoznane niezgodności.

Niezgodności	Wymóg AVR
<i>Niezgodność oznacza każde działanie lub brak działania ze strony weryfikatora sprzeczne z wymogami określonymi w AVR.</i>	art. 3 ust. 12

W art. 47 ust. 2, 3 i 4 AVR oraz w EN ISO/IEC 17011 przewiduje się wymóg, aby weryfikator podejmował działania naprawcze oraz wskazywał w swojej odpowiedzi do KJA, jakie działania naprawcze podejmuje lub planuje podjąć w terminie określonym przez KJA. Na rysunku 8 w sekcji 6.3 przedstawiono konsekwencje w sytuacji, gdy KJA stwierdzi, że odpowiedź wnioskodawcy jest niewystarczająca i nieodpowiednia, lub gdy działania naprawcze podjęte przez weryfikatora nie usuną wszystkich niezgodności.

art. 47 ust.
2, 3 i 4
AVR

6.3.4 Decyzja w sprawie akredytacji

Decyzja w sprawie akredytacji jest podejmowana przez osoby nienależące do zespołu oceniającego. Aby osoby te mogły podjąć decyzję o tym, czy udzielić czy nie udzielić akredytacji, zespół oceniający musi, zgodnie z EN ISO/IEC 17011, przekazać im odpowiednie dowody, w tym:

art. 48 ust.
1 AVR

- dane identyfikacyjne weryfikatora oraz datę inspekcji w pomieszczeniach weryfikatora i datę obserwacji (w tym indywidualne dane identyfikacyjne wszystkich ocenianych obiektów);

³⁶ Art. 63 AVR i norma EN ISO 17011 zawierają wymóg, aby KJA podejmowała odpowiednie środki w celu ochrony poufności informacji uzyskanych w czasie akredytacji.

- imiona i nazwiska osób uczestniczących w zespole oceniającym;
- proponowany zakres akredytacji, który oceniono, oraz sprawozdanie z oceny;
- oświadczenie dotyczące adekwatności organizacji wewnętrznej, systemu zarządzania jakością³⁷ oraz procedur i procesów weryfikatora³⁸;
- informacje dotyczące rozstrzygnięcia wszystkich przypadków niezgodności;
- wszelkie inne informacje, które mogą być pomocne dla KJA w ustaleniu, czy weryfikator jest kompetentny, czy spełnia wymogi określone w AVR oraz czy prowadzi weryfikację zgodnie z AVR;
- w odpowiednich przypadkach zalecenie dotyczące udzielenia akredytacji w odniesieniu do proponowanego zakresu.

Przed podjęciem decyzji KJA musi być przekonana, że informacje są wystarczające do stwierdzenia, że spełniono wymogi AVR. Na podstawie wszystkich otrzymanych informacji i zgromadzonych dowodów KJA podejmie decyzję, czy udzielić akredytacji.

6.3.5 Certyfikat akredytacji

Jeżeli decyzja o udzieleniu akredytacji weryfikatorowi jest pozytywna, KJA wyda certyfikat akredytacji, który musi zawierać następujące informacje:

art. 48 ust.
2 AVR

- dane identyfikacyjne, symbol akredytacji i logo KJA;
- indywidualne dane identyfikacyjne oraz indywidualny numer akredytacji akredytowanego weryfikatora;
- wszystkie obiekty, z których weryfikator przeprowadza co najmniej jedno kluczowe działanie oraz które są objęte akredytacją;
- faktyczną datę udzielenia akredytacji oraz datę wygaśnięcia certyfikatu;
- krótki opis lub odniesienie do zakresu akredytacji;
- oświadczenie o zgodności z AVR i odniesienie do EN ISO 14065 oraz innych stosownych standardów i norm, w tym wydań i wersji zmienionych zastosowanych do oceny weryfikatora.

Certyfikat akredytacji jest ważny przez okres nie dłuższy niż pięć lat, a przed upływem tego okresu należy przeprowadzić ponowną ocenę i odnowić certyfikat.

6.4 Monitorowanie weryfikatora po akredytacji

KJA musi monitorować akredytowanych przez siebie weryfikatorów w celu dopilnowania, aby weryfikator był nadal kompetentny i spełniał wymogi określone w AVR. Na monitorowanie weryfikatorów składa się coroczny nadzór i ponowna ocena oraz w odpowiednich przypadkach ocena specjalna lub ocena w zakresie rozszerzenia (rozszerzeń) zakresu.

6.4.1 Nadzór

KJA musi przeprowadzać coroczny nadzór akredytowanych weryfikatorów. W ramach nadzoru przeprowadza się kluczowe działania II i III oceny, nakreślone powyżej:

art. 49
AVR

- inspekcja w pomieszczeniach weryfikatora w celu sprawdzenia reprezentatywnej próbki wewnętrznej dokumentacji weryfikacji, wdrożenia systemu zarządzania jakością oraz procedur i procesów, które weryfikator musi ustanowić i wdrożyć (kluczowe działanie II);
- obserwacja służąca ocenie kompetencji i faktycznych działań reprezentatywnej liczby pracowników zaangażowanych w weryfikację (kluczowe działanie III).

³⁷ Art. 40 ust. 2 AVR.

³⁸ Art. 40 ust. 1 AVR.

Do innych działań nadzorczych prowadzonych w czasie tych inspekcji zaliczają się zapytania ze strony KJA dotyczące weryfikatora związane z akredytacją, wnioski skierowane do weryfikatora o przekazanie dokumentów i rejestrów (na przykład sprawozdań z weryfikacji, rejestrów skarg, rejestrów przeglądów zarządzania). Uwzględnia się tu aktualizacje i zmiany w systemie zarządzania wymienione w art. 40 ust. 2 AVR, procedurę zachowania kompetencji oraz inne procedury i procesy.

Zastosowanie mają te same procedury, które nakreślono na rysunku 8 w sekcji 6.3 i objaśniono w sekcji 6.3.3 niniejszego rozdziału. Zazwyczaj ocena w ramach nadzoru jest mniej obszerna niż ocena w ramach początkowej akredytacji, ponieważ procedury, procesy i system zarządzania zostały już sprawdzone przez KJA.

Zakres oceny tych elementów zależy od różnych czynników, na przykład ustaleń z poprzednich inspekcji, nieprzeprowadzonych korekt, zmian kadrowych oraz zmian w systemach i procedurach. Plan nadzoru przewidziany w art. 49 ust. 3 AVR powinien być stworzony w taki sposób, aby oceniono reprezentatywne próby zakresu akredytacji.

Jednak w okresie od początkowej akredytacji do pierwszej ponownej oceny (a później między pierwszą a drugą ponowną oceną) wszystkie elementy systemów zarządzania, procedur, procesów, kompetencji i zakresu akredytacji muszą zostać ocenione co najmniej raz.

Podobnie jak w przypadku początkowej oceny, wybór pracowników i działań do obserwacji podczas nadzoru zależy od czynników, które wymieniono w sekcji 6.3.3; pamiętając, że wpływ tych czynników może się zmieniać z czasem w miarę zdobywania wiedzy o weryfikatorze i tworzenia rejestrów kompetencji i działań weryfikatora. W ramach prowadzonego nadzoru KJA uwzględnia również historię wcześniejszych ocen kompetencji lub działań weryfikatora.

Jeżeli rezultaty nadzoru są pozytywne, KJA utrzyma akredytację.

art. 49
ust.4 AVR

Nadzór jest zazwyczaj przeprowadzany przez KJA, która akredytowała weryfikatora. Jednak w przypadku gdy weryfikator przeprowadza weryfikację w innym państwie członkowskim (PC), KJA, która akredytowała weryfikatora, może zwrócić się do KJA w państwie członkowskim, w którym prowadzona jest weryfikacja, o przeprowadzenie nadzoru w jej imieniu i na jej odpowiedzialność. Nadzór zostanie przeprowadzony przez tę KJA zgodnie z wymogami AVR, natomiast sprawozdanie z oceny zawierające ustalenia i stwierdzone niezgodności zostanie przekazane do KJA, która akredytowała danego weryfikatora. Tylko ta KJA może podjąć decyzję o utrzymaniu bądź nieutrzymaniu akredytacji. W sekcji 10.5 wyjaśniono, że w takich przypadkach prowadzona jest wymiana informacji między obiema krajowymi jednostkami akredytującymi.

art. 49 ust.
5 AVR

6.4.2 Ponowna ocena

W przypadku ponownej oceny weryfikatora KJA przeprowadza te same etapy, co w procesie początkowej akredytacji w celu sprawdzenia, czy akredytacja może być odnowiona. Etapy przedstawione na rysunku 8 (w sekcji 6.3) i działania opisane w sekcjach 6.3.2-6.3.5 mają zatem zastosowanie w trakcie ponownej oceny, co oznacza że ta ocena jest bardziej obszerna niż nadzór. Weryfikator musi przekazać te same dokumenty i informacje. Ponowną ocenę należy przeprowadzić przed wygaśnięciem certyfikatu akredytacji.

art. 50
AVR

Należy sporządzić plan ponownej oceny służący ocenie reprezentatywnej próby zakresu

art. 50 ust.

akredytacji. Czynniki wymienione w sekcji 6.3.3 mają zastosowanie do ponownej oceny, przy uwzględnieniu, że skutki tych czynników mogą się zmieniać z czasem w miarę zdobywania wiedzy o weryfikatorze i tworzenia rejestrów kompetencji i działań weryfikatora. Tym samym KJA uwzględnia również historię wcześniejszych ocen kompetencji lub działań weryfikatora.

2 AVR

6.4.3 Ocena specjalna

KJA może w dowolnym momencie przeprowadzić ocenę specjalną weryfikatora w celu zagwarantowania, że weryfikator w dalszym ciągu spełnia wymogi określone w AVR. Ocena taka skupia się przede wszystkim na rozwiązaniu konkretnej kwestii, w odniesieniu do której wszczęto ocenę specjalną.

art. 51
AVR

Przykładowe powody przeprowadzenia oceny specjalnej

- Postępowanie w sprawie skarg dotyczących weryfikatora
- Postępowanie w sprawie odwołań dotyczących weryfikatora
- Istotne zmiany w organizacji lub systemie zarządzania weryfikatora
- Monitorowanie działań naprawczych
- Monitorowanie działań służących uchyleniu zawieszenia
- Informacje uzyskane z publicznych środków przekazu, na przykład gazet, telewizji
- Inne powody

Oznacza to, że ocena specjalna niekoniecznie musi obejmować pełną obserwację i ocenę w pomieszczeniach weryfikatora. Zależy to od przyczyn wszczęcia oceny specjalnej, koniecznych działań oraz tego, jakiej kwestii związanej z niezgodnością lub innej kwestii dotyczy ocena.

6.4.4 Rozszerzenie zakresu

Jeżeli weryfikator chce prowadzić weryfikację w przypadku prowadzących instalacje, których działalność mieści się w innym zakresie wymienionym w załączniku I do AVR, weryfikador może złożyć wniosek do KJA o rozszerzenie zakresu; w zasadzie przeprowadzone zostaną te same etapy, które przedstawiono na rysunku 8 w sekcji 6.3. Jednak w niektórych przypadkach przeprowadza się jedynie przegląd dokumentów, jeżeli umożliwia to charakter rozszerzenia. Niektóre aspekty organizacji, systemu zarządzania, procedur i procesów są już wcześniej ocenione przez KJA w trakcie początkowej akredytacji i w ramach poprzednich działań monitorowania prowadzonych przez KJA (na przykład w ramach nadzoru).

art. 52
AVR

Dlatego też KJA będzie się skupiać na tych elementach, które dotyczą wnioskowanego rozszerzenia zakresu, na przykład kompetencjach personelu zaangażowanego w weryfikację wnioskowanego zakresu oraz faktycznych działaniach weryfikacyjnych we wnioskowanym zakresie.

Czynniki wymienione w sekcji 6.3.3 dotyczą oceny rozszerzenia zakresu (zakresów), wyboru zespołu oceniającego i pobierania próbek reprezentatywnej części dokumentacji, personelu weryfikatora i wnioskowanego zakresu rozszerzenia. Do czynników tych mogą należeć działania i kompetencje weryfikatora w istniejącym zakresie akredytacji. Jeśli weryfikator ma trudności ze sprostaniem wymogom AVR w odniesieniu do istniejącego zakresu, może to mieć wpływ na ocenę wniosku weryfikatora o rozszerzenie zakresu. Szczególną uwagę zwróci się na podobieństwa wnioskowanego zakresu akredytacji do istniejących zakresów akredytacji, które już udzielono. Jeśli istnieją podobieństwa między pierwotnym zakresem a rozsze-

rzeniem, będzie się to prawdopodobnie wiązało z mniej kompleksową oceną, jednak zależy to bezpośrednio od stwierdzonych zagrożeń.

6.5 Środki administracyjne

W art. 53 AVR określono trzy rodzaje środków administracyjnych, które mogą/muszą zostać nałożone, jeżeli weryfikator nie spełnia wymogów określonych w AVR:

art. 53
AVR

Środek administracyjny	Objaśnienie
Zawieszenie	Akredytacja jest czasowo nieważna, w całości lub w części zakresu akredytacji. Oznacza to, że weryfikator utrzymuje akredytację, ale nie może przeprowadzać weryfikacji w czasie jej zawieszenia. Po uchyleniu zawieszenia można wznowić działania weryfikacyjne w pełnym zakresie. W art. 53 ust. 2 AVR ujęto wymogi dotyczące sytuacji, w których KJA musi zawiesić akredytację.
Cofnięcie certyfikatu akredytacji	Akredytacja zostaje w pełni unieważniona, co oznacza, że weryfikator traci akredytację i nie może prowadzić żadnych działań weryfikacyjnych. W art. 53 ust. 3 AVR ujęto wymogi dotyczące sytuacji, w których KJA musi cofnąć certyfikat akredytacji.
Ograniczenie zakresu	Akredytacja zostaje unieważniona w odniesieniu do części zakresu, co oznacza, że weryfikator utrzymuje akredytację w odniesieniu do pozostałej części zakresu (pozostałych zakresów), ale traci akredytację w odniesieniu do konkretnego zakresu, który został unieważniony. W art. 53 ust. 2 AVR ujęto wymogi dotyczące sytuacji, w których KJA musi ograniczyć zakres akredytacji.

W przypadkach innych niż sytuacje wymienione w art. 53 ust. 2 i 3 AVR KJA może nałożyć jeden z trzech powyższych środków, jeżeli weryfikator nie spełnia wymogów rozporządzenia. Zależy to zazwyczaj od rodzaju, rozmiaru i charakteru naruszenia, ponownego wystąpienia określonego naruszenia oraz od tego, czy stwierdzono więcej niż jedno naruszenie. Ponadto weryfikator może wystąpić z wnioskiem, aby KJA zawiesiła, cofnęła lub ograniczyła jego akredytację.

art. 53 ust.
1 AVR

Wszystkie trzy środki administracyjne wchodzi w życie, gdy decyzja o nałożeniu środków jest przekazana weryfikatorowi. Ma to również zastosowanie, gdy wniesiono odwołanie od decyzji. Skutki środków administracyjnych mogą ustać jedynie, jeżeli odwołanie doprowadziło do uchylenia decyzji o nałożeniu środków administracyjnych.

art. 53 ust.
5 AVR

Aby zapewnić odpowiednie i sprawiedliwe stosowanie środków administracyjnych, KJA musi ustanowić, udokumentować, wdrożyć i utrzymywać procedury stosowania środków administracyjnych. Procedury rozpatrywania odwołań są regulowane przez państwa członkowskie. Jest to zazwyczaj dokonywane w ramach prawa krajowego w trakcie tworzenia organizacji i struktury KJA.

art. 53 ust.
4 AVR

7 Wymogi dotyczące KJA

W rozdziale V AVR określono wymogi dotyczące krajowych jednostek akredytujących. Wymogi te są ściśle powiązane z wymogami określonymi w rozporządzeniu 765/2008 w sprawie akredytacji. Przepisy dotyczące akredytacji określone w tym rozporządzeniu, których nie uję-

to w AVR, mają zastosowanie do akredytacji w ramach EU ETS. Więcej informacji na temat synergii między tymi dwoma rozporządzeniami przedstawiono w sekcji 2.2 oraz w kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a EN ISO/IEC 17011 (KGD II.9).

7.1 Krajowe jednostki akredytujące (KJA)

Akredytację weryfikatorów prowadzi jedna KJA, którą powołało państwo członkowskie zgodnie z rozporządzeniem 765/2008. KJA musi:

art. 54
AVR

- być członkiem Europejskiej Współpracy w Dziedzinie Akredytacji (EA). Oznacza to, że KJA musi podpisać wielostronną umowę EA oraz spełniać jej wymogi proceduralne;
- mieć uprawnienia władzy publicznej w odniesieniu do świadczenia usług akredytacji oraz uzyskać formalne uznanie państwa członkowskiego, w którym akredytacji nie prowadzi bezpośrednio organ władzy publicznej. Oznacza to, że niektóre przepisy krajowe mogą mieć zastosowanie do organizacji KJA: na przykład przepisy dotyczące publicznego dostępu do informacji, przepisy dotyczące archiwizacji dokumentów.

Krajowe jednostki akredytujące, przeprowadzając swoje działania, muszą spełniać następujące wymogi:

- wymogi określone w AVR;
- wymogi dotyczące akredytacji określone w rozporządzeniu AR 765/2008, o ile nie zostały one już ujęte w AVR;
- wymogi określone w EN ISO/IEC 17011.

Zob. kluczowe wytyczne dotyczące związku między AVR a EN ISO/IEC 17011 (KGD II.9).

7.2 Akredytacja transgraniczna

Krajowe jednostki akredytujące państw członkowskich nie mogą ze sobą konkurować i tylko pod określonymi warunkami mogą one prowadzić działalność poza granicami krajowymi. Dlatego też weryfikatorzy muszą być akredytowani przez KJA w państwie członkowskim, w którym dani weryfikatorzy mają siedzibę. Istnieją trzy wyjątki od tej zasady:

art. 55
AVR i
art. 7 AR
765/2008

- jeżeli państwo członkowskie uznaje, że ze względów ekonomicznych powołanie KJA lub powierzenie KJA wykonywania usług akredytacji w ramach EU ETS jest nieuzasadnione lub niewykonalne, musi ono korzystać w miarę możliwości z usług KJA w innym państwie członkowskim. W takich sytuacjach weryfikator będzie wnioskował o akredytację do KJA w państwie członkowskim, z którego usług się korzysta;
- jeżeli w państwie członkowskim nie ma KJA lub jest KJA, która nie świadczy usług akredytacji, a dane państwo członkowskie nie ubiegało się o korzystanie z usług w innym państwie członkowskim, weryfikator może bezpośrednio ubiegać się o akredytację w KJA innego państwa członkowskiego;
- jeżeli KJA nie przeszła pomyślnie oceny wzajemnej organizowanej przez EA, ta KJA nie może prowadzić usług w zakresie akredytacji, do czasu aż przejdzie ona pomyślnie ocenę wzajemną, a niezgodności zostaną usunięte. Do tego czasu weryfikator może ubiegać się o akredytację od KJA w innym państwie członkowskim.

7.3 Wymogi określone w AVR i EN ISO/IEC 17011

W rozdziale V AVR nałożono szczegółowe wymogi związane z EU ETS, dotyczące bezstronności, niezależności i kompetencji asesorów wiodących, asesorów i ekspertów technicznych oraz dotyczące tworzenia zespołu oceniającego. Inne wymogi dotyczą procedur, w ramach których KJA musi ustanowić i wdrożyć przepisy w zakresie sposobu rozpatrywania skarg wnoszonych przez różne strony oraz w zakresie dostępu do informacji przechowywanych

przez KJA i ich poufności. W przypadku większości tych wymogów przywołuje się EN ISO/IEC 17011. Dalsze informacje znajdują się w kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a EN ISO/IEC 17011 (KGD II.9).

8 Ocena wzajemna i działania naprawcze podejmowane przez państwo członkowskie

Ocena wzajemna i działania naprawcze są mechanizmami gwarantującymi, że krajowe jednostki akredytujące zachowują zgodność z wymogami AVR i są w stanie oceniać działania i kompetencje weryfikatora. Dzięki nim zagwarantowana zostanie jakość akredytacji prowadzonych przez KJA i będzie to miało korzystny wpływ na jakość weryfikacji i weryfikatorów działających w UE.

8.1 Ocena wzajemna przeprowadzana przez Europejską Współpracę w Dziedzinie Akredytacji (EA)

Ocena wzajemna jest mechanizmem, w ramach którego zespół dokonujący oceny wzajemnej określa, czy KJA poddana ocenie wzajemnej:

- przeprowadza działania akredytacyjne zgodnie z AVR, w tym z wymogami określonymi w EN ISO/IEC 17011;
- spełnia wymogi określone w AVR, w tym wymogi określone w EN ISO/IEC 17011.

Celem jest dopilnowanie, aby krajowe jednostki akredytujące w całej Europie działały w jednakowy sposób, a certyfikaty akredytacji i decyzje podejmowane przez krajowe jednostki akredytujące były wiarygodne i pewne dla zainteresowanych stron w ramach EU ETS.

W AVR wymaga się, aby krajowe jednostki akredytujące regularnie poddawały się ocenie wzajemnej organizowanej przez EA. Aby zagwarantować właściwe funkcjonowanie procesu oceny wzajemnej, EA musi wdrożyć kryteria oceny wzajemnej oraz proces skutecznej i niezależnej oceny wzajemnej. Kryteria te będą określać na przykład:

- wymogi bezstronności i kompetencji dotyczące zespołów dokonujących oceny wzajemnej;
- działania, które należy przeprowadzić w czasie oceny wzajemnej, na przykład: przegląd dokumentów, wizyta w KJA w celu odbycia rozmów z personelem i oceny kompetencji KJA, odniesienie się do ustaleń oceny wzajemnej, sporządzenie sprawozdania z oceny wzajemnej;
- zawartość sprawozdania z oceny wzajemnej;
- konsekwencje, gdy ocena wzajemna nie zakończy się powodzeniem.

Wynik oceny wzajemnej (niezależnie od jej powodzenia) musi być przekazywany Komisji, władzom krajowym, które są odpowiedzialne za daną KJA i mogą tym samym podjąć działania naprawcze w stosunku do KJA, a także punktem kontaktowym właściwych organów we wszystkich państwach członkowskich. Jeżeli ocena wzajemna nie zakończy się powodzeniem, dana KJA nie może udzielać akredytacji weryfikatorom. W takich sytuacjach weryfikatorzy powinni zwracać się o akredytację do KJA w innym państwie członkowskim.

Na początek nowego okresu rozliczeniowego w 2013 r. w AVR przewidziano jedno zwolnienie z wymaganej oceny wzajemnej. Jeżeli KJA przeszła już ocenę wzajemną przed wejściem AVR w życie, jest zwolniona z wymogu poddania się nowej ocenie wzajemnej, jeżeli jest w stanie wykazać EA, że wykonuje usługi akredytacyjne w ramach EU ETS zgodnie z AVR, spełniając wymogi w nim określone. KJA musi przedłożyć EA wniosek i dokumentację potwierdzającą wykazujące, że KJA jest zgodna z AVR. EA musi dokonać oceny i podjąć decyzję, czy można

art. 64
ust. 1 pkt
2 AVR

art. 64 ust.
3 AVR

art. 64 ust.
4 AVR

udzielić tego zwolnienia.

Należy zwrócić uwagę, że jeżeli udzielono zwolnienia z oceny wzajemnej, nie może ono mieć zastosowania dłużej niż przez okres trzech lat od daty powiadomienia KJA o decyzji EA.

8.2 Działania naprawcze w odniesieniu do KJA

W AVR przewidziano wymóg, aby państwa członkowskie w regularnych odstępach czasu monitorowały swoje krajowe jednostki akredytujące, aby zapewnić stałe spełnianie przez nie wymogów określonych w AVR. Państwa członkowskie muszą uwzględniać wyniki oceny wzajemnej. Jeżeli ocena nie zakończyła się powodzeniem lub wykazała konieczność usunięcia niezgodności z AVR, państwo członkowskie musi zapewnić podjęcie działań naprawczych. Niezgodność z AVR musi zostać usunięta.

art. 65
AVR

Dotyczy to również sytuacji, gdy państwo członkowskie zauważy, niezależnie od oceny wzajemnej, w trakcie własnego procesu monitorowania, że KJA nie spełnia wymogów określonych w AVR. W takim przypadku zainteresowane państwo członkowskie musi podjąć działania naprawcze i dopilnować ich realizacji. Ponadto dane państwo członkowskie musi poinformować o tym Komisję.

9 Wzajemne uznawanie weryfikatorów

Weryfikatorzy mogą prowadzić działalność poza granicami krajowymi i wykonywać weryfikację w innych państwach członkowskich. Wynika to nie tylko z art. 49 traktatu UE i z dyrektywy usługowej³⁹, w których zakazuje się stosowania ograniczeń w swobodzie świadczenia usług na obszarze Unii Europejskiej, ale również z samego AVR. Oznacza to, że państwa członkowskie nie mogą nakładać ograniczeń ani dodatkowych wymogów, które dyskryminowałyby zagranicznych weryfikatorów w stosunku do weryfikatorów krajowych.

9.1 Wzajemne uznawanie weryfikatorów

Jeżeli KJA pomyślnie przeszła ocenę wzajemną, państwa członkowskie muszą zaakceptować certyfikaty akredytacji weryfikatorów akredytowanych przez tę KJA i uznać równoważność akredytacji udzielonej przez tę KJA. Weryfikatorzy ci muszą być dopuszczeni do prowadzenia weryfikacji w innych państwach członkowskich w zakresie działań, w odniesieniu do których uzyskali akredytację.

art. 66 ust.
1 AVR

Państwo członkowskie nie może w ramach prawa krajowego nałożyć dodatkowych wymogów, które ograniczałyby zagranicznym weryfikatorom możliwość prowadzenia działalności w danym państwie członkowskim i które dyskryminowałyby takich weryfikatorów w stosunku do weryfikatorów krajowych, na przykład poprzez wymóg rejestracji weryfikatorów bądź wymóg, aby wszyscy indywidualni członkowie zespołu znali język państwa członkowskiego, w którym prowadzą działalność, bez możliwości korzystania z tłumacza.

W AVR przewidziano okres przejściowy w odniesieniu do krajowych jednostek akredytujących, które nie przeszły pełnego procesu oceny wzajemnej przed dniem 31 grudnia 2014 r. W takich przypadkach państwa członkowskie nie mogą odrzucić weryfikatorów akredytowanych przez KJA, jeżeli w ramach EA rozpoczęto ocenę wzajemną w odniesieniu do tej KJA i nie stwierdzono żadnych przypadków niezgodności KJA z AVR. Rozwiązanie takie powinno zatem dotyczyć krajowych jednostek akredytujących, które są na końcowych etapach wspomnianego procesu oceny wzajemnej.

art. 66 ust.
2 AVR

9.2 Monitorowanie świadczonych usług

W AVR nie przewiduje się wymogu, aby państwo członkowskie prowadziło inspekcję w odniesieniu do zagranicznych weryfikatorów. W rzeczywistości nie byłoby to zgodne z AVR ani z dyrektywą usługową. Jednak jeżeli WO lub KJA w państwie członkowskim, w którym prowadzona jest weryfikacja, przeprowadza kontrole, weryfikacje lub dochodzenia na miejscu zgodnie z art. 31 ust. 4 dyrektywy usługowej, dany WO lub dana KJA musi, zgodnie z AVR, poinformować KJA, która akredytowała weryfikatora.

art.67
AVR

Należy zwrócić uwagę, że jeżeli WO lub KJA przeprowadza kontrole, weryfikacje i dochodzenia zgodnie z art. 31 ust. 4 dyrektywy usługowej, te kontrole, weryfikacje i dochodzenia:

- nie mogą być dyskryminacyjne,
- nie wynikają z faktu, że weryfikator ma siedzibę w innym państwie członkowskim, oraz

art. 31 ust.
4 dyrek-
tywy usłu-
gowej

³⁹ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym, Dz.U. UE, L 376/36.

▪ muszą być proporcjonalne.	

KJA, która akredytowała weryfikatora, musi traktować informacje dotyczące kontroli, weryfikacji i dochodzeń jako skargę. Oznacza to, że w uzasadnionym terminie

**art. 67
AVR**

KJA musi:

- podjąć decyzję dotyczącą zasadności skargi;
- zapewnić odnośnemu weryfikatorowi możliwość przedstawienia swoich uwag dotyczących skargi;
- podjąć właściwe działania w celu rozpatrzenia skargi, na przykład poprosić weryfikatora o przedstawienie dodatkowych informacji i nałożyć na niego wymóg rozwiązania kwestii niezgodności, w odpowiednich przypadkach wszcząć oceny specjalne lub nałożyć środki administracyjne w przypadku nieusunięcia niezgodności;
- prowadzić dokumentację dotyczącą skargi i podjętych czynności; oraz
- odpowiedzieć WO lub KJA danego państwa członkowskiego, w którym prowadzono kontrole, weryfikację lub dochodzenie.

**art. 61
AVR**

Jeżeli informacje przekazane przez WO lub KJA danego państwa członkowskiego, w którym prowadzono kontrole, weryfikację lub dochodzenie, zawierają dowody, że stwierdzono nieprzestrzeganie AVR przez weryfikatora, KJA, która akredytowała weryfikatora, musi podjąć właściwe działania w celu rozpatrzenia skargi i udzielić odpowiedzi danemu WO lub danej KJA w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania skargi. W swojej odpowiedzi KJA, która akredytowała weryfikatora informuje WO lub KJA o podjętych działaniach oraz w odpowiednich przypadkach nakłada na weryfikatora środki administracyjne.

**art. 67
i art. 72
ust. 2 AVR**

10 Wymiana informacji

Zharmonizowana i usystematyzowana wymiana informacji między różnymi stronami zaangażowanymi w procedury zgodności EU ETS ma zasadnicze znaczenie dla podniesienia jakości weryfikacji i zwiększenia przejrzystości w łańcuchu zgodności. Wymiana informacji dotyczących kwestii związanych z weryfikatorami jest istotna nie tylko w relacjach między KJA a WO na terenie danego państwa członkowskiego, ale również w wymiarze transgranicznym, w przypadku gdy weryfikatorzy prowadzą działalność w innych państwach członkowskich. W rozdziale VI AVR ujęto obie te sytuacje.

10.1 Współpraca i wymiana informacji w obrębie jednego państwa członkowskiego

Państwa członkowskie muszą zapewnić skuteczną wymianę informacji i współpracę pomiędzy swoimi KJA⁴⁰ i WO⁴¹. Przykładami skutecznej współpracy mogą być spotkania i pisemna korespondencja pomiędzy KJA i WO, zapewniające regularną wymianę informacji dotyczących doświadczeń z weryfikatorami oraz niedociągnięć stwierdzonych w trakcie przeglądów zweryfikowanych raportów na temat wielkości emisji lub obserwacji weryfikatorów przez KJA. W niektórych państwach członkowskich WO spotyka się również ze swoimi weryfikatorami, aby objaśniać nowe wymogi przewidziane w prawodawstwie i omawiać problemy dotyczące interpretacji wymogów w zakresie monitorowania lub sprawozdawczości.

art. 69 ust.
1 AVR

Oprócz tej regularnej współpracy i wymiany informacji w AVR określono usystematyzowane wymogi dotyczące wymiany informacji w odpowiednich terminach w celu wspierania nie tylko KJA lub KUC, ale również WO w wykonywaniu zadań zapewnienia zgodności oraz nadzorowania jakości weryfikacji. Dotyczy to następujących wymogów.

Nr	Wymóg AVR w zakresie wymiany informacji
1	Przekazywanie informacji przez weryfikatora do KJA lub KUC Najpóźniej do dnia 15 listopada każdego roku każdy weryfikator musi przekazać informacje do KJA , która go akredytowała ⁴² . Informacje w formularzu przekazania informacji mają charakter orientacyjny i mogą ulec zmianom, na przykład zmienić się mogą daty inspekcji na miejscu i w takim przypadku muszą one zostać zaktualizowane. W przypadku gdy w informacjach następują zmiany, weryfikator musi zgłosić je KJA w terminach uzgodnionych z tą KJA ⁴³ .
2	Program prac KJA ⁴⁴ wykorzystuje przekazane informacje w celu sporządzenia programu prac opisującego planowane działania związane z działaniami akredytacyjnymi (na przykład planowane oceny i planowane obserwacje). Do dnia 31 grudnia każdego roku KJA, która akredytowała weryfikatora, musi przedłożyć program prac właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym weryfikator zamierza prowadzić weryfikację. Oznacza to, że program

art. 76
AVR

art. 70 ust.
1 AVR

⁴⁰ W przypadku państwa członkowskiego stosującego system certyfikacji w odniesieniu do osób fizycznych działających w charakterze weryfikatorów również należy ustanowić współpracę między KUC a WO tego państwa członkowskiego.

⁴¹ W stosownych przypadkach jest to właściwy organ będący punktem kontaktowym wyznaczonym do wymiany informacji zgodnie z art. 69 ust. 2 AVR.

⁴² Lub KUC, który certyfikował weryfikatora, w przypadku gdy państwo członkowskie stosowało system certyfikacji.

⁴³ Zmiany w przekazywanych informacjach mogą się pojawiać szczególnie w lutym i marcu, na przykład w odniesieniu do weryfikatorów podmiotów o niskim poziomie emisji działających w sektorze lotniczym lub w odniesieniu do weryfikatorów, którzy mają nowych klientów.

⁴⁴ Lub KUC, w przypadku gdy państwo członkowskie stosuje system certyfikacji.

Nr	Wymóg AVR w zakresie wymiany informacji	
	prac musi zostać przekazany właściwym organom innych państw członkowskich, jeżeli weryfikator prowadzi działalność w tych państwach członkowskich. Informacje otrzymane przez każdy z tych właściwych organów będą zawierały jedynie dane na temat weryfikatorów prowadzących weryfikację w tych państwach członkowskich.	
3	<p><u>Przekazywanie informacji przez WO do KJA lub KUC</u></p> <p>Gdy WO, o którym mowa w pkt 2, otrzyma program prac, musi on przekazać KJA wszelkie informacje istotne dla oceny weryfikatorów. Te informacje zwrotne od WO do KJA⁴⁵ mogą obejmować na przykład krajowe przepisy prawne, krajowe wytyczne, najczęściej zadawane pytania lub określony przez dane państwo wymóg dotyczący formularza planu monitorowania, formularz raportu na temat wielkości emisji lub formularze sprawozdania z weryfikacji.</p>	art. 70 ust. 2 AVR
4	<p><u>Sprawozdanie z wykonywanych zadań</u></p> <p>Do dnia 1 czerwca każdego roku KJA musi przekazać informacje zwrotne w sprawozdaniu z wykonywanych zadań dotyczącym działań prowadzonych w poprzednich 12 miesiącach. Oznacza to, że działania do przeprowadzenia w okresie po przedłożeniu sprawozdania z wykonywanych zadań (od czerwca do grudnia) zostaną ujęte w sprawozdaniu z wykonywanych zadań w następnym roku⁴⁶. Sprawozdanie z wykonywanych zadań jest wysyłane do WO państwa członkowskiego, w którym weryfikator przeprowadza weryfikację, i państwa członkowskiego, w którym akredytowano weryfikatora⁴⁷.</p>	art. 70 ust. 3 AVR
5	<p><u>Przekazywanie informacji przez WO do KJA lub KUC</u></p> <p>WO państwa członkowskiego, w którym weryfikator przeprowadza weryfikację, musi przekazywać określone informacje KJA, która akredytowała danego weryfikatora⁴⁸. Informacje te umożliwiają tej KJA podjęcie działań w stosunku do konkretnego weryfikatora, jeżeli WO stwierdzi problemy związane z danym weryfikatorem w trakcie inspekcji, przeglądu raportów prowadzącego instalację, oceny wewnętrznej dokumentacji weryfikacji lub w wyniku skarg zgłoszonych do WO. Aby wesprzeć KJA w działaniach nadzorczych i innych działaniach akredytacyjnych, należy terminowo przekazywać informacje. Zaleca się zatem, aby właściwe organy przekazywały informacje do dnia 30 września każdego roku, chyba że dotyczy to informacji wymagających natychmiastowych działań ze strony KJA.</p> <p>Przykłady informacji, które należy natychmiastowo przekazywać KJA: dowody na to, że weryfikator nie przestrzega AVR, kwestie zauważone przez WO w trakcie przeglądu raportów na temat wielkości emisji lub oceny wewnętrznej dokumentacji weryfikacji, która wyraźnie wykazuje, że weryfikator nie posiada wystarczających informacji ani wystarczającej wiedzy fachowej na temat działań prowadzącego instalację w zakresie akredytacji, zaniedbania polegające na pomijaniu istotnych nieprawidłowości lub na tym, że weryfikator zajmował się tworzeniem systemu monitorowania stosowanego przez prowadzącego instalację lub sporządził plan monitorowania dla prowadzącego instalację, a mimo to prowadzi weryfikację tego operatora prowadzącego instalację.</p>	art. 72 AVR
6	<p><u>Natychmiastowa wymiana informacji na temat środków administracyjnych</u></p> <p>KJA, która akredytowała weryfikatora, musi w trybie natychmiastowym powiadomić WO państwa członkowskiego, w którym weryfikator prowadzi weryfikację, oraz WO państwa</p>	art. 71 AVR

⁴⁵ Lub KUC, w przypadku gdy państwo członkowskie stosuje system certyfikacji, a weryfikatorzy wymienieni w programie prac są certyfikowani przez KUC.

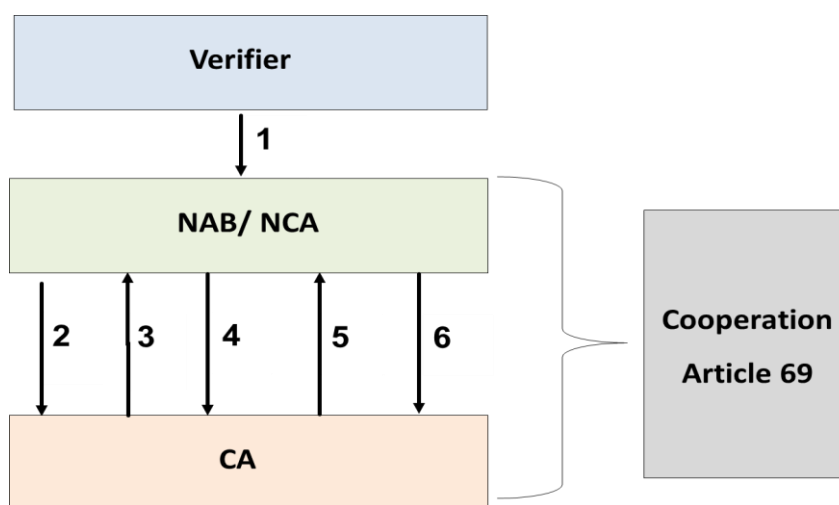
⁴⁶ Jeżeli informacje dotyczą weryfikatora akredytowanego przez KJA tego samego państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma WO, ten WO będzie informowany o działaniach prowadzonych w okresie od czerwca do grudnia wcześniej poprzez kanały regularnej wymiany informacji i współpracy zgodnie z art. 69 AVR.

⁴⁷ Lub państwa członkowskiego, w którym weryfikator jest certyfikowany, jeżeli to państwo członkowskie ustanowiło system certyfikacji, a dany weryfikator jest osobą fizyczną certyfikowaną przez KUC.

⁴⁸ Lub w odpowiednich przypadkach KUC, który certyfikował weryfikatora.

Nr	Wymóg AVR w zakresie wymiany informacji
	<p>członkowskiego, w którym weryfikator jest akredytowany, w przypadku gdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ KJA nałożyła na weryfikatora środki administracyjne; ▪ zniesiono zawieszenie akredytacji; ▪ decyzja dotycząca apelacji uchyla decyzję KJA o nałożeniu środków administracyjnych. <p>KJA powinna przekazywać istotne informacje, na przykład o rodzaju nałożonych środków administracyjnych i terminie nałożenia środka administracyjnego.</p>

Jeśli weryfikator jest akredytowany przez KJA⁴⁹ państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę i w którym prowadzi weryfikację, kierunki wymiany informacji wyglądają w sposób następujący:

Rysunek 9: Wymiana informacji w obrębie jednego PC

Verifier - Weryfikator

NAB / NCA - KJA / KUC

CA - WO

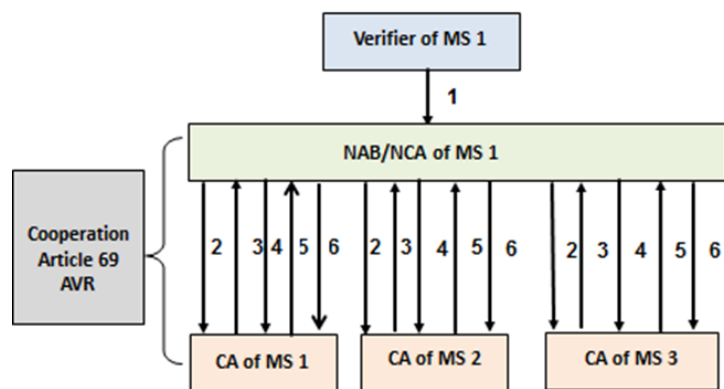
Cooperation Article 69 – Współpraca na podstawie art. 69

10.2 Transgraniczna wymiana informacji

Jeżeli weryfikator akredytowany przez KJA prowadzi działania weryfikacyjne w innym państwie członkowskim, KJA musi, zgodnie z AVR, przedłożyć program prac i sprawozdanie z wykonywanych zadań właściwemu organowi każdego państwa członkowskiego, w którym weryfikator prowadzi działalność. Natomiast właściwy organ danego państwa członkowskiego musi przekazać informacje do KJA w przypadku otrzymania skargi dotyczącej tego weryfikatora lub zidentyfikowania problemów dotyczących tego weryfikatora w trakcie przeglądu raportów na temat wielkości emisji, inspekcji w obiekcie prowadzącego instalację lub oceny wewnętrznej dokumentacji weryfikacji. Poniższy rysunek pokazuje sytuację, w której:

- weryfikator jest akredytowany przez KJA lub certyfikowany przez KUC w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę (PC 1); i
- weryfikator prowadzi weryfikację (weryfikacje) we własnym państwie członkowskim (PC 1) i w innych państwach członkowskich (PC 2 - PC 3).

⁴⁹ Lub certyfikowany przez KUC.

Rysunek 10: Transgraniczna wymiana informacji

Verifier of MS 1 - Weryfikator z PC 1

NAB / NCA of MS 1 - KJA / KUC z PC 1

CA of MS 1 - WO z PC 1

CA of MS 2 - WO z PC 2

CA of MS 3 - WO z PC 3

Cooperation Article 69 AVR – Współpraca na podstawie art. 69 AVR

10.3 Wyznaczenie właściwego organu prowadzącego wymianę informacji

W niektórych państwach członkowskich za działania w ramach EU ETS odpowiada więcej niż jeden właściwy organ. Na przykład kilka właściwych organów może zajmować się zezwoleniami i zatwierdzaniem PM lub w jednym państwie członkowskim różne właściwe organy zajmują się rejestrem, przeglądem raportów na temat wielkości emisji i zatwierdzaniem PM. Jeżeli państwo członkowskie wyznaczy więcej niż jeden właściwy organ, będzie ono musiało upoważnić jeden z nich do pełnienia funkcji punktu kontaktowego do wymiany informacji. Oznacza to, że program prac, sprawozdanie z wykonywanych zadań i informacje dotyczące nałożonych środków administracyjnych muszą trafiać do tego punktu kontaktowego, a punkt kontaktowy przekazuje te informacje do określonego KJA zgodnie z art. 72 AVR.

art. 69 ust.
2 AVR

10.4 Informacje dotyczące niezgodności z AVR

Właściwe organy przeprowadzają kontrole na miejscu w odniesieniu do zweryfikowanych raportów na temat wielkości emisji, które przedłożono im do dnia 31 marca każdego roku. Mogą również przeprowadzać inspekcje dotyczące prowadzących instalacje celem dopilnowania, aby spełniali oni wymogi MRR, i mają prawo zwracać się do weryfikatora o dostęp do jego wewnętrznej dokumentacji weryfikacji.

art. 26 ust.
3 AVR

W corocznej wymianie informacji z KJA lub, w stosownych przypadkach, z KUC WO przekazuje informacje istotne dla KJA lub KUC w kontekście ich obowiązków i zadań. Jeżeli informacje od WO zawierają dowody, że weryfikator nie przestrzega AVR, KJA⁵⁰ musi uznać je za skargę

⁵⁰ Lub KUC, jeżeli państwo członkowskie ustanowiło system certyfikacji, a sprawa dotyczy weryfikatora certyfikowanego przez ten KUC.

na weryfikatora. Oznacza to, że KJA musi podjąć decyzję dotyczącą zasadności skargi, zapewnić odnośnemu weryfikatorowi możliwość przedstawienia uwag, podjąć właściwe działania w związku ze skargą i prowadzić dokumentację dotyczącą skargi. Właściwe działania mogą obejmować na przykład rozpoczęcie oceny specjalnej, nałożenie środków administracyjnych lub podjęcie innych środków gwarantujących, że weryfikator usunie niezgodności. KJA musi odpowiedzieć WO, który przekazał informacje do KJA, w ciągu trzech miesięcy od daty otrzymania informacji przez KJA. W takich przypadkach KJA musi poinformować WO o podjętych działaniach i, w odpowiednich przypadkach, zastosowanych środkach administracyjnych.

art. 72 ust.
2 AVR

10.5 Wymiana informacji dotyczących nadzoru

Jeśli weryfikator przeprowadza weryfikację w innym państwie członkowskim, KJA, która go akredytowała, może zwrócić się do KJA tego drugiego państwa członkowskiego o przeprowadzenie działań nadzorczych w jej imieniu i na jej odpowiedzialność.

art. 49 ust.
5 AVR

W takich przypadkach KJA, która przeprowadziła nadzór, musi przekazać swoje ustalenia, tj. sprawozdanie z oceny, do KJA, która akredytowała weryfikatora, o ile obie krajowe jednostki akredytujące nie uzgodniły inaczej.

art. 73 ust.
1 AVR

KJA, która akredytowała weryfikatora, musi uwzględnić te ustalenia i sprawozdanie z oceny, oceniając, czy weryfikator spełnia wymogi AVR. Jeśli sprawozdanie z oceny wskazuje, że weryfikator nie przestrzega AVR, KJA, która akredytowała weryfikatora, musi podjąć odpowiednie działania. W stosownych przypadkach ta KJA może nałożyć środki administracyjne. W takich przypadkach ta KJA musi poinformować KJA, która przeprowadziła nadzór, o rodzaju podjętych działań, (w stosownych przypadkach) sposobie rozwiązania przez weryfikatora wynikłych kwestii oraz o tym, czy nałożono środki administracyjne i jakie to były środki.

art. 73 ust.
2 AVR

art. 73 ust.
3 AVR

Artykuł 73 AVR nie ma zastosowania do krajowych urzędów certyfikacji, jako że rozporządzenie 765/2008 w sprawie akredytacji oraz przepisy EA uniemożliwiają krajowym jednostkom akredytującym prowadzenie działań nadzorczych w odniesieniu do weryfikatorów certyfikowanych. Jeżeli KUC prowadzi badanie certyfikowanego weryfikatora zagranicą, musi on towarzyszyć certyfikowanemu weryfikatorowi w trakcie weryfikacji w danym państwie członkowskim, monitorując działania weryfikatora (zob. również kluczowe wytyczne dotyczące certyfikacji (KGD II.11)).

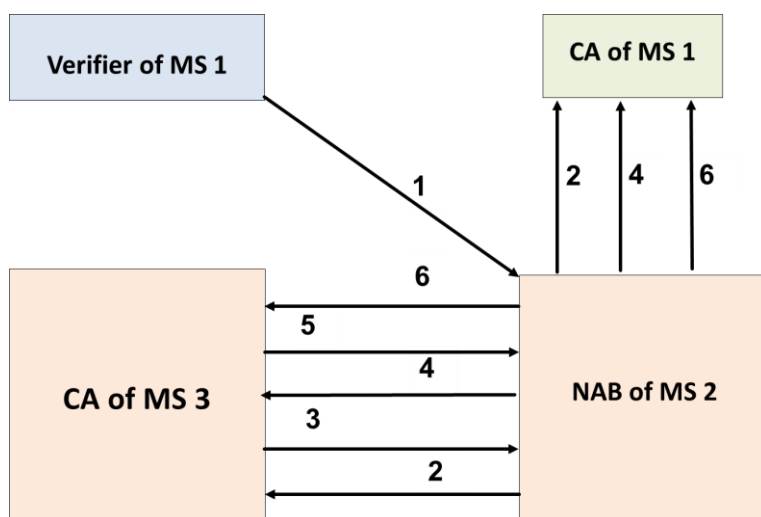
10.6 Wymiana informacji, w przypadku gdy weryfikator jest akredytowany w innym państwie członkowskim

Państwa członkowskie mogą w miarę możliwości korzystać z usług w zakresie akredytacji świadczonych przez KJA w innym państwie członkowskim, jeżeli państwo członkowskie uzna je, że ze względów ekonomicznych powołanie KJA lub świadczenie usług akredytacji na własnym terytorium jest nieuzasadnione lub niewykonalne. W takim przypadku zastosowanie ma art. 74 AVR. Na rysunku poniżej przedstawiono odpowiednie kierunki wymiany informacji.

art. 55
AVR

Jeżeli weryfikator z siedzibą w PC 1 jest akredytowany przez KJA w PC 2, a prowadzi weryfikację w PC 3, KJA musi poinformować dwa właściwe organy: właściwy organ w PC 3 i właściwy organ w PC 1.

art. 74
AVR

Rysunek 11: Wymiana informacji w sytuacji określonej w art. 74 AVR

Verifier of MS 1 - Weryfikator z PC 1

CA of MS 1 - WO z PC 1

CA of MS 3 - WO z PC 3

NAB of MS 2 - KJA z PC 2

Opis do strzałek na wykresie
Strzałka 1: informacje przekazane przez weryfikatora do dnia 15 listopada (art. 76 AVR)
Strzałka 2: program prac przekazany z KJA/KUC do WO do dnia 31 grudnia (art. 70 ust. 1 AVR)
Strzałka 3: przekazanie przez WO informacji dotyczących krajowych przepisów/wytycznych do KJA/KUC (art. 70 ust. 2 AVR)
Strzałka 4: sprawozdanie z wykonywanych zadań przekazane przez KJA/KUC do WO do dnia 1 czerwca (art. 70 ust. 3 AVR)
Strzałka 5: coroczne przekazanie informacji z WO do KJA/KUC (art. 72 AVR)
Strzałka 6: natychmiastowa wymiana informacji dotyczących środków administracyjnych (art. 71 AVR)

10.7 Zachowanie poufności w odniesieniu do wymiany informacji

Niektóre informacje w formularzu wymiany informacji są danymi szczególnie chronionymi. W EN ISO 17011 zakazuje się KJA publicznego ujawniania informacji o weryfikatorze, o ile nie wymaga tego prawo europejskie lub krajowe. Dyrektywa 2003/4 w sprawie dostępu do informacji dotyczących środowiska odnosi się do organów władzy publicznej, które są w posiadaniu informacji o środowisku; w tym kontekście organami władzy publicznej są KJA, KUC i WO.

Jednak większości informacji w formularzach nie można uznać za informacje o środowisku. Jeśli niektóre informacje w formularzu dotyczą środowiska, na przykład informacje o przypadkach niezgodności weryfikatora, które miały faktyczny wpływ na dane na temat wielkości emisji, a obywatel wnioskuje o dostęp do sprawozdań dotyczących wymiany informacji, możliwa jest odmowa ujawnienia informacji na podstawie wyłączenia określonego w art. 4 ust. 2 dyrektywy 2003/4, pod warunkiem że powody odmowy dostępu i zachowania poufności tych konkretnych danych szczególnie chronionych przeważają nad interesem publicznym. W odniesieniu do wyłączeń określonych w art. 4 ust. 2 dyrektywy 2003/4 każda strona może wskazać w sprawozdaniu dotyczącym wymiany informacji, które konkretnie informacje uznaje się za dane szczególnie chronione.

Więcej informacji na temat sposobu interpretowania art. 63 AVR dotyczącego dostępu do informacji i poufności informacji posiadanych przez KJA znajduje się w kluczowych wytycznych dotyczących związku między AVR a EN ISO 17011 (KGD II.9).

10.8 Baza danych

Każda KJA⁵¹ musi utworzyć i prowadzić bazę danych z dostępem dla innych krajowych jednostek akredytujących, krajowych urzędów certyfikacji, właściwych organów, weryfikatorów, prowadzących instalacje lub operatorów statków powietrznych. Umożliwi to stronom wgląd w status akredytacji lub certyfikacji weryfikatora. Baza danych musi zawierać co najmniej poniższe informacje, które również są upublicznione:

- nazwę i adres każdego weryfikatora akredytowanego przez KJA lub, w odpowiednich przypadkach, certyfikowanego przez KUC;
- państwo członkowskie, w którym weryfikator prowadzi weryfikację;
- zakres akredytacji każdego weryfikatora;
- datę udzielenia akredytacji lub certyfikacji oraz datę wygaśnięcia akredytacji lub certyfikacji;
- wszelkie informacje o środkach administracyjnych nałożonych na weryfikatora. Mogą one na przykład obejmować informacje o rodzaju środka administracyjnego i dacie jego nałożenia oraz informacje o tym, kiedy uchylono zawieszenie lub kiedy decyzja dotycząca apelacji uchyla pierwotną decyzję o nałożeniu środków administracyjnych.

**Art. 75
AVR**

10.9 Formularze wymiany informacji

Służby Komisji opracowały formularze dla następujących rodzajów wymiany informacji:

- formularz powiadomienia przeznaczony dla weryfikatorów,
- formularz rocznego programu prac,
- formularz sprawozdania z wykonywanych zadań,
- formularz wymiany informacji między WO a KJA.

Instrukcje dotyczące sposobu wypełniania formularzy oraz ich zawartości znajdują się w kluczowych wytycznych dotyczących wymiany informacji (KGD II.10).

⁵¹ Lub KUC, w przypadku gdy państwo członkowskie ustanowiło system certyfikacji.

Załącznik I. Harmonogram weryfikacji

Na poniższym rysunku przedstawiono diagram z etapami i działaniami związanymi z weryfikacją według proponowanego rocznego harmonogramu. Dаты zaznaczone **pogrubioną kursywą** mają charakter obligatoryjny i są ustalone w przepisach. Dаты zapisane zwykłą czcionką proponuje się w celu planowej realizacji procesu oraz zapewnienia terminowego ukończenia weryfikacji przy użyciu zasobów dostępnych weryfikatorowi. Należy zwrócić uwagę, że proponowany harmonogram nie jest obowiązkowy i nie musi mieć zastosowania do wszystkich instalacji bądź operatorów statków powietrznych.

Data	Działania i etapy weryfikacji
W dowolnym momencie przed rozpoczęciem prac weryfikacyjnych, jednak z pewnością PRZED wydaniem sprawozdania z weryfikacji	Weryfikator uzyskuje akredytację w zakresie prowadzenia rocznej weryfikacji lub rozszerza zakres posiadanej akredytacji.
Do lipca (w okresie sprawozdawczym)	Prowadzący instalację składają zlecenia weryfikatorom. Przegląd umowy, oferty, zlecenie, planowanie audytu wewnętrznego.
Do września (w okresie sprawozdawczym)	Etap 1: Analiza strategiczna; sprawdzenie PM i zgodności z MRR i zasadami, przegląd metod i procesów księgowych, omówienie wszelkich kwestii z prowadzącym instalację oraz wskazanie wszelkich kwestii związanych z niezgodnościami i nieprzestrzeganiem przepisów; analiza ryzyka; zaplanowanie szczegółowych prac weryfikacyjnych i dokumentacja.
Do października / listopada (w okresie sprawozdawczym)	Etap 2: Przeprowadzenie wstępnej weryfikacji szczegółowej na podstawie 6- lub 9-miesięcznych danych rzeczywistych oraz sporządzenie pełnej rocznej prognozy wielkości emisji, ponowne sprawdzenie PM, jego wdrożenia i zgodności z MRR i zasadami, sprawdzenie przepływu danych, działań kontrolnych i procedur określonych w PM. Wskazanie wszelkich kwestii związanych z nieprawidłowościami, niezgodnościami i nieprzestrzeganiem przepisów.
Do końca stycznia / końca lutego	Etap 3: Uzgodnienie danych na koniec roku. Uzgodnienie całorocznej prognozy (jeżeli taka istnieje) z całorocznymi rzeczywistymi wielkościami emisji (sprawdzenie sprawozdania dotyczącego kompletności i prawidłowości), badanie nieprawidłowości, końcowe sprawdzenie PM i jego zgodności z MRR i zasadami. Wskazanie wszelkich kwestii związanych z nieprawidłowościami, niezgodnościami i nieprzestrzeganiem przepisów.
Do końca lutego / początku marca	Etap 4: Sporządzenie sprawozdania z weryfikacji przy użyciu formularza. Połączenie ostatecznego sprawozdania z weryfikacji z ostatecznym rocznym raportem na temat wielkości emisji oraz wysłanie ich prowadzącemu instalację w celu złożenia do WO.
Do dnia 31 marca**	Prowadzący instalację składa sprawozdanie z weryfikacji i raport na temat wielkości emisji do WO.
Do dnia 31 marca	WO wprowadza do rejestru zweryfikowane dane dotyczące emisji: lub, o ile podjęta zostanie taka decyzja, posiadacz rachunku lub weryfikator.
Do dnia 31 marca	Weryfikator zatwierdza lub odrzuca zweryfikowane dane dotyczące emisji wprowadzone do rejestru. Niepotwierdzenie tych danych do dnia 31 marca skutkuje zablokowaniem rachunku do dalszych operacji handlu.
Do dnia 30 kwietnia	Prowadzący instalację umarza uprawnienia do emisji.
Do dnia 30 czerwca	Prowadzący instalację przekazuje WO sprawozdanie dotyczące udoskonaleń / niezgodności.

** WO może nałożyć na prowadzącego instalację lub operatora statku powietrznego wymóg przedłożenia

zweryfikowanego rocznego raportu na temat wielkości emisji wcześniej niż do dnia 31 marca, ale nie wcześniej niż do dnia 28 lutego (art. 67 MRR).

Rysunek 12: Diagram przedstawiający proces weryfikacji oraz ustalone i proponowane daty.

Po złożeniu przez instalację zlecenia weryfikatorowi rozpoczyna się oficjalny proces weryfikacji. Etap 1 obejmuje analizę strategiczną, inspekcję na miejscu, analizę ryzyka oraz opracowanie planu weryfikacji przez weryfikatora. Etap 2 obejmuje przeprowadzenie wstępnej weryfikacji dostępnych danych (za sześć lub dziewięć miesięcy) celem określenia wszelkich potencjalnych problemów, które mogą wymagać rozstrzygnięcia między prowadzącym instalację a WO. Ten ważny etap ma na celu ograniczenie ilości pracy pod koniec roku. Etap 3 obejmuje sprawdzenie przez weryfikatora danych za pozostałą część roku, przedstawienie zaleceń dotyczących możliwości udoskonalień oraz zagwarantowanie, że roczny raport prowadzącego instalację na temat wielkości emisji jest kompletny i prawidłowy. Gruntowny niezależny przegląd musi również być przeprowadzony przed sfinalizowaniem sprawozdania z weryfikacji. W ramach etapu 4 od weryfikatora wymaga się przekazania prowadzącemu instalację ostatecznego sprawozdania z weryfikacji (obejmującego zweryfikowany roczny raport na temat wielkości emisji).

Załącznik II. Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji

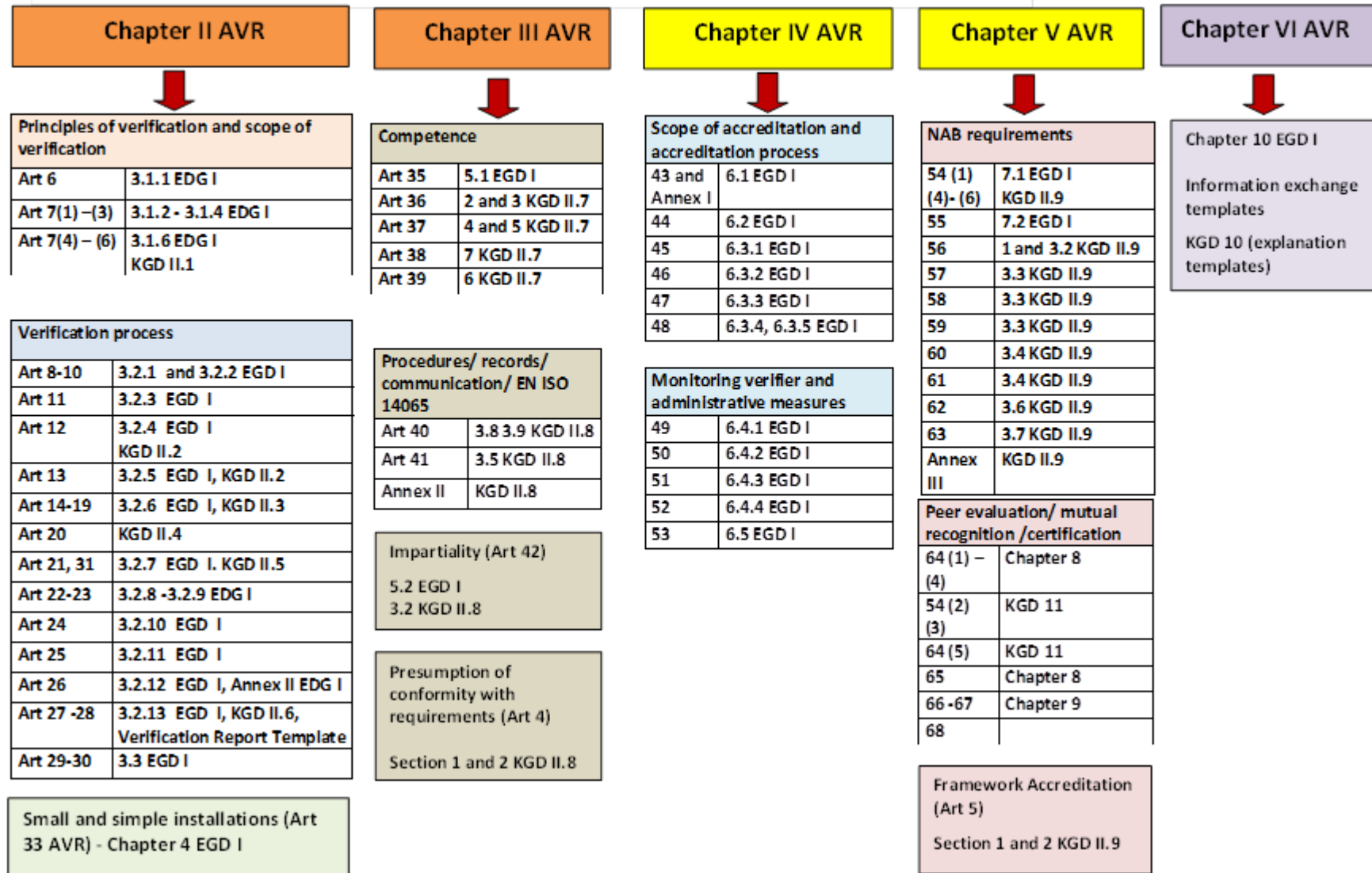
Wewnętrzna dokumentacja weryfikacji weryfikatora powinna zawierać co najmniej następujące elementy:

- wyniki oceny zagrożeń związanych z podjęciem weryfikacji na etapie poprzedzającym zawarcie umowy oraz podczas samej oceny;
- czas realizacji oraz wszelkie zmiany czasu realizacji oraz powody takich zmian;
- umowa z prowadzącym instalację oraz wszelkie inne istotne informacje wykorzystane do przygotowania weryfikacji;
- informacje dotyczące zespołu weryfikacyjnego, który przeprowadzał weryfikację, oraz sposobu jego utworzenia:
 - imiona i nazwiska weryfikatora EU ETS, weryfikatora wiodącego EU ETS i innych odpowiednich członków zespołu;
 - kompetencje zespołu w odniesieniu do zakresu akredytacji obejmującego działalność prowadzącą instalację;
 - zadania i obowiązki każdego członka zespołu weryfikacyjnego;
 - czas poświęcony na działania weryfikacyjne przez każdego członka zespołu.
- wnioski dotyczące kontroli w zakresie niezależności i bezstronności oraz sprawdzenie niezależności osób dokonujących przeglądu w celu rozpoczęcia weryfikacji;
- zakres weryfikacji. Zasadniczo powinien on być zgodny z zakresem działań weryfikacyjnych, które wskazano w planie weryfikacji, chyba że w trakcie procesu weryfikacji zaszły zmiany;
- wskazanie kryteriów, według których zweryfikowano raport na temat wielkości emisji lub raport dotyczący tonokilometrów, aby poznać podstawy wniosków z weryfikacji przedstawionych przez weryfikatora;
- wnioski dotyczące działań przeprowadzonych w następstwie ustaleń / zaleceń z poprzednich audytów;
- informacje prowadzącego instalację, które wykorzystał weryfikator na potrzeby kontroli krzyżowej danych i przeprowadzenia innych działań weryfikacyjnych;
- sporządzony przez prowadzącego instalację raport na temat wielkości emisji lub raport dotyczący tonokilometrów;
- wnioski z analizy strategicznej, analizy ryzyka, analizy procesu oraz pełne wersje tych analiz;
- plan weryfikacji, wszelkie zmiany i aktualizacje tego planu oraz powody zmian planu, dodatkowe działania do przeprowadzenia oraz inne wnioski związane z planem weryfikacji i analizą procesu;
- podjęte działania weryfikacyjne oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w odniesieniu do działań, procedur i danych kontrolnych. Działania opisane w wewnętrznej dokumentacji weryfikacji powinny w zasadzie być zgodne z planem weryfikacji, chyba że w trakcie procesu weryfikacji zaszły zmiany;
- istotne dowody zebrane w czasie weryfikacji;
- informacje o tym, jakie działania są prowadzone w obiekcie, a jakie poza obiektem;
- jeżeli zrezygnowano z inspekcji na miejscu, powody tej rezygnacji, informacje o tym, jak bez inspekcji na miejscu sprawdzono dane i przeprowadzono weryfikację, decyzja WO

dotycząca rezygnacji z inspekcji na miejscu oraz dowody, że spełniono wszystkie warunki rezygnacji z inspekcji na miejscu;

- zmiany, które zaszły w czasie procesu weryfikacji;
- informacje i dowody dotyczące pobranych próbek oraz wykorzystanej metody pobierania próbek;
- powody zwiększenia lub zmniejszenia rozmiarów próbek oraz rozstrzygnięcie wszelkich rozpoznanych kwestii, które wymagały dalszego dochodzenia, i ich ostateczne rezultaty, jak również dowody wykorzystane do uzasadnienia wniosków sformułowanych w odniesieniu do raportu na temat wielkości emisji lub raportu dotyczącego tonokilometrów;
- wnioski dotyczące jakości i istotności danych w odniesieniu do zatwierdzenia danych operatora instalacji lub statku powietrznego zawartych w raporcie na temat wielkości emisji lub raporcie dotyczącym tonokilometrów. Uwzględnia się tu zastosowany próg istotności oraz uzasadnienie sformułowanych opinii na temat ilościowej i jakościowej oceny tego, czy nieprawidłowości lub niezgodności mają istotny wpływ na zgłoszone dane;
- niezgodności i nieprawidłowości zidentyfikowane przez weryfikatora oraz opis sposobu ich usunięcia. Jeżeli te nieprawidłowości i niezgodności zostały rozstrzygnięte w czasie weryfikacji, należy umieścić odpowiednią adnotację;
- uzasadnienie wniosków z weryfikacji sformułowanych przez weryfikatora;
- w odpowiednich przypadkach opis wszelkich istotnych, nieodłącznych ograniczeń związanych z weryfikacją raportu na temat wielkości emisji lub raportu dotyczącego tonokilometrów według określonych kryteriów. Należy wyraźnie wskazać, czy istnieje ograniczenie zakresu weryfikacji, czy wystąpiły okoliczności lub czy nałożono restrykcje, które uniemożliwiły weryfikatorowi uzyskanie dowodów wymaganych do zmniejszenia ryzyka weryfikacyjnego do wystarczającego poziomu;
- wnioski dotyczące weryfikacji raportu na temat wielkości emisji lub raportu dotyczącego tonokilometrów;
- wyniki niezależnego przeglądu oraz imię i nazwisko osoby dokonującej niezależnego przeglądu.

Annex III. Detailed user manual to guidance material

Załącznik III. Szczegółowa instrukcja użytkownika dotycząca wytycznych

Rozdział II AVR		Rozdział III AVR		Rozdział IV AVR		Rozdział V AVR		Rozdział VI AVR
Zasady weryfikacji i zakres weryfikacji		Kompetencje		Zakres akredytacji i proces akredytacji		Wymogi dotyczące KJA		Rozdział 10 EGD I
art. 6	3.1.1 EGD I	art. 35	5.1 EGD I	43 i załącznik I	6.1 EGD I	art. 54 ust. 1 i ust. 4-6	7.1 EGD I KGD II.9	Formularze wymiany informacji KGD 10 (formularze objaśniające)
art. 7 ust. 1-3	3.1.2-3.1.4 EGD I	art. 36	2 i 3 KGD II.7	44	6.2 EGD I	55	7.2 EGD I	
art. 7 ust. 4-6	3.1.6 EGD I KGD II.1	art. 37	4 i 5 KGD II.7	45	6.3.1 EGD I	56	1 i 3.2 KGD II.9	
		art. 38	7 KGD II.7	46	6.3.2 EGD I	57	3.3 KGD II.9	
		art. 39	6 KGD II.7	47	6.3.3 EGD I	58	3.3 KGD II.9	
				48	6.3.4, 6.3.5 EGD I	59	3.3 KGD II.9	
						60	3.4 KGD II.9	
						61	3.4 KGD II.9	
						62	3.6 KGD II.9	
						63	3.7 KGD II.9	
						Załącznik III	KGD II.9	
Proces weryfikacji		Procedury / rejestry / komunikacja / EN ISO 14065		Monitorowanie weryfikatora i środki administracyjne		Ocena wzajemna / wzajemne uznawanie / certyfikacja		
art. 8-10	3.2.1 i 3.2.2 EGD I	art. 40	3.8 3.9 KGD II.8	49	6.4.1 EGD I	art. 64 ust. 1-4	rozdział 8	
art. 11	3.2.3 EGD I	art. 41	3.5 KGD II.8	50	6.4.2 EGD I	art. 54 ust. 2, 3	KGD 11	
art. 12	3.2.4 EGD I KGD II.2	Załącznik II	KGD II.8	51	6.4.3 EGD I	art. 64 ust. 5	KGD 11	
art. 13	3.2.5 EGD I, KGD II.2			52	6.4.4 EGD I	65	rozdział 8	
art. 14-19	3.2.6 EGD I, KGD II.3			53	6.5 EGD I	66-67	rozdział 9	
art. 20	KGD II.4					68		

art. 21, 31	3.2.7 EGD I, KGD II.5							
art. 22-23	3.2.8-3.2.9 EGD I							
art. 24	3.2.10 EGD I							
art. 25	3.2.11 EGD I							
art. 26	3.2.12 EGD I, załącznik II do EGD I							
art. 27-28	3.2.13 EGD I, KGD II.6, for- mularz spra- wozdania z weryfikacji							
art. 29-30	3.3 EGD I							
		Bezstronność (art. 42) Sekcja 5.2 EGD I Sekcja 3.2 KGD II.8				Ramy akredytacji (art. 5) Sekcja 1 i 2 KGD II.9		
Małe i proste instalacje (art. 33 AVR)- Rozdział 4 EGD I		Założenie zgodności z wymo- gami (art. 4) Sekcja 1 i 2 KGD II.8						

Załącznik IV. Stosowne prawodawstwo oraz wytyczne dotyczące MRR

Stosowne ustawodawstwo

Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE, ostatnio zmieniona dyrektywą 2009/29/WE. Wersję skonsolidowaną można pobrać pod adresem: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2003L0087:20090625:PL:PDF>

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE, L 181/30:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:181:0030:0104:pl:PDF>

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE, L 181/1:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:181:0001:0029:pl:PDF>

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93, Dz.U. UE, L 218/30.

Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. ustanawiająca wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. UE z dnia 31 sierpnia 2007 r., L229/1

Wytyczne opracowane w celu ułatwienia interpretacji MRR

Wytyczne nr 1: „Rozporządzenie w sprawie monitorowania i raportowania – Ogólne wytyczne dotyczące instalacji”.

Wytyczne nr 2: „Rozporządzenie w sprawie monitorowania i raportowania – Ogólne wytyczne dla operatorów statków powietrznych”. W tym dokumencie określono zasady i metody monitorowania zawarte w MRR i mające zastosowanie dla sektora lotnictwa. Zawiera on również wytyczne dotyczące formularzy planów monitorowania przedstawionych przez Komisję.

Wytyczne nr 3: „Kwestie związane z biomasą w ramach EU ETS”: W tym dokumencie omówiono zastosowanie kryteriów zrównoważonego rozwoju dla biomasy, a także wymogi za-

warte w art. 38, 39 i 53 MRR. Dokument ten ma zastosowania zarówno do prowadzących instalacje, jak i operatorów statków powietrznych.

Wytyczne nr 4: „Wytyczne dotyczące oceny niepewności”. Ten dokument dotyczący instalacji zawiera informacje na temat oceny niepewności związanej z używanymi urządzeniami pomiarowymi, a tym samym pomaga prowadzącemu instalację określić, czy spełnia on wymogi określonego poziomu dokładności.

Wytyczne nr 5: „Wytyczne dotyczące pobierania próbek i analizy” (wyłącznie dla instalacji). W tym dokumencie omówiono kryteria korzystania z nieakredytowanych laboratoriów, opracowanie planu pobierania próbek i różne inne powiązane kwestie dotyczące monitorowania wielkości emisji w ramach EU ETS.

Wytyczne nr 6: „Działania związane z przepływem danych i system kontroli”. W dokumencie tym omawia się możliwości opisanie działań związanych z przepływem danych na potrzeby monitorowania w ramach EU ETS, ocenę ryzyka w ramach systemu kontroli, a także przedstawia się przykłady działań kontrolnych.

Załącznik V. Akronimy

Skrót	Objaśnienie
AVR	Rozporządzenie w sprawie akredytacji i weryfikacji (rozporządzenie A&V)
WO	Właściwy organ
CCS	Wychwytywanie i [geologiczne] składowanie dwutlenku węgla
EA	Europejska Współpraca w Dziedzinie Akredytacji
EU ETS	Unijny system handlu uprawnieniami do emisji
PM	Plan monitorowania
MRG 2007	Wytyczne dotyczące monitorowania i sprawozdawczości
MRR	Rozporządzenie w sprawie monitorowania i raportowania
PC	Państwo członkowskie (państwa członkowskie)
KUC	Krajowy urząd certyfikacji
KJA	Krajowa jednostka akredytująca
Zezwolenie	Zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych w ramach EU ETS